EXLIBRIS
VAN EEN VOORBIJGANGER

CAMINO DE SANTIAGO
No

OKo
Bel.

BEWIJS

VAN

GOEDKEURING

WEGENS

Goed Gedrag

EN

BETOONDE VLIJT.

1e Prijs.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van AMSTERDAM

hebben aan J. Helena Coch... Jung

Leerling op de Openbare Armenschool N°. 15

tot een Vererend Bewijs van hunne goedkeuring en ter verdere aanmoediging dit **GETUIGSCHRIFT** en bijgevoegden **EEREPRIJS** toegewezen.

Burgemeester en Wethouders voorn.,

De Hoofd-Onderwijzer, v. VOLLENHOVEN.

De Secretaris,

C. Lion Cachet. C. E. VAILLANT.

AMSTERDAM,

den 26 April 1865

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Snelpersdruk der Stads-Drukkerij.

DE PRIJS.

DE PRIJS.

„Een Prijs... een Prijs.... kijk, Moêtje lief!
„Een Prijs... ik heb een' Prijs gekregen!
„En Meester zei: — „„Je hebt ter degen
„„Eens opgepast, mijn hartedief!"" —
„Och! kijk toch.... Zeg hoe dat U 't vindt.
„Ben ik nu ook uw zoete kind?" —

Kom, wijfje! veeg uw wang niet droog;
Ge hoeft dien traan u niet te schamen,
Want 's Hemels Eng'len zeggen: Amen!
Bij zulk een schreijend moederoog —
En juichen, waar der Armen jeugd
Gekweekt wordt tot verstand en deugd.

Gij, Rijken! geeft met milde hand,
Tot ieder, ieder kind kan leeren, —
Gij, Armen! wilt ze wel waarderen
Die beste gift van 't Vaderland;
Dan wacht u beiden hooger prijs
En kroon, in 't Hemelsch Paradijs.

1 JANUARIJ.

NIEUWJAAR.

Het oude jaar is weêr verdwenen;
  Het nieuwe is daar, dat God ons schenkt;
Wat tal van jaren vloog er henen,
  Sints Hij aan alle menschen denkt.
Hij houdt niet op voor ons te zorgen,
  Hij wordt niet moê door 't geen Hij doet,
Hij wekt en sterkt ons iederen morgen;
  Hij geeft ons veel en is zoo goed.

Hij ziet ook nu weêr vriend'lijk neder
  Op alle menschen, groot en klein;
Hij zorgt voor hen, Hij mint hen teeder
  Zoolang zij braaf en deugdzaam zijn.
O goede God! wil mij ook maken
  Een kind, zoo als Gij 't gaarne ziet;
Blijf me ook in 't nieuwe jaar bewaken,
  En, God! vergeet mijne ouders niet.

2 JANUARIJ.

DE SCHAT.

Een oud man liet zijnen kinderen een boek achter, dat hij steeds zijn' *Schat* noemde. Toen ze 't na zijnen dood openden en er menig bankbiljet in dachten te vinden, waren zij wel een weinig teleurgesteld, er niets dan allerlei raadgevingen in rijm en onrijm in te lezen; maar ze waren toch wijs genoeg, om te weten: *„goede raad is goud waard.”* Er waren juist drie honderd vijf en zestig raadgevingen in, en de vader had vóórin den wensch geschreven, dat de kinderen elken dag éène daarvan zouden lezen, overdenken en toepassen. De kinderen volgden den raad des vaders op en ondervonden, dat hij inderdaad een' schat had nagelaten.

3 JANUARIJ.

Een jong hondeken kan leeren springen;
Een jong vogelken kan leeren zingen;
Een jonge papegaai leert menschenpraat;
Maar als men oud is, komt leeren te laat,

zegt CATS, en wat hij hiermede te kennen geeft, is ligt te raden.

Men moet leeren, terwijl men een kind is. De tijd, in de jeugd verwaarloosd, kan nooit weêr ingehaald worden. Ook dan, wanneer men later zijn verzuim begint in te zien en daarover berouw gevoelt, blijft het nadeel van den verzuimden tijd aanwezig. Al vergeeft God uit liefde vroeger verzuim, de gevolgen daarvan laat Hij met wijze oogmerken bestaan.

4 JANUARIJ.

De goochelaar BOSCO wilde eens op eene markt een korf eijeren van eenen boer koopen. De koop was bijna gesloten, toen BOSCO een ei nam, om te beproeven of het versch ware. Bij het openen viel er een gulden op den grond. Hij opende een tweede, een derde, een vierde, en dezelfde verschijning herhaalde zich. De boer maakte hieraan een einde door schielijk zijne korf digt te doen, verklarende, dat zijne eijeren niet meer te koop waren. Hij verliet de markt en begaf zich in eene herberg, waar hij in den paardenstal zijne eijeren zeer handig aan stukken sloeg, hopende menigen gulden te zullen vinden, maar hij vond zelfs geen' cent in de stuk geslagen eijeren.

Hoe dikwijls gebeurt het niet, dat men tot zijn nadeel goochelspel voor waarheid aanziet.

5 JANUARIJ.

Al wie Gods woord niet houdt en zegt:
„Ik kenne God" spreekt logen;
't Geloof is in hem niet opregt,
Hij heeft zich zelf bedrogen;
Maar wie dat woord getrouw bewaart,
Die is uit God… en niet van de aard.

6 JANUARIJ.

UW HEMELSCHE VADER WEET, DAT GIJ AL DEZE DINGEN BEHOEFT.

Gelooft! wat Hij u geeft, zult gij
Eens 't beste voor u vinden.
Hij mint ons eind'loos meer dan wij
Ons zelven ooit beminden.
Wat weten wij, wat ons ontbreekt?
Die nooit ontzegt, wat Hij bespreekt,
Hij weet het en is Vader.

7 JANUARIJ.

Die God lief heeft is blijde; hij is geheel vrij; niets houdt hem terug. Hij geeft alles *voor*, en bezit alles *in* God, omdat hij boven alles zoekt dat hoogste goed, waaruit alle goed voortvloeit en afdaalt. De ware liefde tot God kent geene maat, maar is brandend boven alle mate. Die liefde telt geene moeite, voelt geen' last; zij wil steeds meer dan zij kan; zij spreekt nooit van onmogelijkheid, want zij meent, dat zij alles kan, alles mag; zoo maakt zij tot alle dingen bekwaam, waartoe God den mensch roept, en brengt veel ten uitvoer en tot stand, waarin de niet-liefhebbende te kort schiet en bezwijkt.

8 JANUARIJ.

IN HEM LEVEN WIJ, BEWEGEN WIJ ONS
EN ZIJN WIJ.

God van buiten, God van binnen,
God voor oogen, God in 't hart,
God in voorspoed, God in smart,
God ten gids van ziel en zinnen,
God in licht en duisternis: —
Of er grooter rijkdom is?

9 JANUARIJ.

Liegen is wel de kortste weg voor hem, die er zich mede behelpt, maar aan het einde ligt de kuil, waar de leugenaar in stort.

Liegen geeft soms eene kleine winst in deze wereld, maar altijd een groot verlies hier namaals.

Bemin de waarheid steeds
en waag het nooit te liegen.
Men kan de menschen wel,
doch nimmer God bedriegen.

10 JANUARIJ.

Op den 10[den] Januarij 1828 stierf te *Groningen* de edele menschenvriend HENRI DANIEL GUIJOT, geboren den 25sten November 1753. Tot predikant bij de Waalsche gemeente opgeleid, maakte hij op eene reize te Parijs kennis met den uitmuntenden en godvruchtigen abt DE L'ÉPÉE, die de moeijelijke taak had opgevat, om onderwijs aan doofstommen te geven. Het voorbeeld van dien edelen man maakte diepen indruk op den edelen jongeling. In het vaderland teruggekeerd, begon hij dadelijk op eigen kosten eenige doofstommen te onderwijzen. De proeve slaagde naar wensch. In 1790 werd te *Groningen* een instituut voor zulke ongelukkigen opgerigt en GUIJOT aan het hoofd daarvan geplaatst. Na zijn' dood rigtte men op het plein des instituuts ter zijner eere een gedenkteeken op, bij welks inwijding de hoogleeraar LULOFS zong:

Dit marmer eert den man, die 't eerst aan Holland's strand,
Rampzaalgen, zonder oor en zonder spraak geboren,
Weêr levensvreugde schonk, en God en vaderland.

11 JANUARIJ.

Die in zijn jeugd
Het pad der deugd
Heeft ingeslagen,
En 't goede doet,
Wacht, welgemoed,
Zijne oude dagen.

Maar die zijn tijd
Onnut verslijt,
Zijn frissche krachten
Der zonde geeft,
Moet, afgeleefd,
Verdriet verwachten.

Elk uwer kent het schoone gedicht, waarvan dit de aanvang is. Wanneer alle kinderen wisten, hoe velen met bittere tranen de waarheid van deze dichtregelen te laat hebben ingezien, zij zouden den welmeenenden raad van den kindervriend VAN ALPHEN beter opvolgen. — Er is een groot onderscheid tusschen een gedicht in het hoofd, — en in het hart te hebben.

12 JANUARIJ.

Er is menig schoenlapper, die rijk is, wanneer hij steeds zijn dagelijksch brood verdient, omdat hij tevreden is met zijn deel.

Er is menig rijk man, die zich arm waant, omdat hij steeds meer begeert.

Wij zijn niet rijk of arm door hetgeen wij bezitten, maar door hetgeen wij begeeren. Want hij is niet rijk, die veel heeft, maar hij, die genoeg heeft; en hij is niet arm, die slechts weinig heeft, maar hij, die meer behoeft dan hij heeft. — Wanneer God mij dan rijk maakt door overvloed, wil ik mij zelven niet verarmen door begeerlijkheid; maar wanneer Hij mij arm maakt door gebrek, wil ik mij zelven verrijken door vergenoegdheid.

13 JANUARIJ.

DAT ZIJ, MET STILHEID WERKENDE, HUN EIGEN BROOD ETEN.

'k Moet ijv'rig werken, God werkt mede;
De luiheid voegt mij niet;
De bezigheid geeft lust en vrede,
De ledigheid verdriet.
En moet ik voor mijn kostje zweeten,
't Is ziel en ligchaam goed;
Zoo wordt Gods liefde niet vergeten,
En 'k oefen mij in moed.

14 JANUARIJ.

Goed verloren, niets verloren,
Moed verloren, iets verloren,
Eer verloren, veel verloren,
Ziel verloren, al verloren.

Er zijn velen, die in hun gedrag dit in eene omgekeerde orde gelooven. Zij bekommeren zich in het geheel niet om hunne *ziel;* zij hechten iets meer aan de *eer* onder menschen; noch meer aan eigen *moed* en kracht, en het meest van allen aan het *goed* dezer aarde, dat, hoeveel waarde het ook moge hebben, toch van deze vier het gemakkelijkst herkregen kan worden.

15 JANUARIJ.

SCHOUDERMANTELTJE.

Een lapje hier, een lapje daar,
Waar ik ze maar kan vinden,
Die gaâr ik netjes bij malkaâr,
Van buurtjes en van vrinden;
En geef voor sits, — ja, voor katoen,
Een hand, een lachje, en soms een zoen.

Een lapje hier, een lapje daar,
Die snij ik dan tot ruiten,
En stik ze netjes aan malkaâr,
De mooiste zij naar buiten;
En, zijn' dan al de hoekjes vol,
Dan voer ik ze met warme wol.

Een lapje hier, een lapje daar,
Ging anders toch verloren....
Nu ben ik menig winter klaar,
En warm mij naar behooren;
'k Ben met dien mantel dubbel blijd,
Want 'k heb hem door mijn eigen vlijt.

16 JANUARIJ.

EEN GOED GEWETEN.

O, er ligt eene wonderbaar versterkende kracht in een goed geweten. Men leert hoopvol in de toekomst zien, wanneer men met gerustheid zijnen blik op het verledene kan werpen.

Ieder oefene zich daarin, dat hij een goed geweten hebbe, beide voor God en de menschen. En dan geldt het: *»ik vergeet wat achter is, en strek mij uit naar hetgeen vóór mij is."*

17 JANUARIJ.

Geboortedag van BENJAMIN FRANKLIN, uitvinder der bliksem-afleiders. Het 84jarig leven (1706—1790) van dezen buitengewonen man is een doorgaand bewijs van de goede gevolgen van werkzaamheid, eerlijkheid, matigheid en weldadigheid. Als achtste kind uit het tweede huwelijk van een lakenwever, die nauwelijks brood genoeg had voor zijn talrijk gezin, genoot hij geen ander onderwijs dan in het lezen, schrijven en rekenen; maar toegerust met die kundigheden, wist hij zich-zelven tot een' der grootste geleerden te vormen. Door zich vlijtig en spaarzaam in zijn beroep van boekdrukker te gedragen, werd hij een der rijkste ingezetenen van *Noord-Amerika;* maar noch zijn rijkdom, nog zijn aanzien, waarin hij door hooge staatsposten kwam, ontnam iets aan de eenvoudigheid van zijn karakter. Onder zijne deugden was niet de minste, zijne zucht om anderen, inzonderheid hun die werken wilden, nuttig te zijn. Daardoor gedreven, gaf hij 25 jaren lang den *»Almanak van den braven Richard"* uit, een Jaarboekje vol wijze lessen, en dat zooveel bijval vond, dat jaarlijks 10000 afdrukken daarvan verkocht werden.—Wij zullen u uit dit werkje van den odelen menschenvriend vele raadgevingen mededeelen.

18 JANUARIJ.

EENIGE SPREUKEN VAN FRANKLIN.

Onze schulden en onze zonden loopen altijd hooger dan wij denken.

Een deugdzaam volk alleen kan vrij zijn.

Wees ijverig in uwe leer-oefeningen, en gij zult verstandig worden; — wees arbeidzaam, en gij zult rijk worden; — wees matig in spijs en drank, en gij zult welvarend zijn; — wees deugdzaam, en gij zult gelukkig zijn.

19 JANUARIJ.

MEN HOUDE, 'T GEEN ANDEREN DOEN, NIET VOOR EEN REGEL VAN ZIJN EIGEN GEDRAG.

Wat is er menig mensch in onzen tijd te vinden,
Die aan een nietig stroo zich pleeg te laten binden!
Wat is er menig mensch, die, wat een ander doet,
Houdt voor een' stalen band, dien niemand breken moet!
Zoo pleeg het domme vee, met ongewisse schreden,
Ook op een' kwaden weg een ander na te treden.
Gij, leeft gelijk een mensch, dat is, naar wijzen raad:
Doet naar de reden eischt, — niet zoo de wereld gaat.

CATS.

20 JANUARIJ.

Onder de Nederlandsche dichters der 17de en 18de eeuw bekleedt HUBERT KORNELISZOON POOT eene eerste plaats. Den 29sten Januarij 1689 te *Abtswoude*, eene buurt bij de stad *Delft*, uit eenvoudige landlieden geboren, gaf hij reeds vroeg blijken van uitmuntenden aanleg. POOT bragt zijn leven gedeeltelijk op het land in de stille natuur, gedeeltelijk in de woelige stad door en overleed in 44jarigen ouderdom. Onder zijne veelvuldige, hoog geroemde werken, munt vooral uit zijn: »*Akkerleven*", waarin hij zingt:

Hoe genoeglijk rolt het leven
Des gerusten landmans heen,
Die zijn zalig lot, hoe kleen,
Voor geen koningskroon zou geven!
Lage rust braveert den lof
Van het hoogste koningshof.

21 JANUARIJ.

NIJD.

Die de afgunst in zijn' boezem draagt,
Wordt van een wreede slang geknaagd,
Die hem steeds kwijnen doet en zuchten.
o Nijd, wat baart gij wrange vruchten!

ARGWAAN.

Sluit, sluit o mensch! steeds d' argwaan buiten 't hart,
Eer hij de ziel vermoort met smart op smart.
Hij is de vonk, die 't vuur van gramschap aan kan steken,
De bronaâr van de wraak en duizend zielsgebreken.

22 JANUARIJ.

Het geluk? Het ware geluk? De zaligheid? die moet wel bestendig zijn. De vrees van mogelijk verlies verstoort elk geluk, dat eindigen moet. Zaligheid, — die moet onverstoorbaar zijn; die moet al de wenschen van het hart bevredigen, alle behoeften vervullen, bestendig, voor eeuwig vervullen.

Voor eeuwig! — Nu, dan is zeker de zaligheid niet in dat alles, wat de vergankelijke aarde aanbiedt. Neen, dan is het geene eere of geen aanzien bij de menschen; — dan is het geen goud of vermogen; — dan is het geen zingenot, van welke soort ook, waarin het ware heil zou kunnen gelegen zijn. Het is alles aardsch, onbestendig. Het verdwijnt of verveelt bovendien; het voedt den geest, noch verzadigd het hart; het gaat van onrust, zorg, kwelling, veelal van naberouw vergezeld; het kan noch allen menschen (en wij zijn toch broeders) noch allen altijd en overal te beurt vallen; en ach! bij krankheid en sterven maakt het zich vleugelen en stelt ons te leur.

Laten wij ons dan bij alles in de eerste plaats afvragen, wat ons eeuwig geluk kan bevorderen, en eerst daarna voor ons tijdelijk welzijn zorgen. —

23 JANUARIJ.

NEDERIGHEID.

Wanneer de Hemel geeft zijn' zegen
Van eenen vruchtb'ren zomerregen,
Zoo valt de gaaf wel overal;
Maar al wat hoog is en verheven,
Daar komt het water afgedreven,
En vloeit in 't allerlaagste dal.

Dit is wat schoons, om mij te leeren;
Zoo vloeit de milde gunst des Heeren
In 't needrig en ootmoedig hert,
o Needrigheid, zoo hoog te roemen,
Wat draagt uw grond al schoone bloemen!
Och, of mijn berg een diepte werd!

JAN LUIKEN.

24 JANUARIJ.

TIJD IS GELD.

Breng u steeds te binnen dat de *tijd* geld is. Hij, die met werken vijf gulden 's weeks kan winnen, en werkeloos blijft, of den halven dag uit wandelen gaat, moet rekenen dat hij werkelijk twee en een' halven gulden 's weeks heeft uitgegeven, behalve de kosten, die hij daarenboven kan gemaakt hebben.

FRANKLIN.

25 JANUARIJ.

ZUINIGHEID IS GELD.

Zuinigheid is geld. Eene som van honderd gulden 's jaars kan verzameld worden door een weinig meer dan vijf stuivers daags te sparen. Door middel van deze geringe som, die men dagelijks verkwist door tijdverlies en noodelooze uitgaven, zonder dat men het merkt, kān een man, die vertrouwen inboezemt door zijne eerlijkheid, het vast bezit en genot van twee duizend gulden, tegen vijf ten honderd, verkrijgen. Dit kapitaal, door een werkzaam man aangelegd, levert een groot voordeel op, en kan, bij zuinigheid en vlijt, spoedig de geheele schuld doen aflossen.

FRANKLIN.

Wanneer gij deze raadgeving van FRANKLIN niet begrijpt, moet gij eens uitrekenen hoeveel geld iemand tot uitbreiding zijner affaire wel kan leenen, tegen 5 pCt. 's jaars, wanneer hij honderd gulden 's jaars interest kan betalen.

26 JANUARIJ.

ORDE IS GELD.

De *orde*, welke men bij zijne uitgaven in acht neemt, is geld. Wacht u wel, in de dwaling te vervallen van velen dergenen, die crediet hebben, hetgene gij bezit als het uwe te beschouwen en dienovereenkomstig te leven. Om die valsche berekening te voorkomen, moet gij eene naauwkeurige rekening houden, zoowel van uwe uitgaven als van uwe ontvangsten. Als gij eerst de moeite neemt om alles tot in de kleinste bijzonderheden op te teekenen, zult gij er u wel bij bevinden; gij zult ontdekken, met welk eene verwonderlijke snelheid eene optelling van kleine uitgaven tot eene aanzienlijke som opklimt, en gij zult erkennen, hoeveel gij hadt kunnen uitzuinigen in het toekomende, zonder u veel te behelpen.

FRANKLIN.

27 JANUARIJ.

NAARSTIGHEID IS GELD.

Naarstigheid bij het werken is geld. Het geklop van eenen hamer, 's morgens ten vijf en 's avonds ten negen ure, kan den schuldeischer, die het hoort, nopen, om zes maanden lang te wachten, zonder u iets te vragen; maar als hij u aan een billard ziet, of uwe stem in eene kroeg hoort, terwijl gij op uw werk moest zijn, laat hij des anderen daags zijn geld terug halen.

FRANKLIN.

28 JANUARIJ.

NAAUWKEURIGHEID IS GELD.

Ook de *naauwkeurigheid* is geld. Het spreekwoord zegt: *»de goede betaler is meester van eens anders beurs.*" Hij, die er voor bekend is, dat hij met stiptheid en naauwkeurigheid op den bepaalden vervaldag betaalt, kan ten allen tijde en bij alle gelegenheden van al het geld, waarover zijne vrienden kunnen beschikken, gebruik maken, — eene hulpbron, die bij tijd en wijle zeer nuttig kan zijn.

Na den arbeid en de zuinigheid is er niets, dat een jong mensch in de wereld beter doet slagen, dan stiptheid en regtvaardigheid in alle zaken. Houd het geld nooit een uur langer dan het tijdstip, waarop gij beloofd hebt het terug te geven, uit vrees dat éène onnaauwkeurigheid hierin voor altoos de beurs van uwen vriend sluit.

FRANKLIN.

29 JANUARIJ.

UNIE VAN UTRECHT.

In dagen van rust en vrede, onder de regering van een eigen vorstelijk stamhuis, vergeet men ligt, dat er vroeger tijden van bittere ellende en kommer geweest zijn. Zulk een tijd van bittere ellende en kommer was voor onze voorouders de Spaansche overheersching. Door vreemdelingen, in plaats van door Nederlandsche regenten geregeerd, leed het volk eene harde onderdrukking. Onderscheidene regten der ingezetenen werden geschonden en de vrijheid van godsdienst werd schandelijk aangerand.

Wel scheen het verzet tegen het magtige Spanje bijna onmogelijk, maar wat onmogelijk scheen, werd onder Gods zegen mogelijk door het kloek beleid van de Prinsen van Oranje en door de eendragt onzer voorouders. De Unie van *Utrecht*, gesloten den 29sten Januarij 1579, verdient als het verbond, waardoor de 80jarige oorlog aan onze zijde mogelijk werd, door elk Nederlander in dankbare nagedachtenis gehouden te worden.

Te regt was de spreuk onzer vaderen: *»Eendragt maakt magt.*"

30 JANUARIJ.

DE VREDE VAN MUNSTER.

Een goed Begin voert tot een goed Einde.

De Unie van *Utrecht*, in den aanvang van den tachtigjarigen oorlog gesloten, was de bevestiging van den spreuk: *»Eendragt maakt magt.*" De Munstersche vrede, waarbij die oorlog werd geëindigd en ons Vaderland als een onafhankelijke Staat werd erkend, toont de waarheid, dat onder Gods zegen en hulp de daden van een krachtig, moedig, arbeidzaam en godsdienstig volk veel glansrijker uitkomst hebben, dan men bij den aanvang scheen te kunnen verwachten.

In het begin van den tachtigjarigen oorlog scheen de tegenstand tegen Spanje aan niet weinigen eene dwaasheid. Na den dood van WILLEM I (1584) zagen velen geene uitkomst meer dan onder Fransche of Engelsche heerschappij de Spaansche dwingelandij te ontvlieden. Op den 30sten Januarij 1648, toen de vrede te *Munster* gesloten werd, was Nederland, omdat er toen geen betere matrozen dan de Hollanders, geen zuiniger en arbeidzamer kooplieden en geen beter werklieden dan in Holland waren, een bloeijende welvarende staat, die aan de naburen eerbied en bewondering inboezemde. De welvaart eener natie hangt onder Gods zegen het eerst van haar zelve af, dat is van een gelukkig zamenwerken van rijken en armen.

31 JANUARIJ.

SLECHT GEZELSCHAP.

Waar ooit een schaap springt uit de bogt,
En geeft zich in de ruime locht,
Daar wordt er straks al meer geteld,
Die pogen naar het open veld,
Zoo dat men haast den ganschen hoop
Ziet hier en ginder op den loop. —
Merk op: hoe vruchtbaar is het kwaad;
Het vindt terstond een' medemaat.
Wie doet er ooit een mallen greep,
Die niet en heeft zijn nagesleep?
En waar is toch een grillig man,
Die niet zijn' aanhang maken kan?
Wel kinders, wie gij wezen meugt,
Dit raakt vooral uw zwakke jeugd.
Das hoedt u voor een kwâ gespeel;
Één dwaas, één slechtaard maakt er veel.

CATS.

1 FEBRUARIJ.

LOTERIJ.

„Duizend gulden voor één cent,
„Honderd duizend voor één gulden,
„Was je kaal of had je schulden,
„Morgen ben je een rijke vent?
„Boeren, burgers! komt er bij;
„Morgen trekt de Loterij!"

Joodje! was ik in je steê,
'k Zou die lootjes zelf maar houên;
Elleboog komt door je mouwen,
En je broek wil niet meer meê;
Waarom trek je zelf, als 't kan,
Niet die honderd duizend man?—

Och! 't is wind, die Loterij!
Mannen, Broeders! wil je kiezen
Tusschen winnen en verliezen,
'k Weet een spel, daar win je bij....
„*Wie er daags tien centen spaar',*
Wint drie duizend alle jaar."

LOTERIJ.

2 FEBRUARIJ.

'T KAN VERKEEREN.

Men roeme op wijsheid, staat noch eer,
Noch rijkdom, noch hetgene meer
De sterfling moog begeeren.
Niets houdt altijd denzelfden stand,
Verwisseling heeft de overhand;
Hoe dikwijls *kan 't verkeeren!*

Schoon 't al dus onbestendig is,
Zulks baart nogtans geen hindernis
Aan die de deugd waarderen,
Bevrijd van oneer, hoon en schand':
De deugd alleen houdt altoos stand,
Hoe 't dan ook moog verkeeren.

3 FEBRUARIJ.

Op dezen dag en de beide volgende dagen had in den jare 1825 een vreesselijke watervloed plaats in verschillende gedeelten van ons Vaderland en inzonderheid in Noord-Holland. Bij de 400 menschen verloren, deels aldaar, deels in Overijssel het leven. Duizenden werden van have en goed beroofd. Eenige uren liep Amsterdam mede groot gevaar. Meermalen is ons land door zware watervloeden geteisterd, zoo als in 889, 1170, 1286, 1287, 1331, 1420, toen 72 dorpen overspoeld werden, 1534, 1570, 1675, 1682, 1715, 1774, 1775, 1776 en 1809.

Wat zoude er van ons land worden, wanneer God de stormen losliet en het water deed rijzen? Buiten Zijn' wil is er niets, dat tegen storm en vloed beveiligt. —

God! van U hangt alles af. Zonder U worden wij door de golven verslonden. Onder Uwen bijstand zijn wij tegen alle gevaar beveiligd.

4 FEBRUARIJ.

Gij hebt niet noodig schatten te vinden of erfgenamen van rijke ouders te zijn; de arbeid bevordert den voorspoed en God weigert niets aan de vlijt.

Werk, terwijl de luiaard slaapt, en gij zult graan in uwe voorraadschuren hebben, dat gij kunt verkoopen.

Werk van daag, want gij kunt niet weten welke beletselen er zich morgen zullen opdoen.

De luiaard is de broeder van den bedelaar, even als de arbeidzaamheid de moeder van de welvaart is.

FRANKLIN.

5 FEBRUARIJ.

Alle levensstanden hebben hunne onaangenaamheden. De lasten, die wij zelven dragen, gevoelen wij, maar hoe zwaar die van anderen drukken, weten wij niet. — Wat vloeit daaruit voort? — Wij doen somtijds veel moeite om van stand te verwisselen; wij winnen daarbij veelal niets en meermalen verliezen wij er bij. Het Hollandsche spreekwoord is bekend: *»twaalf ambachten, dertien ongelukken.«*

6 FERBUARIJ.

Op dezen dag stierf in 1824 de beroemde Nederlandsche dichter RHIJNVIS FEITH. Liefde tot God en tot zijne naasten straalt in al zijne gedichten door. Zie hier een couplet uit een breedvoerig gedicht, waarin hij tegen de onmatige zorgen voor de toekomst waarschuwt:

Waartoe u dus beangst, bedroefd
In dit kortstondig leven?
Uw Vader weet, wat gij behoeft,
En zal 't u zeker geven.
Hij slechts, Hij kent uw duurzaam nut;
Zijn wijsheid blijve in nood uw stut;
Op haar verlaat ge u veilig! —

7 FEBRUARIJ.

Vroeg rijp, vroeg rot.
Vroeg wijs, vroeg zot.
Vroeg sneêg, vroeg slecht.
Vroeg heer, vroeg knecht.
Vroeg los, vroeg vast.
Vroeg waard, vroeg gast.
Vroeg wild, vroeg tam.
Vroeg rap, vroeg lam.
Vroeg lief, vroeg leed.
Vroeg koud, vroeg heet.
Vroeg vuur, vroeg asch.
Vroeg zomer, kwaad gewas.
Vroeg te wijn, vroeg bedorven.
Vroeg dronkaard, vroeg gestorven.

CATS.

8 FEBRUARIJ.

Men moet van iemands goedheid niet te veel vergen, of iemands geduld tergen, of iemands drift opwekken. Men kan den vloer wel zoo hard trappen, dat hij kraakt. Een oven, te heet gestookt, helpt de heele bakkerij in brand, en een hout, lang gewreven of geslagen, geeft eindelijk vuur. Een goed man kan wel een' tred op zijne teenen lijden, hoewel hij geen harden schop tegen zijne scheenen kan verdragen. — Het is daarom niet verstandig, te veel op iemands geduld te bouwen; maar wat erger is, het is liefdeloos, — het is onbetamelijk. —

O hoe velen hebben, door hun onbezonnen gedrag, zich vijanden gemaakt! —

Mogt dit ook uw geval eens worden, zoekt uw' misstap zoo spoedig mogelijk te herstellen; dit is nuttig, — dit is pligtmatig.

9 FEBRUARIJ.

EENE KWADE GEWOONTE.

HEINTJE had de slechte gewoonte, bij alles wat zij ondervond, bij elke berisping, die haar werd toegevoegd, te zeggen of te denken: *»Het is mijne schuld niet."*

Dit maakte dat HEINTJE als dienstbode de fouten niet bekennen wilde, die hare mevrouw haar onder het oog bragt; dat zij later als naaister nooit haar gebrekkig werk aan onkunde, maar altijd aan ongeluk toeschreef; dat zij als huisvrouw nooit inzag, dat zij hare armoede aan zich zelve te wijten had. — Haar gebrek had bovenal dat rampzalige gevolg, dat zij blind bleef voor hare zonden. — De verontschuldigingen van HEINTJE lieten haar onbemind, dom, arm en zondig.

---

10 FEBRUARIJ.

EENE GOEDE GEWOONTE.

MIETJE had de goede gewoonte, bij alles wat zij ondervond, bij elke berisping, die haar werd toegevoegd, te denken: *»Het is mijne schuld."* Zij hoorde als dienstbode steeds met opmerkzaamheid naar de aanmerkingen van hare mevrouw op haar werk, en nimmer wierp zij de schuld van iets op hare mededienstboden. Zij dacht, dat veel uit hare onkunde voortkwam, en zocht daarom steeds meerdere kennis op te doen. Huisvrouw geworden, schreef zij de kosten van huishouding, waar die groot voorkwamen, aan zich zelve toe. Dit maakte haar oplettend, spaarzaam, arbeidzaam en zuinig. Zij zag velerlei gebreken in zich zelve en vele deugden in anderen, en paste in de kerk elke vermaning op zich zelve toe, en dit maakte haar beter. — De zelfbeschuldigingen van MIETJE deden haar bemind, wijs, welvarend en deugdzaam worden.

---

11 FEBRUARIJ.

DES MORGENS VROEG.

Des morgens vroeg, des morgens vroeg,
Al lig ik warm nog in mijn bed,
Dan weet ik, dat mijn moederlief
De deur en vensters openzet;
Dan staat mijn melk en boterham
Al netjes op de tafel reé,
En moeder gaat al vroeg aan 't werk
En neemt hare eigen bòtram meé.

Des morgens vroeg, des morgens vroeg,
Wanneer mij moeder heeft gekust,
Dan sluipt zij op haar teentjes weg
En fluistert: »slaap nog maar gerust!"
Maar 'k zorg wel, dat ik knap en blij
En tijds genoeg naar school toe ga,
En als ik eerst gebeden heb,
Kijk ik nog gaauw mijn lessen na.

Des morgens vroeg, des morgens vroeg,
Als ik gegroeid ben tot een man (vrouw),
Spring *ik* het eerst de veêren uit,
Dat moederlief wat rusten kan (zou);
Dan zet ik eerst *haar* bòtram klaar,
En als ik haar dan heb gekust,
Dan sluip ik zacht ons huisjen uit,
En denk: »slaap gij nu maar gerust!"

---

12 FEBRUARIJ.

EIGEN HAARD IS GOUD WAARD.

Eigen woning, eigen dak,
Groot voorwaar is uw gemak;
Eigen keuken, eigen haard,
Groote schatten zijt gij waard;
En dat even doet mij deugd;
En verwekt mij zoete vreugd.
Dus zijt gij, in mijn gepeis, (*)
Beter dan een groot paleis,
Beter (prinsen! met verlof,)
Beter dan een koningshof,
Want dit houd ik wonder vast:
Groote zalen, groote last;
En gelijk men staäg bevindt:
Hooge torens, hooge wind.

CATS.

(*) *Naar mijne gedachten.*

13 FEBRUARIJ.

»*Die het eerst komt, die het eerst maalt.*" Die zijn koren het eerst aan den molen brengt, diens koren wordt het eerst gemalen, die ontvangt het eerste meel. Zoo zegt men ook: »*Die het eerst in de boot komt, heeft keur van riemen.*"

Pas dan op, dat gij het eerst aan den molen en het vroegst in de boot komt. Er wordt zoo veel genoegen, geluk en voorspoed gemist door die menschen, die altijd te laat komen.

14 FEBRUARIJ.

EIGENLIEFDE.

De liefde tot ons zelf is van de kwaadste zaken,
Die ons veel hinder doen en ongerustig maken.
Kunt gij dat slim gebrek eens leggen aan den band,
Gij zult in koelte zijn, ook daar een ander brandt.
Hoort gij door wrangen haat van iemand u verachten,
Verdraag het met geduld; dit zal uw leed verzachten.

CATS.

15 FEBRUARIJ.

Ver van of digt bij de familie, het zal den reiziger niet schaden, den te huis blijvende niet baten, als niet beide nabij God, en verre van het kwaad zoeken te wezen. God is meer dan vader en moeder, broeder en zuster; Hij is der menschen beste vriend, en die hoogheerlijke God heeft het Heelal tot Zijne woonstede. Wáár gij Hem zoekt, overal kunt gij Hem vinden. God is niet ver van een' iegelijk, die Hem zoekt.

---

16 FEBRUARIJ.

ONTHOUD WELDADEN LANG EN VERGEET VERONGELIJKINGEN SPOEDIG.

De weldaad moet in 't hart gegriffeld blijven,
Opdat de erkentenis haar pligten nooit vergeet;
Maar 't ongelijk moet elk in 't water schrijven,
Eer de onverzoenbre haat tot gruw'len is gereed.

Liefde voert tot allerlei deugden. —
Zelfzucht tot allerlei kwaad. —

---

17 FEBRUARIJ.

BELOVEN.

Eene groote belofte zonder volbrenging is gelijk een loos vuur van een zwaar kanonstuk, dat eene groote verwachting doet ontstaan, maar niets te weeg brengt. — Ik wil vooraf bedenken hetgeen ik wil beloven, opdat ik slechts belove hetgeen ik wil doen. Terwijl dan mijne woorden door mijne gedachten bestuurd en door mijne daden achtervolgd zullen worden, zal ik bedachtzaam zijn in mijne beloften en naauwgezet in hare volbrenging. Het is beter te doen en niet te beloven, dan te beloven en niet te doen.

18 FEBRUARIJ.

DE ZONDE BRENGT TERSTOND STRAF MEDE.

Zoo haast de snoode rat het spek heeft aangegrepen,
Zoo sluit zich ook de val; daar staat hij dan benepen.
Wat is nu van den roof? want met de valle sloeg, (*)
Zoo was 't, dat hem de schrik door alle leden joeg.
't Is niet genoeg gezegd: *»na zonden komen plagen;"*
Een booswicht lijdt terstond en voelt gewisse slagen;
Want op den eigen stond, dat hij de zonde doet,
Zoo komt er metterdaad een beul in zijn gemoed.

CATS.

(*) *Zoodra de val digtsloeg.*

19 FEBRUARIJ.

MEDEHULP.

Al spant een rustig knecht twee paarden in den ploeg,
Zoo 't een maar kwalijk wil, het gaat er slecht genoeg.
Ziet, als er eenig ding twee menschen is bevolen,
Een, die terugge trekt, doet zijnen makker dolen;
Al is nu kloek beleid gegrond op wijzen raad,
Nog hangt het altemaal aan uwen medemaat.
Onthoudt mij deze les, gij vrouwen en gij mannen,
Die met een' echten band zijt aan het huis gespannen;
Houdt uw bescheiden deel en draagt gemeenen last;
Het gaat den leden wel, als de een hand de ander wascht.

CATS.

20 FEBRUARIJ.

Toen EVA zich met de slang in het redeneren *voor* en *tegen* inliet, was zij verloren, gelijk alle menschen, wanneer zij zich in redeneringen met vleesch en bloed inlaten, zoo goed als verloren zijn.

Toen JOZEF tot het kwaad werd aangezocht, liet hij zich niet met redeneringen in, of hij het kwaad mogt bedrijven, maar zeide eenvoudig: *»Zoude ik een zoo groot kwaad doen en zondigen tegen God?"* en, na aan God gedacht te hebben, was hij bestand tegen elke verleiding.

21 FEBRUARIJ.

NA VEEL BIJLEGGENS BEZEILT MEN DE HAVEN.

De wereld is eene barre en holle zee, waarin de menschen, met een lek schip, hobbelen en tobben, somtijds tot aan het zwerk rijzende, dan weder in de branding gestort wordende. Is er somtijds eene kalmte van anderhalven dag, daarop volgt een vliegende storm van drie dagen, of een orkaan van eene week op. Zoo raken Gods kinderen allengs, na vele gevaren doorworsteld te hebben, op de hemelsche reede en zoo in de haven der gelukzaligheid. — Gelukkig hij, die zich als een braaf en kloek zeeman gedraagt, die altijd het einde van den togt voor oogen heeft!

22 FEBRUARIJ.

Men zegge wat men wil, — een hart
van kwaad bewust
En kent geen regt vermaak, en heeft nooit
ware rust, —

23 FEBRUARIJ.

Leer gaarne van anderen, en waar van wijsheid, menschengeluk, verlichting, vrijheid, deugd enz., gesproken wordt, hoor daar naarstig toe. Doch vertrouw er niet haastig op, want er zijn ook waterlooze wolken en er wordt van alles verkocht. Het is niet alles goud wat er blinkt. Velen meenen dat zij de zaak hebben, als zij er maar over spreken. Woorden zijn maar woorden, en als ze zoo los en vlugtig daar heen rollen, wees dan op uwe hoede; want de paarden, die den wagen met goederen achter zich hebben, gaan langzamer tred. — De dwaas spreekt vlugtig, de wijze met bedachtzaamheid.

24 FEBRUARIJ.

Als de mensch schuld belijdt over zijne gebreken, zal hij spoedig den toorn, dien hij opwekte, gestild hebben, maar wat meer is, hij zal Gods bijstand verwerven. God beschermt en bevrijdt de nederigen; de nederigen bemint en vertroost Hij; tot de nederigen buigt Hij zich neder; den nederigen schenkt Hij overvloed van genade, en na hunne vernedering neemt Hij hen op in zijne heerlijkheid. Aan de nederigen openbaart Hij zijne verborgenheden en lokt en trekt hen met zachte koorden tot zich. Daarom, — al lijdt de nederige soms verguizing en smaad, dit stoort zijne rust niet; want het is op God en niet op de wereld, dat zijne rust gevestigd staat. Zoo meen dan niet dat gij iets gevorderd zijt, zoolang gij u niet geringer voelt dan anderen.

THOMAS à KEMPIS.

25 FEBRUARIJ.

DE HOOGSTE PRIJS.

Allen nadren, allen treden
Eens des levens leerschool in;
Allen rigten dáár hun schreden
Naar een edel zielsgewin.
Wel hem, die getrouw blijft jagen
Naar de taak, voor hem bepaald!
Zalig, die Gods welbehagen
Als den hoogsten prijs behaalt.

EEN CURATOR.

26 FEBRUARIJ.

Dat zou wel een houtige jongen moeten zijn, die zijnen vader iets te vragen had en er eerst een' halven dag over heen liet gaan, alvorens te besluiten of hij het tot dat uiterste zou laten komen of niet.

Hoe vele menschen zijn er, die stellig weten dat God hun Vader is, die hen boven alles lief heeft en van wien geschreven staat: dat Hij een verhoorder der gebeden is, en toch zoo onverschillig en zoo koud zijn, dat zij nimmer behoefte hebben om tot God, hunnen Vader, te bidden.

Die geene behoefte gevoelt om God dikwijls te bidden, — hij heeft God niet van harte lief, en vertrouwt niet op Zijne Vaderhulp.

27 FEBRUARIJ.

Als men voor alle ziekten dezelfde geneesmiddelen wilde gebruiken, zouden zeker de meeste zieken sterven. Evenmin zijn alle menschen voor denzelfden stand geschikt. Wat het geluk van den eenen bevordert, zou den anderen tot ongeluk strekken. Elk ding heeft zijne eigene bestemming, elk mensch zijnen eigen werkkring. God regelt alles. Wijsheid is het, te onderzoeken, waartoe God iets bestemd heeft, en Godsdienstige wijsheid te erkennen, waarheen God ons leiden wil, en die leiding met vertrouwen te volgen. God alleen kent de wegen die wij moeten gaan, om den hemel te bereiken. Armen en Rijken beiden heeft Hij gemaakt; langs verschillende wegen roept Hij hen tot denzelfden hemel.

28 FEBRUARIJ.

De wereld is een groot tooneel,
Daar alle ding en ieder doel
Ons dienen moet tot goede leer,
Ten prijze van den Opperheer,

zegt CATS, en waarlijk! er is geen blaadje, geen zandkorrel, geen diertje, of bij eene naauwkeurige beschouwing wordt men gewaar dat, hoe schoon, hoe kunstig ook soms het werk der menschen is, het altijd verre ten achteren staat bij het kleinste werk der Schepping. Een waterdruppel, door een vergrootglas gezien, krioelt van duizende diertjes, die onophoudelijk ronddraaijen, met elkander strijden, ja, zelfs elkaâr verslinden. Iedere zandkorrel bevat een diertje; 10,000 draden van eene spinneweb vormen de dikte van één hoofdhaar, en zoo zijn er duizend, duizend wonderen in de natuur, waarvan één enkel genoegzaam is om ons te doen uitroepen:

o God! wat is Uw Schepping schoon,
Wat zijn Uw werken wonder!

29 FEBRUARIJ.

Het is van daag een schrikkeldag, dat is een dag meer in het jaar, ten einde de orde in de tijdrekenkunde te bewaren. Eerst regelde men de maanden naar den loop der maan en hield 12 zulke maanden voor een jaar; maar later zag men dat het beter was, het jaar te regelen naar de zon. Ten tijde van JULIUS CAESAR, kort voor Christus geboorte, dacht men dat het jaar 365 dagen en 6 uren had, en in de tijdrekening, naar dien keizer de Juliaansche genoemd, had men om deze reden om de vier jaren geregeld een schrikkeljaar. In de zestiende eeuw ontdekte men echter, dat de aarde den loop om de zon volbrengt in 365 dagen, 5 uren, 48 minuten en 50 seconden, en dat dit verschil van eenige minuten, na verloop van eeuwen, een verschil van eenige dagen had te weeg gebragt tusschen de Juliaansche tijdrekenkunde en den waren tijd. In de nu nog gebruikelijke tijdrekening, naar Paus GREGORIUS de Gregoriaansche genoemd, is bepaald, dat op het eeuwjaar, 't welk niet zonder overschot door 400 kan gedeeld worden, geen schrikkeldag zal berekend worden, zoo dat bijv. op 1900 en 2100 geen, maar wel op 2000 en 2400 een schrikkeldag invalt, en men in 400 jaar 97 schrikkeldagen of 400 maal 5 uren 48 minuten en 50 seconden heeft,

1 MAART.

Op den eersten Maart 1653 had de zeeslag plaats tusschen de *Nederlandsche* en *Engelsche* vloten, bekend onder den naam van *driedaagschen zeeslag*. Hij begon den 28sten Februarij en eindigde den 2den Maart.

Kort na den Munsterschen vrede zocht Engeland, waar men den koning onthoofd had, zich wederregtelijk van den handel der Nederlanders meester te maken. Maar de Hollandsche leeuw liet zich de eerlijk verworven welvaart niet zoo gemakkelijk ontrooven.

De matrozen der koopvaardijschepen, de visschers der zeedorpen, de sjouwers der handelsteden, allen namen dienst op 's Lands vloot; en terwijl 's Lands kinderen onder DE RUYTER, TROMP en WASSENAAR als waterleeuwen streden, stroomden de kerken vol van Godvruchtige burgers, die aan den strijd geen deel konden nemen, om van God de zege over het lieve Vaderland af te bidden, — en de zege bleef aan ons.

De gedachte daaraan wekke het nageslacht tot heldenmoed en godsdienstig bidden op, zoo dikwijls eenig gevaar het Vaderland mogt bedreigen.

2 MAART.

HOLLANDSCH LIED.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij Hem needrig eeren;
Die God, die uit den Hemel ziet,
Is onze burg, ons schild, ons lied;
Hij is de Heer der Heeren.

God zal met ons en Holland zijn,
Zoo wij in Gode blijven;
De Heer geeft kracht, de Heer geeft moed,
Wie tegen Holland strijde of woed',
De Heer zal hem verdrijven.

God zal met ons en Holland zijn;
Ons kan geen kwaad genaken;
Dies knielen Vorst en Volk voor God;
De Heer alleen beschikke ons lot. —
De Heer zal ons bewaken!

3 MAART.

Die de roos plukken wil, moet de doornen niet vreezen
Geene rozen toch zonder doornen, — geen lief zonder leed.

Die noten wil smaken,
Die moet ze kraken;

zegt vader CATS, en voegt er bij: »niemand kan iets bijzonders uitrigten, zonder zich eenigermate aan het gevaar te onderwerpen." — Hoe zou men met de handen in den schoot zegen en geluk kunnen verwachten? — Niet met bloot wenschen en met vrouwelijk gekerm, maar met dapper in de weer te zijn, verkrijgt men het dagelijksch brood. Door onvermoeiden arbeid komt men tot wat groots, zegt SALOMO.

Daar is geen lucht, waardoor de arend niet heen dringt; geene zwarigheid, waar de dappere zich niet doorredt, en

Die kloek van moed is, volgt geluk;
Een zwaarhoofd blijft altijd in druk.

4 MAART.

DE VOORSNIJDER.

Op eene boeren-bruiloft sneed iemand eene gans voor, en daar hij ze regt kunstig wilde voorsnijden, schoof hij het bord zoo digt op den rand van de tafel, dat gans en bord er afvielen. Het geheele gezelschap riep: »Nu zal de groote hond er wel meê wegloopen!" — »Geen nood," riep de voorsnijder, »ik heb er voor gezorgd; ik heb er mijn voet opgezet." — En inderdaad, hij had er zijne met slik bemorste laars zoo stevig opgezet, dat niemand meer smaak had in de gans.

Onze voorsnijder geeft ons een juist beeld van den onhandige en onbedachtzame. Hij zoekt de eene onhandigheid door de andere te verhelpen, en vergeet dat een verkeerd middel vaak erger is dan het kwaad. Het middel, om zich tegen zoodanig gebrek te hoeden, is: niet te handelen, vóór men gedacht heeft.

5 MAART.

DE LIEFDE TOT GOD GAAT ALLE KENNIS TE BOVEN.

God is hooger, amen, amen,
Dan mijn stoutste wensch ooit vloog!
Al het hemelheer te zamen
Ziet Hem reeds aan 's hemels boog;
Niets dan liefde zien zij ooit,
Maar haar grenzen zien zij nooit.

En — ik zou de grenzen teek'nen,
Daar de Heer zich niet erbarmt?
Ik den rijken schat bereek'nen,
Die nooit aan genâ verarmt?
Zonde, die mijn wank'len ziet,
Stoor mijn stil vertrouwen niet.

6 MAART.

Heil hem, die zich vroeg leert wennen
Aan 't volbrengen van zijn' pligt,
En de kracht tot deugd mag kennen
Die in vlijtig' arbeid ligt.

Werken is de ziel van 't leven;
Luiheid is der boozen lust;
Vlijt alleen kan schatten geven;
Daar de zegen Gods op rust.

EEN CURATOR.

---

7 MAART.

ZOU DIT ZONDE ZIJN?

„Ik kan niet denken, dat dit zonde zou zijn."

O vriend! het komt hier niet aan op *denken; weet* gij, dat het geene zonde is? Gij moet zeker zijn! Wie twijfelt of zijn daad wel met de Godsdienst is overeen te brengen, zondigt reeds; maar gij wilt misschien in twijfel blijven, omdat uwe zinnelijkheid daarbij wint. — Vraag u zelven, of gij datgene, wat gij *wilt* doen, ook zoudt *durven* doen, wanneer uwe ouders of uwe leermeesters het oog op u hadden, wanneer God zigtbaar tegenwoordig was. Vraag u zelven, of zulk eene handelwijze u eens op uw sterfbed in de ure des doods zou kunnen verheugen?

Hoe velen zouden zich voor rampzalige onheilen bewaard hebben, zoo zij zich in tijds die vragen gedaan hadden.

---

8 MAART.

Als er eene regering bestond, die de burgers noodzaakte om geregeld het tiende gedeelte van hunnen tijd voor hare dienst te geven, dan zou men zeker dien eisch zeer hard vinden; maar de meesten van ons zijn door hunne luiheid op eene veel willekeuriger wijze belast. Want, zoo gij den tijd rekent, dien gij in volslagen werkeloosheid doorbrengt, dat wil zeggen, in niets te doen, of in verkwistingen, die nergens toe dienen, zult gij bevinden dat ik de waarheid zeg.

De luiheid brengt hare eigene ongemakken mede en verkort onmerkbaar het leven, even als de roest het ijzer verteert; zij slijt meer dan de arbeid; de sleutel dien men dagelijks gebruikt, is altijd glad en helder.

9 MAART.

DE GODDELOOZEN VLIEDEN, WAAR GEEN VERVOLGER IS.

Wie booze ranken broedt, die leidt een droevig leven;
Hij zucht, hij ducht, hij vlugt, al wordt hij niet gedreven,
Al trilt er maar een riet, hij is terstond bevreesd.
Daar is geen feller beul dan midden in den geest.

DE GODVRUCHTIGEN ZIJN KALM, ZELFS IN DE GROOTSTE GEVAREN.

Hij, die op Gods genade bouwt,
En dankbaar Zijne wetten houdt,
Vindt hier de rust reeds in 't gemoed.
En eens bij Hem het hoogste goed.

10 MAART.

o, Gij dwaas! hoe kunt gij toch meenen, dat gij lang leven zult, daar gij van geen enkelen dag zeker zijt? Hoe velen zijn er niet op deze wijze bedrogen en onverwacht uit het leven weggerukt? Hoe dikwijls hebt gij hooren zeggen: deze viel onder het zwaard; die is verdronken: deze viel van eene hoogte en brak den nek; die bleef onder het eten dood; gene vond onder het spelen zijn einde? De een komt om door het vuur, een ander door de pest, een ander door de struikroovers, en zoo is het einde van allen de dood. Aller menschen leven snelt als een schaduw voorbij. Niemand weet het uur van zijnen dood.

Het is reeds vier eeuwen geleden, dat de vrome THOMAS à KEMPIS dit schreef. Niemand kan de waarheid er van ontkennen; en toch leven er duizenden, alsof zij deze zekerste van alle waarheden niet wisten.

11 MAART.

DUREN.

Duren is een schoone stad!
Maar niet ieder, lieve vrinden,
Kan haar op zijn landkaart vinden,
Schoon hij ook, in menig blad,
Heel de kaart der wereld had.

Duren is een schoone stad!
Volle beurzen, goede dagen
Heeft daar ieder maar voor 't vragen.
Die er huis en erve had,
Ja een plekje slechts bezat!

Duren is een schoone stad!
Wie zijn vlijt wil zien beloonen,
Ga er heden nog in wonen,
Of hij zoek' ten minste 't pad,
Dat hem heenvoert naar die stad.

Duren is een schoone stad!
Maar geen mensch kan haar betreden,
Die, bij onbevlekte zeden,
Niet een eerlijk hart bezat,
En geen fiksche handen had.

12 MAART.

De zonde is eene vonk, die in het hart van ieder mensch besloten ligt, en waarop hij wel mag toezien. Ligtzinnigheid, luiheid en het houden van ondeugende gesprekken, blazen die vonk tot eene vlam aan en er ontstaat een moeijelijk te blusschen vuur. De gedachte aan God daarentegen is de weg, die tot vermijding der zonde leidt. Maar zullen wij den weg derwaarts in alle omstandigheden kunnen volgen, dan moeten wij van onze jeugd af er ons op toegelegd hebben, om aan God voortdurend en zonder tusschenpoozing te denken.

---

13 MAART.

Waarom zou 't vlugtig leven mij doen zuchten?
Bezit dan de aarde een duurzaam goed?
Hoe dwaas het heilrijk eind te duchten,
Waar eindloos heil uit spruiten moet.

---

14 MAART.

Zijt gij krank,
Of lijdt gij pijn,
Stil geduld
Is medecijn. —

Hebt gij weinig,
Spaar nog wat;
Overgâren
Geeft een' schat.

Wat gij *heden*
Reeds verrigt,
Maakt uw' arbeid
Morgen ligt.

15 MAART.

Stel uw eenig vertrouwen niet in uwen arbeid, in uwe matigheid en zuinigheid. Dit zijn zeker wel uitmuntende zaken, maar zij zullen u weinig baten, zoo gij niet, vóór alle andere dingen, de zegeningen des Hemels geniet.

Vraag dus gedurig om die zegeningen: wees niet ongevoelig voor de behoefte dergenen, wien zij geweigerd zijn, maar geef hun troost en hulp. Herinner u, dat JOB arm was en dat hij in het vervolg weder gelukkig werd.

FRANKLIN.

16 MAART.

Een' boom, dien men dikwijls van plaats doet veranderen, en een gezin, dat dikwijls verhuist, heb ik nog nooit zoo vooruit zien komen als anderen, die blijven waar zij zijn; en buitendien, drie verhuizingen doen zoo veel schade als één brand, en het is even zoo verkeerd den boom op het vuur te werpen, als hem dikwijls van plaats te doen veranderen. Een ambachtsman, die eenige jaren een beroep heeft uitgeoefend, wordt er in ervaren; bij tien ambachten moet men tienmaal van onderen op beginnen.

Verlaat uw ambacht niet, voor dat het u verlaat. Verzet slechts de bakens, wanneer het getij verloopt.

17 MAART.

HET GEHEIM.

WILLEM, klerk bij eenen advokaat, wilde aan PIETER den kruideniersknecht, met wien hij school gegaan had, een geheim mededeelen omtrent zekeren heer, en verzocht hem het niet verder te vertellen. — „Wees niet bezorgd", zeide PIETER, „ik zal zwijgen zoo als gij."

WILLEM voelde den steek; hij zweeg en drukte PIETER hartelijk de hand voor zijne waarschuwing.

Er zijn velen, die, gelijk WILLEM, van een' ander iets verlangen, dat zij zelven niet opvolgen; maar weinigen zijn er die, wanneer zij op één hunner gebreken op eene zachtzinnige wijze worden opmerkzaam gemaakt, dit dadelijk vatten en de waarschuwing ter harte nemen.

18 MAART.

JANTJE WIJSNEUS.

Jantje, wat heb je toch kost'lijk verstand;
Allemans wijsheid is in je gevaren;
Praat je niet puur, of je 't las uit een krant?
'k Loof, dat geen Schepen het beter zou klaren!
Staat er een zaak nog zoo scheef en zoo kwaad,
Jij weet remedie, en altijd probaat.

Maar van je wijsheid — ik weet niet hoe 't zit —
Schiet voor je zelven, naar 't lijkt, niet veel over;
't Hapert er altijd aan dat of aan dit,
En met je boël is het bittertjes pover;
'k Denk, het waar' beter, al leek je wat mal,
Had je wat akkers, of beestjes op stal.

Weet je, hoe of mij de zaak is verklaard?
Had je die wijsheid — het kon je geen hinder —
Meer voor jou eigen gedoente bewaard, —
Had je die wijsheid voor and'ren wat *minder*,
Dan liep je niet op een' slof en een' schoen.....
Praten is praten, maar werken is doen.

19 MAART.

Men waardeert zelden de voorregten van den tegenwoordigen tijd, omdat men zich voorstelt, dat de zaken nog beter konden gaan, en men vergeet daarbij al te dikwijls, dat het er vroeger veel ongelukkiger in dit Land heeft uitgezien. Nu er vrede heerscht, nu de eigendommen beschermd en moord en doodslag gestraft worden, denkt men er niet aan, dat het vroeger geheel anders was. Onder de graven uit het Hollandsche Stamhuis waren de Noord-Hollanders (West-Friezen) en Zuid-Hollanders bijna 300 jaren onophoudelijk met elkander in oorlog. Toen deze oorlog geëindigd was, volgden de Hoeksche en Kabeljaauwsche twisten, die het land 150 jaren teisterden, en naauwelijks waren deze twisten gedempt, of de Geldersche strooptogten namen eenen aanvang, tegelijk met de plundertogten der zoogenoemde *zwarte bende.* De slag tusschen deze rooverbende en de Hollanders op den 19den Maart 1515 gaf ons aanleiding tot deze opmerking, en doet ons danken, dat wij niet in de zestiende, maar in de negentiende eeuw leven.

20 MAART.

EEN JONGEN MET EEN MUSCHJE AAN EEN TOUW.

De jongen, die uit spelen gaat,
Die heeft een muschje aan een draad;
Wanneer het dier te verre schiet,
Zoo roept hij vaardig: hooger niet!
En of de musch zich stelt te weer,
Hij rukt haar met een touwtje neêr. —
Al staat u open zee en veld,
Een ieder is zijn paal gesteld;
En als uw lijntje is ten end,
Dan is het al om niet gerend.
En springt nooit verder, zalig man,
Dan daar uw stokje reiken kan.

CATS.

21 MAART.

De Godsdienst is de teugel der zeden. Zij leidt ons op den weg, die naar de eeuwige vreugde, naar het eeuwig geluk voert. Rampzalig de mensch, die de stem der Godsdienst veracht.

De Wetten zijn de teugels der driften. Ongelukkig het volk, dat die wetten overtreedt; het gaat zijn' ondergang te gemoet.

Eerbiedig dan de wetten, u door de Overheid gegeven. Waar eene Overheid is, is zij van God zelven ingesteld, staat in het heilig Bijbelboek. Zonder Wetten en Overheid is er geene orde, — zonder orde geen maatschappelijk geluk.

Gelukkig de maatschappij, waar Godsdienst de zeden verbetert en wetten de driften beteugelen.

22 MAART.

HOUD UWEN KNECHT OOK TERUG VAN TROTSCHHEDEN, DAN ZAL HIJ OPREGT ZIJN EN REIN VAN GROOTE OVERTREDINGEN.

Voor 's gemoeds bedriegerij
Moet ge u zelf vooral vermanen;
De allerdwaasste hoovaardij
Is, zich zelf ootmoedig wanen; —
Wanen, als men 't nog niet is;
Meen niet, of heb 't eerst gewis.

D. R. CAMPHUYSEN.

23 MAART.

DE LENTE.

De koude winter is voorbij;
De lucht wordt zoel en zacht,
En 't is, of ons de beld're zon
Regt vriendlijk tegenlacht.

't Is lente; in tuin, op veld en wei
Ligt sneeuw noch hagel meer;
Maar alles groeit en bloeit en tiert
En keert in 't leven weêr.

De vlinder wiegt zich in de lucht,
En spreidt de vlerkjes uit;
De bij gaart was en honig op
Uit bloesem, plant en kruid.

't Is alles leven wat men ziet,
En vrolijkheid en vreugd,
Daar zelfs het kleinste diertje zich
In zijn bestaan verheugt.

24 MAART.

Geboortedag van den grooten zeeheld MICHIEL ADRIAANSZOON DE RUITER, den 24sten Maart 1607.

Hij klom van lijnbaansjongen op tot den rang van Luitenant-Admiraal van Holland en West-Friesland, en bleef altijd eenvoudig.

Hij werd door de Staten des Lands en door vreemde Vorsten met eerbewijzen overladen, — en bleef nederig.

Hij was de schrik der vijandelijke vloten; maar in het midden van het gevaar was hij altijd even kalm en bedaard.

Hij werd in het zeemansleven opgevoed, maar geen vloek kwam ooit over zijne lippen, en vóór het gevecht werd nooit het gebed verzuimd.

Van waar al die deugden? — Hij was een vroom Christen, die woekerde met de talenten, hem door God geschonken, die zijne eigene eer niet zocht en geen gevaar op aarde vreesde, omdat hij op God in den Hemel vertrouwde.

25 MAART.

Zalig, wie, o Heer! U vreezen
Van hun teêrste jongheid af
Tot het graf!
Moog' hun pad ook duister wezen,
Gij, o Heer! geeft licht en kracht
In dien nacht.

Geef, o Heer! het kroost der armen,
Waar een dubbel kwaad het wacht,
Dubble kracht,
Dubble deernis en erbarmen;
Dat hun hart U niet vergeet
In het leed.

Doe hen hopen en vertrouwen,
Waar verleiding hen bekoort,
Op Uw woord;
„Heil! wie op den Heere bouwen,
„Van hun teêrste jongheid af
„Tot het graf."

EEN CURATOR.

26 MAART.

ZACHTMOEDIGHEID.

Het buigzaam riet, hoe teer en zwak,
Duikt veilig voor 't onstuimig weder,
Daar de eik, hoe sterk, krijgt krak op krak,
En stort door felle stormen neder.
Zoo weet ook 't stil, zachtmoedig hart
Den woesten storm van toorn te breken,
En voelt in hoon en smaad geen smart...
o Deugd, die 't wenschlijkst heil kunt kweeken,
Hoe is men voor uw glans zoo schuw,
Daar rust, noch vreugd is buiten u.

27 MAART.

Bedien u nooit van stekelige gezegden tegen iemand, al is het ook schertsende; want het spel, om elkander bittere spotternijen toe te voegen, ontaart dikwijls in ernstige krakeelen.

FRANKLIN.

Het bovenstaande is een woord van liefde, van zachtzinnigheid, maar niet minder een woord van levenswijsheid. O, hoe velen hebben, door altijd wat stekeligs, wat hatelijks te zeggen, zich vrienden tot vijanden gemaakt en beschermers verloren, die zij noodig hadden.

28 MAART.

Door de gramschap verliest men de wijsheid en verlaat men de geregtigheid.

Wie is wijs? Die van iedereen leert.
Wie is sterk? Die zijne eigene driften bedwingt.
Wie is rijk? Die met zijn deel tevreden is.
Wie is geëerd? Die anderen eert.

Niemand is ongelukkiger, dan die nooit tegenspoed heeft gehad.

God geeft den mensch niet al wat hem ontbreekt, maar al wat hem nut is. —

29 MAART.

MIJN VADER REGEERT.

Boom en wijnstok moet men snoeijen,
Anders zijn hun vruchten schraal;
't Brood, dat God uit de aard doet groeijen,
Lijdt, eer 't brood is, menigmaal; —
Druiven treedt men met de voeten
In den wijnpersbak met kracht; —
's Hemels gunstgenooten moeten
Vóór zij zeggen: »'t is volbragt!"
Ook veel lijden, veel verdragen;
Doch zij worden, door de slagen
En door 't vuur, dat hen zoo blaakt,
Voor Gods huis bekwaam gemaakt.

30 MAART.

Allen zoeken hun eigen voordeel; Heere! Gij zoekt mijn heil; Gij beoogt alleen mijne volmaking en doet alles tot mijn welzijn dienen. Zelfs wanneer Gij mij in allerlei verzoeking en rampen brengt, beschikt Gij dat alles tot mijn nut; immers zijt Gij gewoon, Uwe geliefden op duizenderlei wijze te beproeven, om welke beproeving ik U niet minder moet liefhebben en prijzen, dan indien Gij mij met hemelsche vertroostingen vervult en mij vreugde schenkt.

THOMAS À KEMPIS.

31 MAART.

LEDIGHEID IS DE KWEEKSTER VAN ONDEUGD.

Daar is geen nutter ding voor jonge mans en vrouwen,
Dan door een staäg bedrijf de leden rap te houën,
En in het tegendeel, het slimste, dat men vindt,
Is, dat een rappe ziel zich niets en onderwindt.
Die ledig zit en kijkt zet al de zinnen open
Tot ik en weet niet wat: dies komt er in geslopen
Al wat een rappe ziel en goede zeden krenkt.
Hoe menig denkt er kwaad, omdat hij niet en denkt! —
Gewis de broze jeugd wordt al te ligt bewogen,
En door een ijdel hart uit haren stand getogen.
Het beste water stinkt, wanneer het stille staat;
En als het ijzer rust, zoo roest het metterdaad.

CATS.

1 APRIL.

Op den eersten April
Verloor ALVA zijn' Bril,

De inneming van *den Briel*, den 1sten April 1572, door de Watergeuzen, in den aanvang van den tachtigjarigen oorlog, gaf ook aanleiding tot het volgende rijmpje:

Op den eersten April
Leidt men de gekken, waar men wil.

en tot het volksgebruik, om op dezen dag elkander eene poets te spelen. — Nu, dat mag wel eens gebeuren, inzonderheid wanneer het dient, om eene verrassing voor te bereiden; maar het toont een kwaad hart, wanneer men iemand eene poets speelt, die men zelf niet gaarne zoude ondervinden.

Ook hier geldt het: *Doe aan anderen, wat gij wenscht dat u geschiedt.*

2 APRIL.

Zoodra de mensch eenig ding onmatig begeert, terstond is zijne inwendige rust weg. De trotschaard en de vrek rusten nooit, terwijl de arme en de nederige van geest den volkomensten vrede genieten. De mensch, die zich zelven alleen bemint, wordt door de kleinste en nietigste dingen in verzoeking en ten val gebragt. De zwakke en zinnelijke mensch heeft de grootste moeite, om zich van zijne zondige begeerlijkheden los te maken. Daarom is hij treurig, als hij zich iets ontzegt, en ligt geraakt, als men hem iets in den weg legt.

THOMAS À KEMPIS.

3 APRIL.

VIER CENTEN DAAGS VERSPILD.

PIETER rigtte op 25jarigen leeftijd, met eene som van 60 gulden, die zijn vader hem naliet, zijne huishouding op. Hij had het geluk, bij den timmerman JAN in dienst te komen tegen een vast weekloon. PIETER teerde alle weken zijn loon schoon op, ofschoon hij de vier centen daags aan jenever had kunnen uitsparen. Drie jaren ging het goed, maar het vierde was een duur jaar. Nu begon hij zijne meubelen te verpanden; maar, daar hij de gewoonte niet had van sparen, kwam er geen geld, om het verpande te lossen. Een volgend duur jaar lokte hem op nieuw naar de bank van leening. Toen eerst al het huisraad in de lombard was gebragt, werd eindelijk een stuk gereedschap verpand. PIETER kon zijn werk niet meer goed volbrengen; hij werd uit zijne dienst gezonden, werkte slechts nu en dan, en werd op zijn 50ste jaar door het Huiszittenhuis bedeeld.

4 APRIL.

VIER CENTEN DAAGS BESPAARD.

WILLEM rigtte op 25jarigen leeftijd met eene som van 60 gulden, die zijn vader hem naliet, zijne huishouding op. Hij had het geluk, bij timmerman JAN in dienst te komen tegen een vast weekloon. WILLEM spaarde van zijn loon dagelijks vier centen, die zijn makker aan jenever verteerde. Hij bragt het opgespaarde geld in de Spaarbank, en toen er nu een duur jaar kwam, haalde hij er nu en dan een klein sommetje uit. Hij gebruikte eenig geld, om zich betere gereedschappen aan te schaffen. Zijn oppassend gedrag deed hem opklimmen tot meesterknecht bij baas JAN. Op zijn 50ste jaar had WILLEM eene lieve vrouw, gezonde kinderen, die braaf leerden, en voor den duren tijd 100 gulden in de Spaarbank.

5 APRIL.

WEESJES KERKGANG.

Moest gij, in uw prille jeugd,
Vaders, moeders zorg ontberen,
O! het was de hand des Heeren,
Die u kweekte tot de deugd.
Schaart u, Weesjes! schaart u zaâm
Ter vereering van Zijn' naam!

Zondagmorgen, blijde dag!
Als, ter kerke zaâmgekomen,
't Hart der Weezen met de vromen
God den Heere loven mag.—
God, die zeker en gewis
Aller Weezen Vader is!—

Holland! och wat heb je een hart
Voor je Weeûwen en je Weezen,
Om je zieken te genezen,
Om te heelen alle smart.—
Weesjes! dankt met vroom gemoed,
Dat je bent van Hollandsch bloed!

WEESJES KERKGANG.

6 APRIL.

NAAKT TOT GOD EN HIJ ZAL TOT U NAKEN.

Mijn klachten te hooren,
Zou dat U verstoren?
Mijn hopend versmachten,
Zoudt Gij dat verachten?
Dat wilt Gij niet, Liefde!
Dat kunt Gij niet, Liefde!

't Ootmoedige schreijen,
't Geloovig verbeijen,
Het kinderlijk vragen,
Dat moet U behagen;
o Teedere Vader!
'k Treed biddend U nader.

LAVATER.

7 APRIL.

Vet
Smet.
Haat
Schaadt.
Nijd
Bijt.

Het zijn maar zes woorden, gemakkelijk in het geheugen te prenten en die, als trouwe vrienden in uw hart geplaatst, u voor zeer veel kwaad kunnen behoeden. Voor welk kwaad? — dat moet gij zelf eens bedenken.

8 APRIL.

Een mensch, die niet weet te sparen naarmate hij wint, zal sterven zonder eenen stuiver te bezitten, nadat hij al zijn leven met den neus op het werk gelegen heeft.

Hoe vetter de keuken, hoe magerder het testament. Schatten zijn er verkwist ten zelfden tijd, dat men ze won, sedert de vrouwen met kwaadspreken den tijd verslijten, dien zij met breijen konden doorbrengen, en de mannen bijl en hamer verlaten hebben voor den sterken drank.

Als gij rijk wilt worden, moet gij niet alleen leeren hoe men wint, maar ook hoe men spaart.

FRANKLIN.

11 APRIL.

EENE AANTEEKENING VAN FRANKLIN.

„Nog jong zijnde, vond ik een boek, getiteld: *Proeven, „om het goede te leeren.* Hij, wien het vroeger had toebe„hoord, had het zoodanig verwaarloosd, dat vele bladen er „van verscheurd waren; maar wat er van overig was en ik „gelezen heb, gaf aan mijne denkbeelden eene wending, welke „op mijn gedrag, gedurende mijn geheelen levensloop, in„vloed had."

Wat de dwaze verwerpt, daar vindt de wijze dikwijls een schat in.

12 APRIL.

DE WEG IS SMAL, DIE TEN LEVEN LEIDT.

Indien 't een smalle weg moet wezen,
Die mij geleid ten Hemel aan,
Ik zal dat ongemak niet vreezen,
'tIs mij maar, om den weg te gaan.

'k Zal nooit mijns Vaders wijsheid laken,
Die 't zoo bestelde naar Zijn' zin;
'tIs mij genoeg, mag ik maar raken
Langs 't smalle pad ten Hemel in.

13 APRIL.

WELDOEN VERAEMT NIET.

Schoon het bijtje komt gevlogen
Over al het riekend kruid,
En, nadat het heeft gezogen,
Trekt er was en honig uit,
Des noch echter onverhinderd
Blijft de schoonheid van de roos
In haar wezen onverminderd,
Wijl zij nooit haar glas verloos.
Wie den vromen plag te geven,
Of een schamel mensche voedt,
Schoon de lieden daarvan leven,
Hij vermindert nooit zijn goed.
Ziet, de zaak is zóó gelegen;
Waar men iemand gunste biedt,
Daar is straks des Heeren zegen:
't Milde deelen armt niet.

CATS.

14 APRIL.

Het geheugen behoort niet te zijn als de zak van een' jongen, vol beuzelingen, maar als de arke des verbonds, waarin de Tafelen der Wet bewaard worden. Wij zijn zeer genegen, om over ons slecht geheugen te klagen; en het is gewis slecht genoeg; want het behoudt maar al te veel, wat verloren behoorde te worden, en verliest al te vaak, wat het moest behouden.

17 APRIL.

Op dezen dag stierf de beroemde BENJAMIN FRANKLIN, uit wiens werken wij u reeds een- en andermaal gewigtige lessen hebben medegedeeld. Kort voor zijnen dood zeide hij: *„Er is niemand, die zeggen kan: „„*BENJAMIN FRANKLIN *„„heeft mij slecht behandeld.““ „Deze opmerking strekt mij „tot troost in mijnen ouderdom.“*

Zie, dat kunnen weinigen zeggen; en dat dit geen bloot zeggen was, bleek daaruit, dat hij bij zijnen dood duizende vrienden en geen enkelen vijand achterliet.

18 APRIL.

MEN BEGINNE DEN DAG MET GOD.

Des morgens, als de zachte vlerken
Van uwe nachtrust zijn ontdaan, (*)
Zoodra uw geest begint te werken,
Zoo geef u straks, om aan te merken
Al wat u God heeft goeds gedaan.
Alvor tot uw beroep te treden,
Eer gij u elders in vermengt,
Zoo strek tot God uw gansche leden,
En maak, dat gij uw vroeg-gebeden
Hem tot een' zoeten offer brengt.

CATS.

(*) *Geopend.*

19 APRIL.

AAN MIJN' ZOON JAN.

Goud en zilver heb ik niet; maar wat ik heb, geef ik u. De tijd nadert allengs, dat ik den weg moet gaan van waar men niet wederkomt. Ik kan u niet meênemen en laat u in eene wereld achter, waar goede raad niet overvloedig is.

Ik heb de wereld langer gezien dan gij.

Het is niet altemaal goud, lieve zoon, wat er blinkt, en ik heb menig ster van den hemel zien *vallen*, en menigen staf, waar men gerust op steunde, zien *breken*

Niets is groot, wat niet goed is; en niets is waar, wat niet bestaat.

Houd u voor te goed, om kwaad te doen.

De waarheid, zoonlief, rigt zich niet naar ons; wij moeten ons naar haar rigten.

Wat gij zien kunt, zie dat en gebruik uwe oogen; maar houd u, aangaande het onzigtbare en eeuwige, aan Gods woord.

20 APRIL.

EEN PAPEGAAI IN EENE KOOI.

De wilde papegaai, eerst in het woud gevangen,
Wil enkel uit de kooi en door de sporten prangen; (*)
Maar als hij geene troost in dit geweld en ziet
Zoo stelt hij zich gerust en zingt een geestig lied.
Wanneer er eenig mensch met druk is overladen,
Ik weet hem groot behulp tot alle groote kwaden;
Want als de gansche ziel met plagen is vervuld,
Daar is geen beter ding dan lijden met geduld.

CATS.

(*) *Door de traliën dringen.*

21 APRIL.

STIPTHEID.

De kamerdienaar van FREDERIK DE GROOTE trad des ochtends ten vier ure in het slaapvertrek des konings, om hem, volgens de bekomene bevelen, te wekken.

»Laat mij nog een weinig rusten," zeide de Koning, »ik »ben nog zoo slaperig!" — »Uwe Majesteit heeft mij bevo»len tegen dezen tijd te komen." — »Slechts nog één kwar»tier, zeg ik u." — »Sire! geene minuut meer; het is vier »ure en dus tijd voor Uwe Majesteit, om op te staan." — »Best," zeide de Koning, onder het opstaan, »gij zijt een »brave kerel en ik heb er genoegen in, wanneer men zijnen »pligt gemoedelijk vervuld."

Zie, dat was geene oogendienst, maar trouwe dienst.

22 APRIL.

DE MIER EN DE KREKEL.

De miere raapt met groote vlijt,
Haar noodig aas ter goeder tijd;
De krekel zingt in 't groene kruid
Geheel en al den zomer uit;
En 's winters, als het bloote veld
Nu is van 't koren leêg gesteld,
Dan is het mierken wonder wijs
En leeft nu van zijne eigen spijs,
De krekel was te lui en traag;
Dus lijdt hij honger alle daag. —
Op, op dan, luiaard! aan het werk,
En stel de mier tot uw gemerk; (*)
Want, die bij lichten dagen slaapt,
En in den zomer zit en gaapt,
Is waardig, dat hij honger lijdt,
Wanneer de felle winter bijt. —

CATS.

(*) *Opmerking.*

23 APRIL.

OP EEN KINDJE, DAT VALT EN DOOR DE MOEDER WEDER WORDT OPGEHOLPEN.

Daar is een uitgestrekte hand
Tot onzen kinderlijken stand.

En als het kindje loopt alleen,
Zoo rolt het menigmaal daarheen,
Doch wordt terstond weêr opgeheven. —
o God! wat hebt Gij onzer ziel,
Die in haar' loop zoo dikmaals viel,
Ook menigmaal de hand gegeven!

J. LUIKEN.

24 APRIL.

Heb eerst vrede in u zelven, en dan zult gij anderen kunnen bevredigen. Het is veel beter, een vredelievend dan een geleerd mensch te zijn. Een driftig mensch verkeert zelfs goed in kwaad, en slaat aan het kwade ligt geloof. Een goed en vreedzaam man daarentegen keert alles ten goede. Die met zich zelven tevreden is, verdenkt niemand; maar de onvergenoegde en ligt geraakte rust evenmin zelf, als hij anderen rust laat. Dikwijls zegt hij, wat hij niet moest zeggen, en laat na, wat hij doen moest. Hij gaat na, wat anderen moeten doen, en verzuimt wat hij zelf te doen heeft. Besteed dus uwen ijver eerst aan u zelven; daarna zult gij regt hebben omtrent anderen te ijveren.

THOMAS à KEMPIS.

25 APRIL.

GELUKZALIG IS DE MENSCH, DIE GEDURIG VREEST.

Wees nooit vermetel; waak ten strijde;
Zeg nooit: ik heb genoeg gedaan;
Elk hart heeft zijne zwakke zijde,
Dáár valt de zielenvijand aan;
Zorgloosheid dreigt u met den val;
Waak daarom steeds, waak overal.

26 APRIL.

Het zondigen is boos, maar daarover geen leedwezen te gevoelen, is nog boozer.

Misdaad te bekennen is eene groote deugd, maar nog grooter is het, die te verbeteren.

De eerste stap om goed te doen, is geen kwaad te doen.

27 APRIL.

De duurste winkelwaren zijn die, welke men op krediet haalt. Het beste wordt steeds voor de kontant-betalende kalanten gehouden, en de winkeliers berekenen gewoonlijk vele opcenten voor het wachten.

Het minst betaalt men, wanneer men betaalt met overgewonnen geld, dat men 's zomers heeft uitgespaard om er 's winters van te eten. O, die spaarkassen, zij zijn zulke heerlijke inrigtingen voor brave en zuinige handwerkslieden! Bedenk dit in den zomer, zoo zult gij er in den winter het voordeel van ondervinden.

28 APRIL.

Des dwazen waanzin ziet geen kwaad;
Maar wijsheid hoort naar goeden raad.
De wijze, nederig van hart,
Zal and'rer raad met vreugd ontvangen;
Maar, wie in hoogmoed zich verwart,
Blijft in den strik des onheils hangen.

SALOMO.

29 APRIL.

Op dezen dag overleed in het jaar 1676 de admiraal DE RUITER, nadat hij zeven dagen vroeger, in eenen heeten scheepsstrijd tegen de Fransche vloot bij den berg *Etna*, hevig gewond was geworden. Schoon duldelooze smarten lijdende, riep hij zijnen dapperen nog toe: »Houdt moed, »mijne kinderen! houdt moed! zóó moet men doen, om de »zege te bevechten." — »O mijn genadige God," dus bad hij in zijn lijden, »ik dank U van ganscher harte, dat Gij »mij in vele en verscheidene gevallen zoo goedertieren be»waard hebt en nu zoo vaderlijk bezoekt; laat deze tuchti»ging strekken tot zaligheid mijner ziel." —

Een Engelsch schrijver geeft hem deze lofspraak: »DE »RUITER was zulk een godvruchtig christen, zulk een stout »soldaat, zoo een wijs, ervaren en gelukkig admiraal, en »zulk een trouw en eerlijk liefhebber van zijn vaderland, dat »hij met regt verdient door de nakomelingen geprezen te »worden als het sieraad zijner eeuw, de voedsterling van de »zee en het vermaak van zijn land." —

30 APRIL.

NIETS NIEUWS ONDER DE ZON.

Wat is 't, onvernoegde mensch!
Dat uw wensch
Stadig naar wat nieuws komt drijven?
Neem de heele wereld voor,
Loop ze door:
't Is de wereld en 't zal ze blijven.

Zoo lang menschen menschen zijn,
Zal er pijn,
Ramp, gevaar en onlust wezen,
Zoek op aard' geen paradijs;
Zijt ge wijs,
Matig dan uw hoop en vreezen.

D. R. CAMPHUYSEN.

1 MEI.

VERHUISTIJD.

o God! als gij mij zeggen zult:
„Verhuis; uw huurtijd is vervuld."
Geef mij, dat ik mag zijn bereid
Als een, die uit een huurhuis scheidt,
Om heen te gaan met blijden geest
Waar geen verhuizen wordt gevreesd.

CATS.

2 MEI.

In 1710 kwam er eene Beschrijving van Amsterdam in het licht. Bij de vermelding van de schoonheden onzer stad werd met hoogen ophef vermeld, dat de grachten overal met boomen beplant waren, waardoor aan de burgers schoone wandelingen verschaft werden. Hoe weinig dacht men toen, dat de hooge wallen, die de stad destijds omringden om haar tegen den vijand te beschermen, herschapen zouden worden in schoone wandeldreven, en dat dit voornamelijk zou geschieden door rijken, die armen hun eerlijk brood wilden laten verdienen, en die hun thans eene aangename uitspanning voor niet geschonken hebben! — O hoe menig uur, anders in de muffe kroeg gesleten, kan op die schoone wandelwegen met genoegen worden doorgebragt! De Meimaand lokt tot wandelen uit.

3 MEI.

Gelijk de orkaan, die brult,
Maar kort de lucht vervult,
Is boosheids stout geweld;
Doch deugd, aan God getrouw,
Staat hecht als 't praalgebouw,
Voor eeuwen vastgesteld.
Want 's Heeren vrees is heilig vuur;
Hij geeft den dagen gloed en duur;
Maar krankheid is des boozen zin,
Als kanker kort zij 't leven in.

SALOMO.

4 MEI.

Wij willen ook leven
Zoo als het behoort,
Steeds zien naar den Hemel,
Die 't meest ons bekoort.
Daar heerscht onze Vader
Als Koning en Heer,
En noodigt ons, kind'ren,
Tot 's Hemels verkeer.
Weg zonde, weg aarde! —
Wij kennen Gods stem. —
Hoort broeders! hoort zusters!
Hoort allen naar Hem.

EEN CURATOR.

7 MEI.

Geld te hebben is nog geen rijkdom. Wanneer iemand met 1,000,000 gulden op een eenzaam eiland zat, zou hem zijn geld niets helpen. Geld is slechts een ruilmiddel tusschen menschen.

Onderscheidene waarheden vloeijen daaruit voort, die men dikwijls over het hoofd ziet.

Eene der voornaamste is, dat de waarde van het geld in de eerste plaats afhangt van het gebruik, dat men er van maakt. —

Honderd gulden, uitgegeven tot oprigting van eene kleine affaire, waarin men zijn dagelijksch brood verdient, is zoo veel waard als een eerlijk bestaan. —

Honderd gulden, in brassserijen en dronkenschap doorgebragt, is zoo veel waard als het verlies van gezondheid naar ziel en ligchaam.

Nergens moet het gebruik van geld omzigtiger plaats hebben dan daar, waar het in geringe hoeveelheid voorhanden is.

8 MEI.

Een dwaashoofd is 't, die 's vaders raad
En tucht uit zondenlust versmaadt;
Maar, die zijn lessen waard houdt, toont,
Dat Godsvrucht in zijn binnenst woont.

Wie 't oor aan 't heilzaam strafwoord biedt,
Mag in der wijzen kring vernachten;
Maar wie, verdwaasd, de tucht ontvliedt,
Zal 't meest zijn eigen heil verachten.

SALOMO.

9 MEI.

DIE AAN DEN WEG TIMMERT, HEEFT VEEL BERIGTS. (*)

Als iemand timmert aan de straat,
Daar ieder komt, daar ieder gaat,
Daar al de wereld, mal en vroed, (†)
Mag zien al wat de metser (§) doet,
Die staat dan uit, aan allen kant,
Het oordeel van het gansche land.—
Nu, tegen dit gemeenzaam kwaad
En weet ik anders geenen raad,
Dan dat men, uit een vroom gemoed,
In alle ding zijn beste doet,
En laten mans en vrouwen dan
Al zeggen, wat men zeggen kan.
Daar was toch nooit zoo vrome ziel,
Die niet in spotters handen viel.

CATS.

(*) *Aanstoot.* (†) *Dwaas en wijs.* (§) *Metselaar.*

10 MEI.

DE AANHOUDER WINT.

Al ligt men soms lang ten anker, de wind zal eindelijk gunstig worden. Waait u het stof in de oogen, of zijt gij voor eene wijle tijds beneden wind, houd evenwel het hart onder de riemen; denk, dat de zon alle dagen ondergaat, en zeg bij u zelven:

Wie weet hier op dit aardsche dal,
Wat hem de avond brengen zal?
Al gaat het niet ten eerste wel,
Die 't goede doet, die wint het spel.

11 MEI.

Wilt gij bemind en eerlijk leven?
Ik wil u des een' regel geven:
Vier dingen dient gij wel te weten:
Geleden onregt haast vergeten;
Ontvangen weldaad lang gedenken;
Geen mensch door achterklap te krenken;
En hebt gij lust, uw leed te wreken,
Zoo ga en beter uw gebreken,
Want een, die betert zijnen staat,
Doet leed dengene, die hem haat.

CATS.

12 MEI.

HUISSELIJK LIEF.

Al wat de wereld heeft,
Al wat de wereld geeft,
Beschouw het van nabij,
't Heeft wezen noch waardij,
En haalt, wat blinkend schoon
Het spreiden moog' ten toon,
Bij de echte vreugde niet,
Die 't huislijk leven biedt.

De Koning, hoe geëerd,
Die dit geluk ontbeert,
Schoon meester van heel de aard'
Is niet benijdenswaard;
De schamele handwerksman,
Die rein gevoelen kan
Het huisselijk genot,
Heeft een gelukkig lot.

13 MEI.

Men zegt wel eens: »de eischen van de Godsdienst zijn streng," maar dit kan de onbedachtzame alleen zeggen; want de Godsdienst vordert niets dan hetgeen de verstandige van zich zelven moet vorderen: niets dan hetgeen ons nuttig is en ons gelukkig maakt. De groote moeite, die dubbel beloond wordt, moet minder wegen dan eene kleine moeite die geheel vergeefs is. Op de dubbele en driedubbele vergelding van de Godsdienst ziende, moet men haar niet gemakkelijker wenschen. Wij allen dienen eenen goeden Heer, die niet slechts betaalt, maar geeft, niet naar evenredigheid van onze verdiensten, maar naar Zijne eigene goedertierenheid en genade.

---

14 MEI.

De *slijkerige voet* (dat is: de naarstige, wiens voeten door het loopen beslikt zijn geworden) *beloopt iets*; — *de asschige* (dat is: de luiaard, die met de voeten bij den haard zit en wiens schoenen daardoor bestoven raken) *beloopt niets.* Zoo is het ook waar, dat *een vliegende kraai* WAT *krijgt* en *de stilzittende* NIETS.

Als gij misschien van daag jarig zijt, dan wensch ik U niets beters, dan dat gij dit jaar beslikte voeten hebt, of de vliegende kraai moogt evenaren. — Waar vlijt woont, gebiedt God Zijnen zegen. De waarheid is ten allen tijde bij alle volkeren gebleken.

---

15 MEI.

Door gelooven
't Hart naar boven
Te verheffen uit het stof,
En bij 't hopen
Staág te loopen
't Enge pad naar 't Hemelhof.

Dat schenkt vrijheid,
Dat geeft blijheid
Aan bedienden, knecht of maagd;
De eélste zegen
Lacht hem tegen,
Die steeds naar dit doelwit jaagt.

16 MEI.

SPREUKEN.

Het uur verloopt.

Een goed geweten is een paradijs.

Het leven is een nachtwake.

Deugd verheugt.

Ik moet werken terwijl het dag is.

17 MEI.

Een wolk, door harden wind gedreven,
Die niet één' druppel water schenkt,
Is hij, die spreekt van veel te geven,
En aan 't beloofde niet meer denkt.

18 MEI.

Wat baat het, dat de koe veel melk geeft, als ze den emmer weêr omstoot? zegt vader CATS, en hij maakt er dit versje op:

Wat is er menig kunstig man,
Die geld genoeg verdienen kan!
Maar wat toch baat hem zijn gewin?
Hij slaat er weder kwistig in;
En schoon hij wint gedurig veel,
Hij jaagt het door een ruime keel;
En leeft hij tot den ouden dag,
Zoo is hij arm, gelijk hij plag. —
Wel gij, die zijt een geestig kwant,
En geld verdient door uw verstand,
Kwist niet al is uw winste groot,
Maar spaar uw penning voor den nood.

19 MEI.

De mensch heeft drie vrienden in deze wereld; hoe gedragen zij zich in de ure des doods, als God hem opeischt, om rekenschap van zijn doen en laten te geven? Het *geld*, voor het leven zijn beste vriend, verlaat hem 't eerst en gaat niet met hem. Zijne *bloedverwanten* en *magen* gaan met hem tot aan den grafkuil en keeren dan naar hunne woning terug. De derde, dien hij in zijn leven dikwijls geheel vergat, is zijne gezindheid jegens God; deze alleen gaat met hem.

Mogt men toch nimmer één enkel oogenblik (want het uur des doods is onzeker) vergeten, dat er geschreven staat: *»Zalig zijn de dooden, die in den Heer sterven; want zij rusten van hunnen arbeid en hunne werken volgen hen na."*

20 MEI.

Een gehoorzaam kind ziet wel dikwijls uit naar de vacantie, waarin hij van zijn leeren wat zal uitrusten; maar het komt hem niet in den zin, eer die tijd er is, niet in de school te komen.

Dit is voor kinderen; maar het geldt ook voor groote menschen. God de Heer heeft ons hier op aarde allen in eene groote school geplaatst. Schandelijk gedraagt hij zich, die de hem opgelegde taak niet volbrengt en ongeduldig naar het einde verlangt.

21 MEI.

BIDT EN WERKT.

Vele menschen roepen gedurig: »Ach, als Onze lieve Heer »mij dit of dat nog eens gaf; als God mij dat geluk eens »schonk," en diergelijken, en toch zien zij die wenschen nooit vervuld. Hoe komt dat? — omdat zij van de bovenstaande spreuk het tweede gedeelte vergeten. — Bidden is goed, is zelfs het beste, wat men doen kan,

Maar wil God u hulp verleenen,
Voelt ge u door 't gebed versterkt,
Staak dan 't zwak en werkloos weenen;
Wilt ook eigen kracht vereenen
Tot uw redding: *Bidt en Werkt!*

22 MEI.

Indien alle menschen, die in de wereld zijn, al hunne zorgen, moeite, bekommernissen, kwalen, ziekten en diergelijke dingen eens bij elkander op eenen stapel konden leggen en die dan zamen deelen moesten, wij gelooven, dat elk zijn eigen pakje wel weêr op den schouder zoude nemen. »Wij meenen," zegt de dichter,

Wij meenen altijd, naar den uiterlijken schijn,
Dat we aan de zwaarste slede en vracht gebonden zijn;
Maar 't trekken van der buren sleden
Zou ons van 't tegendeel zeer schielijk overreden.

En van waar nu dit verschijnsel? — Het is, omdat God ieders krachten kent en weet, hoe zij het best geoefend worden.

23 MEI.

HIJ LEIDT MIJ IN HET SPOOR DER GEREGTIGHEID
OM ZIJNS NAAMS WILLE.

Dan met liefde, dan met lijden
Komt Gij, Vader! steeds tot mij.
Om mij eeuwig te verblijden,
Als ik word van zonden vrij.

Mij van de ondeugd af te trekken
En te brengen tot de deugd,
Daartoe doet Ge Uw leiding strekken,
Geeft Gij rampspoed, geeft Gij vreugd.

24 MEI.

Vernuft? wat is het? — Zonder Godsdienst slechts eene lamp voor de buitenpoort van een paleis. Het kan dienen om schittering van het licht op hen te werpen, die buiten staan, terwijl de bewoner in duisternis zit.

IJdele inbeelding heeft velen op een dwaalspoor gebragt.

Het weten van het kwade schaadt.
Het weten van het onnuttige is overbodige ballast.
Het weten, hoe men rijk kan worden, baat voor deze wereld.
Het weten van den weg, die ter zaligheid leidt, schenkt den trouwen reiziger eens eeuwigdurend heil.

25 MEI.

VOORHEEN EN THANS.

Voorheen waren de zeetogten met zeer groote gevaren gepaard. Men rekende, dat een derde der zeevarenden omkwam door schipbreuk, door zeeroovers enz. De matrozen hadden voorheen schaars de gelegenheid, om tot de zeedienst opgeleid te worden, en misten, bij terugkomst in het vaderland, de gelegenheid, om het verdiende geld op eene veilige wijze te bewaren, en toch waren er voorheen zeer velen, die door de zeedienst eene onbezorgde jeugd en bij spaarzaamheid een' gelukkigen ouderdom genoten.

Thans zijn de zeetogten veel minder gevaarlijk. De schepen zijn beter gebouwd; de kapiteins en stuurlieden kundiger; de togten korter van duur; van zeeroof hoort men zelden meer gewagen. Voor knappe jongens bestaat de *Kweekschool voor de Zeevaart*, voor min kundigen het *Matrozen-Instituut*. De zeeman, die zijne verdiensten, na elken zeetogt, in de *Spaarbank* brengt, kan op zijn veertigste jaar een aardig kapitaaltje bijeengebragt hebben. En niettegenstaande alle deze voordeelen ziet men nog, dat vele jongens middelen van bestaan bij de hand nemen, die hen naauwelijks voor armoede bewaren.

Welk een verschil van tijden en personen.

26 MEI.

ZWARE LASTEN WORDEN LIGT, DOOR ZE WEL AAN TE GRIJPEN.

Hoort kinders, hoort een rustig woord,
En zegt het vrij den buren voort;
Wil iemand dragen eenig pak,
En dat ook zonder ongemak,
Die grijp' het van den aanbegin,
En draag' het met een' ligten zin;
Want al wat iemand willig doet,
Al is het zuur, zoo wordt het zoet.

CATS.

27 MEI.

Waar is de mensch, die in alle dingen zoo zorgvuldig over zich zelven weet wacht te houden, dat hij niet somtijds in eenigen strik valt? Maar wie op U vertrouwt, Heere! en met een eenvoudig hart U zoekt, zal zoo ligt niet struikelen. En zoo hij al in eenige moeijelijkheid komt, laat hem er nog zoo diep ingewikkeld wezen, Gij zult er hem terstond weder uithelpen of hem troost verleenen; want hem, die op U vertrouwt, verlaat Gij niet tot den einde toe. Een trouw vriend, die onder al de verdrukkingen van zijnen vriend standvastig blijft, is eene zeldzaamheid. Gij, Heere! Gij alleen zijt getrouw in alles, en buiten U is er geen vriend, gelijk Gij.

THOMAS À KEMPIS.

28 MEI.

Geen vergeten 'kent dit leven;
't Is mij nuttig dat ik 't weet:
Alles, wat ik deed en leed,
Staat in 't groote boek geschreven,
En aan de overzij van 't graf
Leg 'k er rekenschap van af.

29 MEI.

Er bestaat een groot onderscheid tusschen *bezig zijn* en *werken*. Het eerste is zoo veel als *zijn' tijd niet verloren te laten gaan*, maar *werken* is *dien nuttig te besteden*.

Er bestaat ook nog een groot onderscheid tusschen te werken *bloot met de handen* en te werken *met hoofd en handen* te zamen. Doet men alleen het eerste, dan blijft men jaar in jaar uit dezelfde; bij het laatste heeft men kans meesterknecht of zelfs baas te worden.

---

30 MEI.

Het is gemakkelijker twee schoorsteenen te maken, dan vuur in den eenen te onderhouden; gaat dus liever te bed zonder avondmaal, dan dat gij zoudt opstaan met schulden. Wint hetgeen u mogelijk is te winnen en weet het te bewaren; dit is het ware geheim, om lood in goud te doen veranderen; en wanneer gij dien steen der wijzen bezit, zult gij niet meer over den slechten tijd klagen, zoo min als over de moeijelijkheid om de belastingen te betalen.

FRANKLIN.

---

31 MEI.

Welzalig zijn de opregten van gemoed,
Die, ongeveinsd, des Heeren wet betrachten,
Die Hij op 't spoor der Godsvrucht wand'len doet.
Welzalig, die bij dagen en bij nachten
Gods wil bepeinst, en Hem, als 't hoogste goed,
Van harte zoekt met ingespannen krachten.

HET JONG-MAATJE.

1 JUNIJ.

HET JONG-MAATJE.

De schooltijd is in 't eind voorbij;
't Heeft uit met tijdverdrijf en spelen;
Thans moet arbeidzaamheid u streelen,
Als jeugdig lid der maatschappij;
Er moet een stukje brood verdiend:
Het loon wacht u, na d'arbeid, vriend!

Er staat in 's Heeren Heilig Woord:
»Hij, die niet werkt, zal ook niet eten."
Wee hun, wie ooit die les vergeten!
Wee hem, die naar dien raad niet hoort!
Elk die zijn ambacht goed verstaat,
Weet, als de nood komt, altijd raad.

En daarom, vriendlief! werk met lust!
Blijft gij u trouw en vlijtig toonen,
Dan zal ook God uw' arbeid loonen,
Met ruim gewin en zielerust.
Voorzeker helpt Hij ieder' man,
Die zelf zich helpen wil en kan.

2 JUNIJ.

Nalatigheid is de moeder van gebrek en de deur van allerlei onheil en schade. Als de kat van huis is, dan dansen de muizen om de meelton. Die altijd met den laatsten oven bakken, 't is zelden dat zij het brood goed te huis krijgen.

Velen, die arm zijn, werpen de schuld, als zij onwetend zijn, op de omstandigheden; als zij liefdeloos zijn, op hunne medemenschen; als zij slecht zijn, op God.

Bijna nimmer onderzoekt men, of ook in eigen nalatigheid de oorzaak van het ongeluk gelegen is.

---

3 JUNIJ.

EEN GESPREK.

PIET. Wat is het geluk in de wereld toch ongelijk verdeeld!

JAN. Ja PIET! daar zegt gij een waar woord. Toen ik gisteren vol van vreugde aan moeder ging zeggen, dat ik meesterknecht geworden was, zag ik op de Leidschestraat HEIN, met wien wij school gegaan hebben, door dienders naar de gevangenis brengen, en ik dacht bij mij zelven: daar gaat nu HEIN, die toch vroeger een goede jongen was, maar......

PIET. Nu ja, maar dat meen ik niet. HEIN heeft aan zich zelven zijn ongeluk te wijten. Ik meende, dat men in den eenen stand toch veel meer geluk heeft, dan in den anderen. Wij moeten het grootste gedeelte van den dag werken en de rijken leven slechts voor hun genoegen.

JAN. Neen vriend! dat ben ik ook niet met u eens. De goede God heeft het geluk niet zoo ongelijk verdeeld, als gij meent. De genoegens van huisselijkheid, van vriendschap, van een hart dat God lief heeft, in één woord, de edelste genoegens zijn in alle standen gelijk, even als de hardste beproevingen, of zoudt gij denken, dat het verlies van eenen braven vader, van eene lieve moeder, van een oppassend kind met geld kon verzacht worden? Neen, dan kent gij het menschelijke hart niet. Wanneer men voor ellende en bittere armoede bewaard is, brengt het iets meerdere of mindere geld zoo veel niet toe tot ons wezenlijk geluk.

---

6 JUNIJ.

Geld is niets anders dan een ruilmiddel. Wij hebben van deze waarheid reeds vroeger een belangrijk gevolg doen opmerken. Wij willen thans nog op een ander wijzen.

Geld te hebben helpt niets, wanneer daarvoor geen nuttige zaken te koop zijn. Een land en eene stad zijn niet rijk, wanneer er veel geld is, maar wanneer er overvloed van voedsel en kleedingstoffen en andere benoodigdheden aanwezend zijn, en velen de middelen hebben, om zich die goederen aan te schaffen.

Deze overvloed nu van nuttige zaken en zijne verdeeling onder velen wordt inzonderheid door de nijverheid en den koophandel te weeg gebragt. Al wat de voortbrenging en den toevoer van nuttige zaken bevordert, vermeerdert dus den rijkdom van een land of van eene stad. Het maakt, dat de rijken meer kunnen geven, en dat de arbeidende klasse meer kan werken en beter kan leven.

Maar die bloei van de nijverheid en van den handel zoude onmogelijk zijn, zoo er geene rijken waren en zoo allen dezelfde werkzaamheden wilden verrigten. Tot den handel zijn zeer groote kapitalen noodig, zeer ervaren kooplieden, knappe makelaars, eerlijke kantoorbedienden, trouwe knechts, werkzame arbeidslieden enz. enz.

Wanneer ieder in zijnen stand zijn uiterste best doet, dan alleen kan het goed gaan in land en stad.

7 JUNIJ.

Na den hevigen zeestrijd op den 7den Junij 1673, tusschen de vereenigde Engelsche en Fransche vloten van 150, en die der Nederlanders van 100 zeilen sterk, schreef de dappere CORNELIS TROMP aan zijne zuster den volgenden brief:

»Beminde Suster,

»Gisteren hebben wy den dans aengegaen, en ben Godt »sy gelooft gesondt, en hebben ons hart eens weder opgehaelt als Keuningen. Ik ben op mijn vierde Schip, de »Comeetstar, en meene van daeg een braven dans te dans»sen. Wij krijgen de Fransen zoo aen 't loopen, dat sy »bramseils en alles bysetten, en soo het van daeg soo voort»gaet, soo hoop ik aller vrienden en ons gebedt verhoort »sal zijn, en dat wij van de tyranny verlost zullen worden. »Adieu. Couragie, 't sal waerachtig wel gaen.

»8 Junij 1673. C. TROMP.

Kan men meerdere godsvrucht met rondborstigheid, dapperheid en hartelijkheid vereenigd vinden?

10 JUNIJ.

GEDULD.

Mort niet over 's levens plagen,
Broeders! roept geen ach en wee!
Leert het wiss'lend lot verdragen;
Wat toch baat het nutloos klagen?
Wij zijn eenmaal in het schuitje, nooddwang stuurt en voert ons meê.
Hij voorzeker reist het beste,
Die met schuit en vaart te vreê,
Dankbaar aanneemt wat hem restte,
Nooit het oog op meerder veste:
Hij is eenmaal in het schuitje, doch de zielrust voert hij meê.

Bd. KLIJN, Bs.

11 JUNIJ.

LUIHEID EN LEDIGHEID.

Gij luiaards, die den duren tijd
Met enkel ledigheid verslijt,
Die nimmer in uws aanschijns zweet,
Maar altijd 't brood der luiheid eet,
Ziet, al wat in de wereld is,
Dat houdt zich in bewegenis;
Ziet, hoe de sterren, zon en maan
In haren loop nooit stille staan.
Zijt wakker in uw werken al,
Geen krankheid u ontmoeten zal.
't Geeft 's avonds u een blij gemoed;
De slaap is slechts na d'arbeid zoet.

12 JUNIJ.

DE MORGENSTOND.

o, Welkom, schoone dageraad!
Die uit uw gulden kamer gaat
Met glans van heldre stralen;
'k Ontsluit mijn venster voor uw licht,
Om met een vrolijk aangezigt
U minn'lijk in te halen,

Gij wacht niet, tot ik open doe,
Maar dringt ten eerste mild'lijk toe,
Ja, eer ik kom te ontsluiten,
En nog in 't nare duister zij,
Zoo staat en wacht gij al naar mij
Voor toegeloken ruiten.

Zoo ook de Meester, die u riep,
En tot een Licht der Wereld schiep;
De groote Zon der Zonnen,
Schijnt met een' glans van eeuwig goed,
Voor 't venster van het toe gemoed;
Met opdoen was 't gewonnen.

Laat in, laat in den waarden Gast,
Opdat uw heil voorspoedig wast;
Hij komt met grooten zegen,
En brengt een blijde boodschap meê,
En eeuwig wel, voor eeuwig wee:
Daar ligt u aan gelegen.

J. LUIKEN.

13 JUNIJ.

MEN ZOEKE NIET TE PRONKEN, MAAR NUTTIG TE ZIJN.

Wat is een koffer zonder schat?
Wat is een ligchaam zonder deugde?
Wat anders dan een ledig vat,
Waar ijdelheid zich meê verheugde,
Maar honger nooit van is gediend?
o Mensch, wordt een der nutte vaten,
En zoek den Hoogste tot uw' vriend,
Zoo zijt gij heerlijk boven maten.
't Baat, zonder dit, het baat u niet,
Of gij van buiten zijt beladen
Met schoon, waar 's werelds oog op ziet,
En zoo te pronk staat met sieraden.
Het vat, dat niet ten dienste gaat,
Wordt door de wijsheid maar versmaad.

J. LUIKEN.

14 JUNIJ.

Zekere lieden verkeeren in het denkbeeld, dat de botviering van den toorn het hart verligt en heilzaam is. Hieromtrent is van toepassing: dat het geneesmiddel erger is dan de kwaal. De toorn is als een geschut met twee mondingen, waarvan de eene op den kanonnier zelven is gerigt en hem dikwijls doodt. Het beste middel, om zijnen toorn te doen bedaren, is zijne gramschap te onderdrukken. Blusch alle kleine vuren uit, als gij brand wilt voorkomen. — Wanneer men een' storm voelt opkomen, moeten, zoo spoedig mogelijk, de zeilen ingehaald worden. — Wanneer men voelt, dat men toornig wordt, dan moet dadelijk het verstand ter hulp geroepen worden, en komt dat niet dadelijk, — men wachte slechts eene halve minuut of 30 seconden, goed geteld. — Het verstand laat zich zelden lang wachten, als men het met opregtheid ter hulp roept.

15 JUNIJ.

De menschen zijn het best bekend met de spraak der tong; God verstaat het best de taal des harten. Het hart vermag zonder de tong tot de ooren des Heeren door te dringen: de tong, zonder het hart, spreekt eene onbekende taal. Geen wonder dus, wanneer de gebeden der nederigen worden verhoord, terwijl op de beden van hen, die zich wijs wanen, geen acht geslagen wordt.

Bekommer u niet, of het kind het *„Onze Vader"* geheel begrijpt. Wanneer het met aandacht, vertrouwen en eerbied bidt, verstaat God het.

16 JUNIJ.

HUFELAND EN DE BIJBEL.

In zeker gezelschap werd een gesprek gevoerd over het werk van den schrijver HUFELAND: *»Kunst om het menschelijk leven te verlengen,"* en de daarin aangewezene gezondheidsvoorschriften werden zeer geprezen.

»Ik ken nogtans een zeer oud boek," zeide een der gasten, »waarin zij meer kort en bondig worden aangegeven."

»Welk boek bedoelt gij?"

»Den Bijbel; daarin staat: *»In het zweet uws aanschijns »zult gij uw brood eten!"*

17 JUNIJ.

MEN ONDERZOEKE 'S AVONDS ZICH ZELVEN.

Gij, eer de zoete slaap komt over u gekropen,
Ga tot u zelven in en doe uw' boezem open;
Daal in uw innig hart, doorzoek uwe eigen ziel,
En let eens, waar ze stond en waar ze nederviel.
Gij kunt uit uwe borst en uit uw eigen wezen,
Het meeste voordeel doen, ja groote dingen lezen;
Dat goed is, trek het op; dat kwaad is, druk het neêr;
Zoo wordt uw ziele kalm in dit onstuimig meer.

CATS.

18 JUNIJ.

GEDENKDAG VAN DEN SLAG VAN WATERLOO,

18 Junij 1815.

Erkennen wij den God der legerscharen,
Die al wat is gebiedt,
In de onwaardeerbre gift van Neêrlands vrijheid niet,
Die 't hoofd der Korsische Barbaren (*)
Van uit zijn' hoogen zetel stiet?

o Neêrland, zoudt gij 't ooit miskennen? ooit vergeten?
't Is de Almagt slechts, die redt,
Zijn geest zweefde over u bij 't hijgend noodgebed;
De boei werd van uw' hals gereten,
Des dwinglands troon in 't stof verplet.

Zingt zege, jaar aan jaar, geredde Nederlanden!
Maar diep in 't stof verneêrd.
Aanbidt Hem, die 't gelaat der wereld wendt en keert,
En zegt, met zaâmgevouwen handen:
De Heer alleen is 't, die regeert.

BILDERDIJK.

(*) *Napoleon.*

19 JUNIJ.

HARINGVISSCHERIJ.

Te Biervliet heeft een man een dienstig stuk bevonden,
Dat in den ouden tijd geen visschers ooit verstonden;
Het was een noodig werk, en niet voor ons alleen;
Het baat tot heden toe der wereld in 't gemeen;
De haring, dien men ving, en kon niet lange duren,
En scheen maar kost te zijn voor onze nageburen;
Want zoo men dezen visch slechts weinig dagen houdt,
Zoo wordt hij gansch onnut en is geheel veroud.
Maar BEUKELS heeft vooreerst den haring leeren kaken,
Dat is van alle slijm den visch gezuiverd maken;
En als dat was gedaan, zoo nam hij matig zout,
Dat alle ding bewaart en in zijn wezen houdt;
Dat strooid' hij in een vat, en is daaruit begonnen
Te pakken dezen visch in welgemaakte tonnen;
Een stuk van groot gebruik, want daaruit is geschied,
Dat ook het verste land zijn' nutten vond geniet.
Wel, BEUKELS! wees gegroet; uw graf dat dient verheven,
Opdat uw goede naam hierna zou mogen leven:
Het is een oud gebruik, hij dient te zijn vereerd,
Die een onkundig volk bekwame dingen leert.

20 JUNIJ.

Toen Keizer KAREL V op zijn sterfbed lag, keerde hij de oogen naar degenen, die om hem stonden, en zeide: »O, hoe ijdel zijn de gedachten der menschen; o, hoe ellendig is de mensch, die naar de hoogheden der wereld tracht en die niets begeert dan pracht en groote schatten. O, hoe gelukkig is de stand der armen en hoe zeker en zoet is het leven dergenen, die hun brood in het zweet huns aanschijns eten en van den arbeid hunner handen leven! Och arme! (*) wat helpen mij mijne rijken? Wat baten mij mijne onderzaten en de dienst van zoo vele menschen? Wat hebben zij mij toegebragt? Veel loopen en draven en talloeze gevaren."

Zoo gaat het in de wereld; de keizer wil een handwerksman en de handwerksman een keizer zijn; maar God weet, wat voor ieder mensch het beste is.

(*) *Helaas!*

21 JUNIJ.

Stel steeds uws vaders raad op prijs;
Gij dankt aan hem uw aardsche leven;
En wordt uw moeder oud en grijs,
Toon boven haar u nimmer wijs,
Maar blijf als kind haar eere geven.

SALOMO.

22 JUNIJ.

Gij, mijn ziel, zoek zulke zaken,
Wier genot u niet verdriet;
Nooit kan u gelukkig maken
'T Geen men hier beneden ziet.
Neen, gewis,
Hij tast mis,
Die met stof tevreden is.

23 JUNIJ.

Zomertijd, warmste tijd!
Thans zijn de akkerliën verblijd,
Die, hoe heet de zonnestralen
Op hun hoofd ook nederdalen,
Vrolijk hunne zeissen zwaaijen
En het rijpe koren maaijen,
Dat, als brood, ons allen voedt:
Mensch, bedenk toch: God is goed!

24 JUNIJ.

»VERVULLE IK NIET HEMEL EN AARDE?"
SPREEKT DE HEERE.

Roemt vromen! aan mijn slinke —
En regterhand is God;
Waar 'k magt'loos nederzinke
En bitter zucht, is God;
Waar trouwe vriendenhanden
Niet redden, daar redt God;
In dood en aardsche banden, —
Ja, overal is God.

25 JUNIJ.

Het is eene slechte ruiling, als men zijn verstand verkoopt voor eene flesch sterken drank; als men zijn leven waagt tegen den hals van eene flesch.

Laat den naam van *sterke drank* u niet misleiden; niemand is er nog ooit door versterkt.

De kracht van den sterken drank bestaat hierin: dat hij vele fiksch gebouwde menschen zwak gemaakt heeft; vele banden van vriendschap en liefde, die hecht schenen, verbroken en duizenden naar het graf gerukt heeft.

Ja, de sterke drank is wel sterk, maar nog sterker dan hij is de ziel van den jongeling, die de verleiding overwint, want de Almagtige helpt hem: en

Zeven centen borrelgeld,
Als je 't dagelijks wil sparen,
Maakt, in vijf-en-twintig jaren,
Duizend gulden, wel geteld. —

26 JUNIJ.

'T Opregt gemoed is vrij, is zalig en verheven:
Het onopregt is slaaf, ook midden in 't bevel.
De deugd, de deugd alleen doet vrij en vrolijk leven:
Hij leeft gelijk hij wil, die niet en wil dan wel.

---

27 JUNIJ.

Het kind en moet het niet vergeten,
Dat alles, wat door hem geschiedt,
Schoon zijne oud'ren het niet weten,
Dat Onze lieve Heer dat ziet,
Die 't al kan zien en 't al kan hooren
Van allen, die er zijn geboren.

Die oog en oore heeft gemaakt,
Denk, dat Hij hoort en dat Hij waakt.

J. LUIKEN.

---

28 JUNIJ.

UITSPANNING.

Gods goedheid gaf ons het genoegen, om van de vermoeijenissen des levens uit te rusten en nieuwe krachten te vergâren. De boog kan niet altijd gespannen zijn. Het genot is dus eene goede zaak; men mag er gebruik van maken; maar hij, die er misbruik van maakt, bevordert geenszins zijn geluk, maar vernietigt het.

Niets, hoe heilzaam ook, is er, waarvan het *te veel* niet schadelijk is; de zon is noodig, om de vruchten rijp te doen worden; maar schijnt zij onafgebroken, dan verdroogt en verbrandt zij ze. De regen bevochtigt en verfrischt het aardrijk; doch valt hij onophoudelijk, dan loopen de akkers onder en de wortels verrotten. Te veel uitspanning maakt de wederinspanning zeer moeijelijk.

29 JUNIJ.

Een schat, vergaârd op kromme wegen,
Laat eens zijn' trotschen heer verlegen;
Maar godsvrucht redt in tijd van nood
Haar gunstgenooten van den dood.

SALOMO.

30 JUNIJ.

Het zintuig van de smaak is een voorpost tot herkenning der spijzen, vóór dat zij onze maag mogen binnentrekken; haar pligt is, te waarschuwen of het een vriend of een vijand is, en of hij gehuisvest mag worden. Wee de vesting, wanneer smulzucht en snoeplust dien schildwacht omkoopen.

Uwe maag is het paard, dat al uwe reisbehoeften draagt; ontziet gij het met overleg, dan kan het u ver brengen; maar overlaadt gij het, of geeft gij het geen rust genoeg, dan zal het zijn' last onderweg laten liggen.

1 JULIJ.

Waar liefde kwijnt, is twist ontwaakt;
Maar vrede woont, waar liefde blaakt.

Terwijl de wijze waakt,
dat hij Gods wet niet schendt,
Pleegt dwaasheid zonde op zonde
en beidt gerust — de ellend.

Wèl leven is een groote kunst;
Wèl sterven is een grooter gunst.

Mag 't pad der deugd niet effen gaan,
Het laat u voor geen afgrond staan.

2 JULIJ.

SLAG BIJ NIEUWPOORT.

1600.

Het was bij Nieuwpoorts strand, waar slechts aan MAURITS kling
Het zijn of niet meer zijn van 't siddrend Neêrland hing;
Zijn laatste handvol volks op d'oever, zonder schepen,
Stond tusschen d'eenen dood en d'and'ren fel benepen;
Van voren de open hel, met al haar' zwavelgloed,
En in den rug de muil van d'opgesparden vloed.
't Was dáár, dat MAURITS zelf, in 't ijzer opgetogen,
Met een weemoedig hart en tranen in zijne oogen,
Zijn' jonger broeder (*) bad, dien kuil des doods te ontgaan,
Opdat geen slag, op éèns, heel 't Stamhuis neêr zou slaan,
Maar Neêrland nog één' held mogt in den broeder erven,
Als d'andre had zijn' trouw verzegeld door zijn sterven;
't Was dáár, dat jeugd en moed dien broederlijken raad;
Wel waard eens vaders mond, heldhaftig heeft versmaad,
Om niet, op MAURITS spoor, in 't hoog bewind te treden,
Ten zij men eerst in 't spoor van MAURITS had gestreden.

C. LOOTS.

(*) *Frederik Hendrik.*

3 JULIJ.

De kracht en de gezondheid der ziel hebben een' verwonderlijken invloed op de kracht en de gezondheid des ligchaams. Als de ziel besmet is, werkt zij op het ligchaam even als een bijtend vocht op het vat werkt, waarin het besloten is.

De dood en de ziekte hebben bij de menschen vijf ondeugden als werkzame en vreesselijke handlangers; zij zijn: *onmatigheid, luiheid, toorn, nijd* en *onreinheid.*

4 JULIJ.

Ontzie geen mensch zoo veel als u zelven. Binnen in ons woont de regter, die niet bedriegt, en aan wiens stem ons meer gelegen is dan aan de toejuiching der geheele wereld en aan de wijsheid der Grieken en Egyptenaren.

o, Vat het stellige voornemen op, om nimmer tegen de stem van dien binnensten regter iets te doen, en wat ge ook bedenkt, vraag hem eerst om raad. Eert en ontziet gij die stem, zij zal allengs nog verstaanbaarder spreken; waart gij daarentegen ongelukkig genoeg om het geweten op den mond te slaan, ach!......

5 JULIJ.

DE VREEZE DES HEEREN IS DE WIJSHEID.

In deze wijsheid was mijn rust,
Mijn hoop, mijn vreugd, mijn leven;
Die heeft het twistvuur uitgebluscht
En gaf in smarten moed en lust,
Om Gode de eer te geven.

Ja, als mijn ziel er 't minst op dacht,
Kwam mij Zijn hulp te stade;
In 't leed zag ik Zijn wijze magt,
In mijne zwakheid Zijne kracht,
In voorspoed Zijn genade.

6 JULIJ.

»Geen boom valt met den eersten slag." Zoo ziet men ook bij de eerste moeite zijnen arbeid zelden beloond. CATS zegt hiervan:

Gij, vraagt gij, hoe een enig man
Zoo dikken ballek vellen kan?
Wel hoort, gij zult het haast verstaan
Hoe dat de man dit heeft gedaan.
Hij nam een' bijl van enkel staal,
En kapte veel en menigmaal;
En ziet, het stâag en dikmaals slaan
En kan de boom niet wederstaan;
Maar viel ten lesten in het gras,
Zoo dik en stijf gelijk hij was;
Zoo dat men vrij wel zeggen mag:
»Geen boom valt met den eersten slag."
Ook is 't een zeggen in 't gemeen:
»Een stâge drop, die holt den steen."

7 JULIJ.

Hennen, die veel kakelen, leggen weinig eijeren. Die het meeste snappen en het hoogste woord voeren, hebben gewoonlijk de holste hersenen en zijn veelal de erbarmelijkste zielen. Ledige vaten klinken het meest, daar de volle een' doffen klank doen hooren en als zonder geluid zijn.

Spreekwoorden ontstaan door de opmerking in het dagelijksch leven en geven op eene krachtige wijze te kennen, dat de waarheid van het spreekwoord langen tijd door onze voorouders is erkend. — Past dan maar op, vrienden! niet veel gekakels, niet veel gesnap. Eeuwen lang is het vele snappen en kakelen als een bewijs van een leêg hoofd aangezien.

8 JULIJ.

DE WEDERKEERIGE BEHOEFTE.

Sommige onverstandige behoeftigen maken wel eens de aanmerking, als of zij wijzer waren dan de Voorzienigheid: *»God moest de goederen der aarde gelijkelijk onder hare be»woners hebben uitgedeeld."* Hoe lang, denkt gij wel, dat deze gelijkheid stand zou houden? niet eens tot morgen! En weet gij wel, gij overwijzen, dat juist de ongelijkheid van bezitting eene der wijsste verordeningen van den almagtigen Schepper is en tevens een der heilzaamste middelen tot onze vorming? Zonder dit onderscheid zouden wij geene geleerden en geene werklieden bezitten. Niemand zou knecht en niemand boer willen zijn; duizende geriefelijkheden en genoegens zouden wij ontberen. Hoe oplettender wij de werken Gods gadeslaan, des te meer moeten wij ons over Zijne wijsheid verwonderen. Dit vooral mag niet vergeten worden, *dat de rijke even zoo goed den arme noodig heeft, als de arme den rijke.*

9 JULIJ.

Het is oneindig beter, eenige weinige lessen van wijsheid in het hoofd en die altijd vaardig ter uitvoering bij de hand te hebben, dan veel te weten, maar op den oogenblik, dat wij het noodig hebben, van ons weten geen gebruik te kunnen maken. Dit is de reden, waarom dikwijls menschen, die een gelukkig geheugen hebben, maar die zelven weinig denken, achter staan in hun beroep bij hen, die hun verstand en hunne vlugheid door eigen inspanning geoefend hebben O, eigen oefening heeft zulk eene uitnemende kracht! Zonder eigen oordeel past men, niet zelden, wijze raadgevingen geheel verkeerd toe. Zonder toepassing op ons zelven blijf de rijkdom der Godsdienst een verborgen schat.

10 JULIJ.

VREDELIEVENDHEID.

De rust van 't onbevlekt gemoed,
Dien kostbren hemelschat op aarde,
Verwerft hij, die, naar kracht en waarde,
Den lieven vreê staag bloeijen doet.
Hij sticht, zoo veel 't hem is gegeven,
Een paradijs in 't aardsche dal,
En proeft de deugd reeds in dit leven,
Die de eeuwigheid hem schenken zal.

C. BRUYN.

11 JULIJ.

LAURENS KOSTER liet bij toeval eene letter in het zand vallen, en werd, door zijne opmerkzaamheid op hetgeen daarbij plaats had, de uitvinder der boekdrukkunst. De groote sterrekundige, NEWTON, werd door de vraag, die hij zich zelven deed bij het vallen van eenen appel op den grond, op het spoor gebragt, om het beginsel van de aantrekkingskracht van het middenpunt der aarde te ontdekken. Op dergelijke wijze zijn honderde kunstenaars en fabriekanten uitvinders van nuttige werktuigen geworden. Let nauwkeurig op bij uwen arbeid, of hij ook voor verbetering vatbaar is. Zie niets zonder opmerkzaamheid aan. De opmerkzaamheid heeft bij zeer velen den weg tot een ruim bestaan geopend.

12 JULIJ.

Strooit uwe hand hier 't goede zaad,
Vertrouw, dat God het kiemen laat,
En reken op Zijn' zegen.
Al groeit het plantje traag en stil,
Eens lacht een vrucht, naar 's Heeren wil,
U in den oogst-tijd tegen.

13 JULIJ.

Indien de tijd de kostelijkste van alle gaven is, zoo moet het verlies van den tijd de grootste van alle verkwistingen zijn; want de verloren tijd kan nooit terug gevonden worden, en hetgene wij *tijd genoeg* noemen, wordt altijd bevonden nog te kort te zijn.

Dus, moed geschept en gewerkt, zoo lang wij kunnen! Door vlijt en naarstigheid zullen wij meer uitvoeren met minder moeite. De luiheid maakt alles moeijelijk, de arbeid alles gemakkelijk; die laat opstaat, is den geheelen dag ongedurig en gaat naauwelijks aan het werk, of het is reeds nacht.

De luiheid gaat zoo langzaam, dat de armoede haar spoedig achterhaalt.

FRANKLIN.

OPSCHIK.

Al wat er vreemd en zeldzaam staat,
Dat is gemeenlijk uit de maat;
En uit te munten (*) boven al,
Dat is een weg tot ongeval.
Het drijft de menschen tot de spijt,
En wekt den achterklap en nijd.
Dus wie, door middel van de pracht,
Tot ik en weet wat eere tracht,
Die gaat de regte wegen niet,
Waarom men iemand eere biedt.
Geen bagge (†) of kleed, maar stille deugd,
Dat is het siersel van de jeugd;
Dat is alleen de regte voet,
Waardoor men achtbaar worden moet.

CATS.

(*) *In opschik.* (†) *Ring.*

In geluk wordt voorzigtigheid vereischt, even als geduld in ongeluk. Het is te bejammeren dat zoo vele, anders oppassende lieden, als het geluk hen toelacht, vergeten hoe

't Fortuin verandert als de maan,
Nu frisch en schoon, dan ongedaan. (*)

Wie evenveel verteert als hij verdient en geen stuivertje weet te sparen voor den kwaden tijd, ofschoon hij dat gemakkelijk kon doen, — hij zal al ligt de rekening buiten den waard maken. Bij denkt niet, hoe de tegenspood iemand kan overvallen als een dief in den nacht, en dat, wie in tijds niets spaart, in den nood niets heeft.

(*) *Zwak of flaauw van licht.*

16 JULIJ.

ONDEUGD WIJKT VOOR TUCHT.

Men vindt geen mensch, zoo woest en vremd,
Die niet door wijsheid wordt getemd;
Hij mag óf lui, óf nijdig wezen,
Tot wellust of tot wijn gezind,
Hij wordt van zijn gebrek genezen,
Zoo hij maar smaak in leering vindt.
Wie luistren wil naar tucht en reden,
Verbetert ligt zijn kwade zeden.

17 JULIJ.

Is het waar, dat de zon schijnt voor alle menschen; dat er water in de rivieren stroomt voor allen; dat het regent voor een' ieder, en dat er voor elkeen' frissche lucht waait, dan is er geene ellende te bedenken zoo groot, die u zou kunnen beletten uw ligchaam, uwe kleederen, uw huisraad en uwe woning te reinigen en ze den weldadigen invloed der versche lucht te doen genieten. Verzuimt gij dit, dan zal die onreinheid uw' ligchamelijken welstand verpesten en, helaas! ook uwe ziel ligt besmetten. In een vuil ligchaam, in eene morsige woning huist zelden eene ziel, die rein is van onzedelijkheid.

18 JULIJ.

VERJAARDAGEN.

Kenmerk iederen verjaardag van uw leven door eene loffelijke daad; zij zal als een gedenksteen op uwen levensweg staan.

Geen kostbaarder geschenk kan men van anderen ontvangen dan zulk een geschenk, dat men zich zelven geven kan.

19 JULIJ.

Er is in het menschelijke leven veel te ondervinden. Als men jong is, heeft men er geen erg in; maar als men ouder wordt, ziet men allerlei vreemde dingen. Dan toch vallen de schellen van voor de oogen weg, en men merkt het hoe scheef en verdraaid het er hier en daar in de wereld uitziet. Maar wij menschen hebben daarom geen verlof om weg te loopen. Wij moeten op onze beenen blijven staan en handen uit den mouw blijven steken. Wij moeten den moed niet verliezen en de vreugde uit oog en hart niet laten wegsterven. Daar is nog goeds genoeg in de wereld, indien het oog niet duister en het hart niet bedorven is.

22 JULIJ.

TEVREDENHEID.

Heer! maak mij met mijn lot tevreden,
Met wat ik heb en wat ik ben;
En deelt Ge aan and'ren gaven mede,
Die ik niet heb, ja, zelfs niet ken,
Leer mij dan Uw bestelling prijzen;
'k Verdien niet één der gunstbewijzen,
Die Gij aan mij genadig biedt.
Leer me U voor alles dankbaar eeren,
o God! zoo zal ik nooit begeeren
Mijns naasten goed, ook 't minste niet.

23 JULIJ.

Onze taak is zoo groot en onze tijd zoo kort; — zondt gij dan nog langzaam zijn in uwe verrigtingen of langwijlig in uwe gesprekken? Haast u en doe alles vaardig af; de bovenste helft van den zandlooper is al spoedig leeg. — Welke schatten biedt de Hemel ons aan! Schatten, die ons voor alle eeuwen der toekomst rijk en heerlijk kunnen doen worden. Maar dan is er ook nu geen tijd te verliezen; want er kan niet gemaaid worden dan van hetgeen gezaaid is.

24 JULIJ.

Luiheid is een slaap, waarin men zelden goede droomen heeft, en die de krachten der ziel evenmin als die des ligchaams vernieuwt.

Een arm, die omzwachteld is, verzwakt en vermagert; maar de man, die werkzaam is, voelt zijn spieren zwellen en zijne krachten ontwikkelen.

De kracht van den luiaard is geheel omzwachteld. Zij wordt niet gebruikt en vermindert daardoor. Luiheid brengt ellende voort; ellende sloopt het ligchaam door de ontberingen, waartoe zij noodzaakt, en den geest door het verdriet.

Hoe velen zijn door luiheid tot werken geheel en al onbekwaam gemaakt en hebben, toen zij niet meer werken konden, over gebrek aan werk geklaagd!

25 JULIJ.

Zoo lang wij in de wereld zijn, kunnen wij niet vrij blijven van verzoeking en druk. Daarom staat er geschreven in het boek JOB: *»De mensch heeft eenen strijd op aarde."*

Ieder moet dus op zijne hoede zijn tegen de verzoeking en waken in den gebede, opdat de booze geene gelegenheid vinde tot verzoeking. Deze toch slaapt nooit, maar *gaat* steeds *om, zoekende, wien hij zou mogen verslinden.* Niemand is zoo heilig of volmaakt, die niet somtijds in verzoeking valt. *Ja,* wij kunnen zelfs de verzoeking niet ontberen.

THOMAS à KEMPIS.

26 JULIJ.

Wie zich aan het schuim vergaapt, leert de kracht van het brouwsel nimmer kennen.

Wie te spoedig wil voortsnellen, komt ligt te laat aan het doel.

Wie te veel hooi over den balk haalt, ziet dikwijls de beste vlokken verwaaijen.

Ken uwe eigene krachten en verbeuzel ze niet.

27 JULIJ.

A. Hoe ziet gij met zoo veel belangstelling naar de kerk?

B. Omdat zij het heiligste en voor mij het aantrekkelijkste gebouw is van de stad. Dáár werd ik aan God opgedragen; dáár hoor ik dat Woord, hetwelk mijne ziel kan zalig maken door het geloof; dáár geniet ik de gemeenschap der heiligen.

Ja, zoo is het! In de kerk kunnen de onwaardeerbaarste schatten verworven worden. De school is, voor korten tijd, de leerschool voor kinderen; de kerk is de leerschool voor kinderen en menschen. Zij wordt nooit te veel bezocht. Haar niet te bezoeken, is: zijn eeuwig geluk te verwaarloozen.

28 JULIJ.

In een Godsdienstig gemoed behoort de opregtheid der duiven met de voorzigtigheid der slangen gepaard te gaan. Moet echter eene van beide ontbreken, dan is het beter, dat de opregtheid der duiven alleen gevonden worde, dan het scherpe, slimme slangen-oog zonder duiven-zachtheid en eenvoudigheid.

29 JULIJ.

TIJDVERLIES.

Het water, eens op d'aard gestort,
Kan nooit weêr worden opgenomen;
De tijd, eens vlug voorbij gesnord,
Wordt nimmermeer terug bekomen.

30 JULIJ.

PRATERS.

Wiens tong een lange reeks
van woorden zamenrijgt,
Heeft dikwijls min verstand
dan hij, die stille zwijgt;
Een wel geheersend hoofd
zal luist'ren, weinig praten.
Men vindt den meesten klank
bij de allerleegste vaten.

JAN DE REGT.

31 JULIJ.

Wantrouw alle kwakzalvers, daar zij voorgeven, geneesmiddelen voor alle kwalen te bezitten. Een kleed, dat voor alle menschen gemaakt werd, zou niemand regt goed passen. Er is ter wereld nog nooit ééne ziekte met mooije woorden genezen en de sierlijke vorm der doosjes en fleschjes brengt niets toe tot de kracht van het medicament. Het geneesmiddel, dat weldadig werkt op eene enkele kwaal, is niet zelden vergif voor vele andere.

Pas op, dat gij, om van eene kwaal genezen te worden, geen vergif inneemt.

1 AUGUSTUS.

DE REDDINGBOOT.

Wakkre jongens, Hollands trots!
Waar ons hart van kan verdagen,
Als je 't rappe lijf durft wagen
In het woedend golfgeklots, —
Die gevaren vreest noch dood,
Waar ge redden kunt uit nood.

't Grove buis om forsche borst
Dekt een harte, vol erbarmen,
Als ge een' drenk'ling in uwe armen
Door de wilde branding torscht, —
Als ge wijf en kroost vergeet
Bij des scheeplings bangen kreet.

't Is een stuk, Oud-Holland waard; —
Brave mannen in den lande,
Trouwe wachters op den strande,
Moog je lang nog zijn gespaard!
Of geen mensch je namen weet,
'k Denk, dat God ze niet vergeet.

DE REDDINGBOOT.

2 AUGUSTUS.

Die van zijn goed neemt daag'lijks af,
Die naakt weldra den bedelstaf.

ANDRIES erfde op zijn 24ste jaar een huis, dat jaarlijks een aardig sommetje huur opbragt. Hij wenschte een gezeten burger te worden en dat had hem kunnen gelukken, zoo hij voor den kost had blijven werken en de huur opgespaard had.

Maar ANDRIES was koop- en pronkziek; hij hield veel van een' lekkeren beet en kwam te veel in de herberg, waar hij zoogenaamde *goede vrienden* aantrof, met wie hij een kaartje speelde. Spoedig hing hij het schootsvel op zolder, doch hierdoor werd hij juist niet rijker. Maar nu nam hij in iedere loterij een briefje en trok...... nieten.

Toen ANDRIES vijftig jaar telde, was zijn geld op; zijne *goede vrienden* waren weg en als een bedelaar stierf hij onder een' boom, bij de plaats, waar vroeger zijn huis stond.

3 AUGUSTUS.

GOD HEEFT HET TEN GOEDE GEDACHT.

Wat de Hoogste wijsheid doet,
Daar gij steeds meê raad moet plegen,
Noem dat heilig, wijs en goed,
't Loope u meê of 't loope u tegen. —
't Kwade, weet gij, deed ons God
Menigmaal ten goede strekken;
Door Zijn scheppend magtgebod
Kan Hij 't licht uit duister wekken.

4 AUGUSTUS.

HELDENDOOD VAN JAN EVERTSEN,
den 4den Augustus 1666,
in eenen Zeeslag tegen de Engelschen.

Op het geslacht der EVERTSEN maakte de dichter J. F. HELMERS, geboren te Amsterdam in 1767 en overleden aldaar in het begin van November 1813, deze dichtregelen:

Hier nadert EVERTSEN! in 's lands vergaderzaal,
Alom omhangen met der Britten wapenpraal,
Spreekt hij: „o Laat mij de eer, de onschatbare eer verwerven,
„Om voor de vrijheid van mijn vaderland te sterven!
„Vier mijner broed'ren en mijn vader met mijn' zoon
„Zijn strijdend voor 's lands regt gesneuveld! ook dat loon
„Zij aan mijn dienst vergund na veertig jaren strijden!
„'k Wil 't overschot mijns bloeds aan 't heil van Neêrland wijden."
Hij gaat — beklimt de vloot — knot Eng'lands dwinglandij, —
En als zijn broed'ren, zoon en vader sneuvelt hij.

5 AUGUSTUS.

'k Ging eens het koornveld langs des tragen
En trad voorbij zijn wijngaard heen;
Ach, 't waren distelen alleen,
Die overal mijne oogen zagen,
En 't muurwerk, eens van hechten steen,
Lag open en uitéén geslagen.

Ik zag 't, en nam er leering van.
Wie meent, dat hem een weinig slapen,
Een weinig sluim'ren, droomen, gapen
In 't werkens-uur, niet schaden kan,
Ziet door 't gebrek zich aangegrepen
En in ellende medeslepen,
Als door een zwaar gewapend man.

SALOMO.

6 AUGUSTUS.

Wij zoeken te veel bij menschen, wat wij bij God uit de eerste hand kunnen verkrijgen. Hoe beschaamt ons daarin ieder verstandig koopman, die zoo veel mogelijk naar de bron gaat. De grootste hulp ligt . , . . . voor onze knieën!

O lieve vrienden! dat dit woord u bewege!

De armen hebben de gunst van andere menschen noodig; dit is zeker. — Bescheidenheid en ijver zijn de beste middelen, om de gunst te verwerven; maar verwacht niet te veel van zoogenaamde vriendenhulp; vreest niet te veel den broodnijd; vertrouwt biddende op God en, naast Hem, op uwe eigene armen. De menschen kunnen u niets doen zonder God; God kan alles doen zonder de menschen.

7 AUGUSTUS.

„Het schaap dient voor den dam geschut," dat is: het kwaad moet in den beginne gestuit worden, want van kwaad gaat het gewoonlijk tot erger. Ook hierop heeft CATS een aardig versje gemaakt; het luidt aldus:

Het schaap dient voor den dam gekeerd,
Gelijk de daad ons dikwijls leert;
Want komt het beest eens op het land,
Dat schoon met vruchten is beplant,
Hoe wel men dan al luide krijt,
En ook het dier met stokken smijt,
Nog wil het uit den velde niet,
Vermits het daar zijn gading ziet;
En schoon het al ten beste gaat,
Nog doet het niet dan enkel kwaad.
Het loopt, het springt, het plukt, het eet,
Het geeft al, waar het komt, een' beet;
Dus acht ik 't oude spreekwoord nut:
„Het schaap dient voor den dam geschut."

8 AUGUSTUS.

RECEPT TEGEN EENE GEVAARLIJKE MONDZIEKTE.

Neem eene once *goedaardigheid,* eene once van het kruid, bij de Indianen genoemd: *bemoei u met uwe eigene zaken;* meng dit met eene ruime portie water der *nederigheid* en voeg er eenige bladen bij van het gewas: *houd de tong tusschen de tanden.* Kook het alles zacht in den pot, *behoedzaamheid* geheeten, en het zal goed zijn tot gebruik. Men kan het in een fleschje bij zich dragen, en bemerkt men, in sommige gezelschappen, aan hevige jeuking op de tong en aan het gehemelte, dat de kwaal opkomt, men neme dan een lepeltje van het genoemde mengsel en houde vervolgens den mond digt gesloten, tot men te huis komt.

9 AUGUSTUS.

GODS WOORD.

Opent gij de Heil'ge bladen,
Houd uwe aandacht dan gereed,
Alsof God, om u te raden,
Zich van boven hooren deed.
Lees eerbiedig en met lust;
Breng vooraf uw hart tot rust
Met dien ernst, waardoor de vromen
Nader tot Gods kennis komen.

Waarlijk, wanneer dit meer bedacht werd, zouden de vruchten van het lezen van godsdienstige boeken veel meer het geluk verhoogen, dan nu dikwijls plaats heeft.

Dat men niet gelukkiger wordt door het lezen en door het bidden, is eigen schuld, omdat men zonder aandacht leest of bidt. God daalt slechts in een geopend hart.

10 AUGUSTUS.

Kwaad gezelschap is besmettelijk. Een kwaad gezel wrijft zijn' aard allen aan, die bij hem zijn. Die met kreupelen verkeert, leert hinken en krom gaan.

Wijs mij met wien gij verkeert,
En ik heb uw' aard geleerd.

In een hondennest is geen kat te vinden, noch bij vuil gezelschap goede reuk te halen. Die met pek omgaat, wordt er mede besmet. —

Goede, deugdzame vrienden, vrienden, die ons helpen in den nood en die ons onze gebreken durven zeggen, zijn kostbare schatten; zij storten van het goede, dat in hen is, in ons over. Maar slecht gezelschap is meer te vreezen dan de ergste pest. Het verniel onzen goeden naam en besmet onze deugd.

11 AUGUSTUS.

WAT ZAL IK DEN HEERE VERGELDEN?

Verdien ik vaderlijke slagen,
Leer mij geduldig die verdragen;
Doch, wijl Uw gunst mij nog verschoont
En blijken van Uw liefde toont,
Zou ik dan Uwen lof verzwijgen?
De steenen zouden tongen krijgen?
Hoe roem ik best Uw' grooten naam?
Geen woorden zijn daartoe bekwaam.

12 AUGUSTUS.

Van 1815 tot 1830 waren Noord-Nederland en België tot één koningrijk vereenigd. In navolging van eene omwenteling in Frankrijk, ontstond er in 1830 insgelijks eene in België.

Noord-Nederland liet zich echter niet medeslepen, maar uit alle oorden des rijks stroomden vrijwilligers en schutters naar de grenzen, om Oud-Nederland te verdedigen.

De vaderlandsche grond bleef dan ook beveiligd; maar lang duurde het, vóór de afscheiding van Oud-Nederland en België geregeld was. Ten einde onze billijke vorderingen te ondersteunen, deed, in 1831, 's Konings zoon, WILLEM *van Oranje*, later Koning WILLEM II, eenen veldtogt in België, die tien dagen duurde, en waarin op den 12den Augustus het leger der Belgen voor Leuven geheel werd geslagen. — Deze veldtogt leverde het bewijs, dat het ook in deze tijden den Nederlanders niet aan moed ontbreekt, wanneer zij door het wettig gezag ten strijde worden geroepen.

13 AUGUSTUS.

EENE VRAAG EN EEN ANTWOORD.

„Moeder!" vraagde een jeugdig dienstmeisje, „gij hebt „vroeger zoo vele diensten gehad; wat is wel uwe *beste dienst* „geweest?"

„Kindlief!" was het antwoord, „toen ik diende, dacht ik „altijd dat het de vorige of de volgende was; maar later „heb ik, bij vergelijking van al mijne diensten, de overtui„ging bekomen, dat het die was, waar ik zelve het *best ge„diend* heb."

14 AUGUSTUS.

DE BLEEKER EN DE SMID.

Een bleeker, algemeen bekend in zijne buurt
Als iemand, in wiens zak het lieve geld niet duurt,
En van wiens bleek de beste dingen
Uit zijner klanten wasch wel eens verloren gingen,
Sprak tot zijn' buur, den smid: „Wel foei! wat zwarte kringen
„Hebt ge om uwe oogen, vriend! hoe leelijk ziet ge er uit!"
„Ja," zei de wakkre smid, „een aanbeeld is geen linnen;
„Dat draagt men zoo niet weg; doch dat mijn kleur u stuit,
„Begrijp ik niet; een zwart gelaat maakt nog geen' guit,
„En beter is het zwart van buiten, dan van binnen."

15 AUGUSTUS.

GIJ ZIJT MIJN VADER, MIJN GOD.

God is mijn Vader! wijs is Hij;
Hij weet en kiest het best voor mij;
Hij kent den weg van mijne gangen;
Hij geeft mij raad in duisternis
En alles, wat mij noodig is,
Zal mij Zijn wijsheid doen ontvangen.

God is mijn Vader! mijn geluk
Wordt niet gestoord door aardschen druk;
't Zal alles mij ten goede strekken.
Wat vrees ik dan gebrek of nood?
Hij zal, hoe meer 't gevaar vergroot,
Te meer als Vader zich ontdekken.

16 AUGUSTUS.

Een man, die door luiheid of ondeugd zijn bedrijf verloren heeft, is als een huis zonder dak, daar regen, hagel en sneeuw overal inslaan en niets onbedorven laten. Het gaat daar eindelijk zóó toe, dat men met de handen in het haar zit en met de oogen op een' kouden haard ziet; 't helpt dan niet, met berouw achterom te zien. Als 't schip stoot, 't is te laat in den almanak gezien, om het getij te berekenen. Geen molen maalt met wind, die voorbij is.

o Naberouw, o naberouw! hoe bitter is uwe wroeging. — Ieder zie toe, dat hij in die ellende niet vervalle.

17 AUGUSTUS.

Nooit zal men zien, dat overvloed
Den mensch geruster leven doet;
Want overvloed is zóó van aard,
Dat hij begeerte of vreeze baart.

Maar:

In kleine staat is groote rust,
Wanneer 't genoegen gaat vóór lust;
Wie 't klein bemint, veel onrust mijdt;
Wie 't groot betracht, die leeft in strijd.

18 AUGUSTUS.

De kinderen en de gekken verbeelden zich, dat twintig gulden nooit minderen en twintig jaren nooit eindigen kunnen.

Maar als men gestadig iets uit de kist neemt, zonder er iets in te doen, vindt men spoedig den bodem, en als de put ledig is, kent men eerst regt de waarde van het water.

De opschik is een wezenlijke vloek. Wanneer gij er op gesteld zijt, raadpleeg uwe beurs, eer gij uwen smaak raadpleegt.

De hoogmoed is een bedelaar, die zoo hard roept als de behoefte en die vrij wat onverzadelijker is. Als gij iets moois koopt, moet gij nog tien andere mooije dingen koopen, om het stel vol te maken. Maar het is gemakkelijker den eersten lust te bedwingen, dan alle, die vervolgens komen, te bevredigen.

FRANKLIN.

19 AUGUSTUS.

MEN VERBLIJDE ZICH IN EENS ANDERS GELUK.

Wanneer de zoete luit heeft welgestelde snaren,
En voelt eene and're luit op haar gestalte paren,
Zoo toont ze blij gelaat, als of ze vreugde schiep,
Dat iemand haars gelijk tot eer en vreugde riep,
Leer hieruit, zwarten nijd uit uwen boezem weren;
Leer voordeel, leer geluk voor uwen vriend begeeren.
Het is een wreede vreugd, een vinnig onbescheid,
Dat iemand lagchen durft, omdat een ander schreit.

CATS.

20 AUGUSTUS.

De 20ste Augustus 1672 was een der droevigste dagen uit de geschiedenis van ons vaderland, want op dien dag werd eene daad gepleegd, die onzer natie tot eeuwige schande strekt.

De gebroeders JOHAN en CORNELIS DE WITT, die jaren lang den Staat met schranderheid, vlijt en opregte vaderlandsliefde gediend hadden, werden door een gedeelte der Haagsche burgerij vermoord, op het valsche vermoeden, dat zij met den vijand heulden. Zoo deze daad elk eerlijk gemoed met diepe verontwaardiging vervullen moet, zoo mag zij tevens voor alle tijden tot waarschuwing dienen, hoe men bij volksoproeijing de ergste gruwelen te vreezen heeft, en dat elken braven burger de pligt heilig moet zijn, om mede te werken tot demping van elk oproer, waarin zoo ligt de snoodste gruwelen begaan worden. De moord aan de gebroeders DE WITT zou niet gepleegd zijn, zoo de brave burgerij geholpen had om een woesten hoop te beteugelen.

21 AUGUSTUS.

Wat de menschen opbouwen, dat stort weder in. Troonen worden opgerigt en weder omvergeworpen. Burgten schitteren en worden weder bouwvallen; koningrijken bloeijen, en verkwijnen; enkele menschen worden bewonderd door hunne tijdgenooten en dalen in het graf; geheele geslachten verrijzen, en gaan voorbij zonder eenig spoor achter te laten. Maar wat opgebouwd is in den geest Gods, blijft tot in eeuwigheid, want God neemt het aan. Het goede vergaat nimmermeer.

22 AUGUSTUS.

De nijd is blind; hij kan niet anders dan kwaad van anderen spreken. Eens anders glans strekt den nijdige tot eene schaduw en verdonkering; geburen hebben altijd beter nering en vetter soep; ieder wenscht den boter alleen op zijn brood te hebben, en dat anderen met drooge korstjes tevreden zullen zijn. De nijd verwoest onze tevredenheid en verstoort het geluk van anderen, terwijl zachtzinnigheid ons vrienden aanbrengt en ons zelven tevreden maakt. Nijd geeft aan alle kanten nadeel; zachtzinnigheid daarentegen aan alle kanten voordeel.

23 AUGUSTUS.

DE HEERE ZAL 'T VOORZIEN.

Zou vreeze voor gebrek aan brood,
Zou zorg voor naderenden nood,
Zou 't grijnzen van een' bangen dood
Mij ooit verschrikken?
Neen; Die aan 't brood de voeding geeft,
Die boven alle nooden zweeft,
Voor Wien de dood geen prikkels heeft,
Zal alles schikken.

24 AUGUSTUS.

Hij is niet vrij, die alles kan wat hij wil; want hij loopt aan den leiband zijner vooroordeelen, hij is een knecht zijner begeerlijkheden en een slaaf zijner zonden; maar hij is waarlijk vrij, die wil wat hij behoort te doen en wat hij kan volbrengen. De deugdzame doet alles wat hij wil; want hij wil slechts het goede. De zinnelijke mensch wenscht altijd meer, want zijne begeerlijkheid is grenzeloos. Aan onzen wil die voor ons zoo gelukkige rigting te geven, dat wij slechts wenschen wat goed is en wat God wil, vermag alleen de Godsdienst, en daarom bidt de vrome ook uit grond zijns harten en met zijn geheel gemoed: *»Vader! Uw wil »geschiede in den Hemel en op de aarde."*

25 AUGUSTUS.

Nooit heeft de stand, nooit hebben goed'ren
Den mensch gewenschten vreê bereid.
De ware ruste der gemoed'ren
Is deugd en weltevredenheid.
Geniet wat God u toe wil voegen;
Derf willig, wat gij niet geniet,
Want ied're stand heeft zijn genoegen,
En ied're stand ook zijn verdriet.

God is de Heer; Zijn gunst en zegen
Verdeelt Hij naar Zijn wijze magt,
Niet zoo als wij te wenschen plegen,
Maar zoo als Hij het heilzaam acht.
Durft ge u vermeten, om te denken
Dat Zijne trouw niet wijslijk doet?
Meer dan wij waard zijn wil Hij schenken,
En wat Hij schenkt, is altoos goed. —

26 AUGUSTUS.

Gebrek aan zorgvuldigheid doet meer nadeel dan gebrek aan doorzigt.

Te veel vertrouwen op anderen is de ondergang van velen; want in de wereldsche zaken redt men zich niet door goed vertrouwen op anderen, maar veel meer door het vertrouwen van anderen in ons op te wekken.

De zorg, die men voor zich zelven draagt, is altijd nuttig; want de geleerdheid is voor den studerende, de rijkdommen zijn voor den vlijtige, de magt is voor den dappere, — en de Hemel voor de deugd.

FRANKLIN.

27 AUGUSTUS.

MEN WACHTE ZICH VOOR KLEINE ZONDEN.

Die 't edel waas van 't rein geweten
Met wil bevlekt door 't minste kwaad,
't Is veel, zoo hij niet verder gaat,
Om alle pligten te vergeten.
Daar 't hart voorheen van beven zou,
Begaat men in 't begin met wroegen,'
Daarna met blijdschap en genoegen,
Tot dat men zonder naberouw
Stort in 't verderf, van God verlaten. —
o Mensch, wil kleine zonden haten!

C. BRUIN.

28 AUGUSTUS.

Welaan, knapen! jongelingen! en ook gij, volwassenen en ouden! die tot leeren geroepen zijt, leert vlijtig en verbeuzelt uwen tijd niet; er volgt een *examen!*

Elk uwer zie toe voor zich zelven; want wie eenen pijl wil afschieten, moet een doel voor oogen hebben; de schipper, die afvaart, moet weten welke haven hij zal zoeken te bereiken.

In al uw doen, gedenkt aan hetgeen er op volgen zal; gedenkt in geheel uw leven aan uw uiterste en gij zult in eeuwigheid niet zondigen.

29 AUGUSTUS.

Armoedige kennis is geene *kennis der armoede; rijke kennis* is geene *kennis der rijken;* even zoo is er een groot onderscheid tusschen *Godsdienstige kennis* en *kennis der Godsdienst.*

In *kennis der Godsdienst* moet men onderwezen worden. — De handwerksman kan evenmin den geestelijke evenaren in kennis der Godsdienst, als de geestelijke met hem zou kunnen wedijveren in zijn handwerk. Denkt de handwerksman hoogmoedig, dat hij groote kennis van de Godsdienst heeft, dan brengt hij zich zelven en anderen op een noodlottig dwaalspoor.

In *Godsdienstige kennis* oefent men zich zelven. Om haar te verkrijgen, behoeft men niet veel geleerdheid. Rijken en armen, geleerden en ongeleerden kunnen haar evenzeer verwerven. Zij ontstaat, wanneer men Gods geboden in ootmoed en vertrouwen opvolgt. De proefsteen, of men die godsdienstige kennis, die alle wijsheid te boven gaat, bezit, is: wanneer men niets wenscht dan wat God wil; maar juist daarom is het zoo moeijelijk, over anderen te oordeelen of zij Godsdienstig zijn. *God alleen weet wat in den mensch is.*

30 AUGUSTUS.

DE HEER IS GOED EN REGT.

God kiest steeds de beste midd'len
Ter bereiking van Zijn doel;
Wijs en goed zijn al Gods wegen;
o Dat denkbeeld wekt gevoel!
Loof, mijn ziel! uw God en Vader;
Zijne straf is zegening;
Vaak kastijdt Hij Zijne kind'ren,
Maar steeds tot verbetering.
Neem dan Zijn kastijding aan, —
Wat God doet, is wèl gedaan.

31 AUGUSTUS.

Buurvrouw KAATJE zat alle zondagen vooraan in de kerk. Niemand luisterde meer toe dan zij; als er gezongen werd, zag ieder dat zij hare oogen naar boven sloeg, ofschoon zij soms ook rondkeek of men haar wel opmerkte. Zij was vrij eerlijk, maar vergat niet hare eerlijkheid uit te kramen. Zij had het woord *liefde* altijd op hare lippen, en vergaf ieder, die haar in iets verongelijkt had, met den *mond*, maar op een' toon, die te kennen gaf, dat zij bij dit vergiffenis schenken bijzonder met zich zelven was ingenomen, waardoor niet zelden de bijna uitgedoofde twist op nieuw aanwakkerde, — iets, dat buurvrouw KAATJE dan niet aan zich zelven, maar aan de liefdeloosheid der menschen toeschreef. Zij geloofde zich zelve zeer braaf en godsdienstig; zij was het slechts ten halve.

Eens hoorde buurvrouw KAATJE in de kerk met treffende woorden over de zelfverheffing preêken. Zij kwam getroffen uit het bedehuis; zij had zich zelven herkend. Na dien tijd zat zij altijd in de kerk op een achterbankje, zong eenvoudig maar uit het hart, en sints dien tijd heeft buurvrouw KAATJE zoo vele vriendinnen als vroeger vijanden.

Er zijn zeer vele menschen als buurvrouw KAATJE, maar weinigen weten het woord der waarschuwing zoo goed op zich zelven toe te passen.

DE MATROOS.

1 SEPTEMBER.

MATROZEN-LIED.

Wie gaat meê
Over zee
Naar Oostinje varen?
Moet je Hollands driekleur vlag
Niet reis volgen, nacht en dag,
Over blaauwe baren?

Wie gaat meê
Over zee
Naar Oostinje varen?
't Is zoo mooi, zoo ver van land
Hollands vlag te zien geplant
Onder veel barbaren.

Wie gaat meê
Over zee
Naar Oostinje varen?
Ben je in 't eerst wat bang voor 't nat,
Als 't wat meer om je ooren spat,
Zal dat wel bedaren.

Wie gaat meê
Over zee
Naar Oostinje varen?
Ik ga naar Oostinje toe; —
En ben ik eens 't varen moê,
'k Leef dan van mijn sparen.

2 SEPTEMBER.

Geef alleen op u zelven acht en oordeel de daden van anderen niet. Hij, die anderen oordeelt, doet een nutteloos werk, dwaalt dikwijls en zondigt ligt; die zich zelven oordeelt en beproeft, doet een werk dat altijd vruchten draagt.

Wij beoordeelen eene zaak meestal naar de plaats, die zij in ons hart bekleedt; vóórliefde en vóóringenomenheid doen ons oordeel dikwijls van de waarheid afwijken.

Ware God altijd het uitsluitend voorwerp onzer liefde, dan zou de bestrijding onzer zinnelijkheid ons zoo zwaar niet vallen.

THOMAS À KEMPIS.

3 SEPTEMBER.

KOM MIJNE ONGELOOVIGHEID TE HULPE.

Dat ongeloof U nimmermeer
Mijn' dank en liefde ontroove,
Noch 't helder schitt'ren van Uwe eer
Door zondig twijfl'len dove.
Uw Godd'lijk licht
Bestraal' mijn zwak gezigt,
En sterk' mij in 't geloove.

Laat nooit de keus van mijn gemoed
Met Uwe keuze strijden.
Verleen mij dankbaarheid voor 't goed,
En lijdzaamheid in 't lijden.
Zoo zal mijn hart,
In weelde beide en smart,
Zich in mijn' God verblijden.

4 SEPTEMBER.

Geef, Heer! dat ik mijne ouders eere,
Voor hunne zorgen dankbaar zij,
Uit hunne ervaring wijsheid leere,
Door liefde en eerbied hen verblij.
Dat elk, wat rang hij ook bekleede,
Zijn kracht tot aller heil bestede,
En nuttig zij in zijnen stand;
Opdat door U, o God van orde!
Elk naar Uw woord gezegend worde
In een gelukkig Vaderland.

5 SEPTEMBER.

Niets maakt den mensch zóó tot een' dwaas als onstuimige drift; deze maakt hen tot dwazen, die het anders niet zijn, en stelt hen als dwazen ten toon, die het waarlijk zijn.

De toorn eens mans brengt niets te weeg, dat regt is voor God.

De begeerte naar wraak is eene verschrikkelijke leidsvrouw.

Het is edeler, tegen de zonde dan tegen de menschen te strijden.

6 SEPTEMBER.

Van waar komt het toch, dat de zonde zoo vele aanbidders en de Godsvrucht er zoo weinig heeft?

Van waar anders, dan uit gebrek aan kennis van de hooge waarde der Godsvrucht? Die haar regt kent, geniet eenen vrede, waarvan het genot alle andere genietingen ver te boven gaat; en deze vrede is tevens een onderpand van een toekomstig beter leven.

Die de Godsvrucht lief heeft, heeft het leven lief; en die haar met ijver zoeken, worden met vreugde verzadigd.

7 SEPTEMBER.

TEGEN SPOTTERNIJ MET HET GOEDE.

Spot vrij, o spotters! met de deugd;
Laat de ijdelheid uw hart behagen;
Verslijt in weelderige dagen,
Ontlast van zorg, uw losse jeugd;
Ja, steekt uw' Schepper naar de kroon;
Maar weet, al zwijgt Hij in dit leven,
Dat gij eens rekenschap zult geven;
Zijn Majesteit lijdt schimp noch hoon.
Die van geen veinzen weet of liegen,
Laat zich bespotten noch bedriegen.

8 SEPTEMBER.

Al ware het, dat ik de talen der menschen en der engelen sprak, zoo ik de liefde niet had, ik ware een klinkend metaal of luidende schelle. En al bezat ik de gaven der voorzegging, zoo dat ik al de verborgenheden en al de wetenschappen wist, — en al hadde ik al het geloof, zoo dat ik bergen verzetten kon, — zoo ik de liefde niet had, ik ware niets. Ja, al gaf ik al mijne bezittingen aan anderen ten beste, en al gaf ik mijn ligchaam over om verbrand te worden, zoo ik de liefde niet had, het zou mij niets baten.

PAULUS.

9 SEPTEMBER.

„Heb uwen naaste lief," staat er geschreven. Wilt gij weten, waaraan men ontdekken kan, of men zijnen naaste lief heeft, hoor wat de Apostel PAULUS zegt; „De liefde is langmoedig; zij is goedertieren; de liefde is niet afgunstig; de liefde handelt niet ligtvaardig; zij is niet opgeblazen; zij handelt niet onvoegelijk; zij zoekt zich zelve niet; zij verbittert niet; zij denkt geen kwaad; zij verblijdt zich niet in onregtvaardigheid, maar zij verblijdt zich in de waarheid; zij bedekt alle dingen; zij gelooft alle dingen; zij hoopt alle dingen; zij verdraagt alle dingen. De liefde vergaat nimmer!"

10 SEPTEMBER.

WIJ ROEMEN IN GOD.

Dat alles gaat naar eigen wille,
Dat acht de dwaze mensch geluk;
Doch 't Opperwezen zacht en stille
Te kunnen danken zelfs in druk,
Dit zalig voorregt is te vinden
Alleen in 't hart van Godgezinden.

VREUGD.

Vreugd, een hemelgaaf van God,
Is het zout van 't leven;
Maar het zaligste genot
Is: het vreugde geven.

11 SEPTEMBER.

Wat wordt er van de ijdelheid om te pronken, waarvoor men zich dikwijls zoo veel moeite geeft en zich aan zulke groote gevaren blootstelt? Zij kan onze gezondheid niet bewaren, ons lijden niet verzachten, onze persoonlijke verdienste niet vermeerderen; integendeel, zij maakt ons tot het voorwerp van den nijd en verhaast onzen ondergang.

Wat is een vlinder? Het is op zijn hoogst eene gekleede rups, en dat is de pronker ook.

Wat is het eene dwaasheid, zich in schulden te steken voor zulke overtolligheden!

FRANKLIN.

12 SEPTEMBER.

Den 12den September 1660 overleed in 83jarigen ouderdom JACOB CATS, bekend als raadpensionaris, maar niet minder bekend als volksdichter en menschenvriend. De dichter JEREMIAS DE DECKER noemt hem den man,

Die zoo veel slacfde voor 't gemeen,

en zegt:

Dat CATS alleen door zijn gedicht
Meer blinde zielen brogt tot licht,
Meer dertelen tot schamen,
Als all' ons' dichters t'zamen.

Zijn vrome ziel, blijkbaar in al zijne werken, straalt niet het minst door in het gedicht, weinig tijds voor zijnen dood gemaakt, en volgens zijne begeerte op zijn sterfbed voorgelezen, sluitende met de volgende regelen:

En als mijn moede ziel zal uit haar woonhuis scheiden,
Zoo laat haar uit dit rif tot Uwen troon geleiden;
Dit is mijn hoogste wensch; dit eischt mijn ziele meest.
O God! aan Uwe gunst beveel ik mijnen geest!

13 SEPTEMBER.

TUSSCHEN DEUGD EN ZONDE IS GEEN MIDDENWEG.

Gij moet de *zonde* of *deugd* verkiezen.
Den Hemel *winnen* of *verliezen*.
Doe dan uw keus met overleg;
Want nimmer vindt ge een' middenweg.

Een iegelijk die bidt, ontvangt, en die zoekt, vindt, en die klopt, dien werdt open gedaan.

14 SEPTEMBER.

Wees niet laat in den baan en kom niet met de naschepen, want dan komt gij ligt te laat. —

o! Morgen komt er weêr een dag; er zijn toch zeven dagen in de week, die laat komt, komt ook, en *late haver gaat ook op;* — ja wel, daar heb je altemaal gelijk in; maar TIJDS GENOEG *komt vaak te laat.* Die altijd meenen dat het nog tijds genoeg is, laten den regten tijd voorbij gaan, en die alles op het laatste oogenblik laten aankomen, vinden zich dikwijls te leur gesteld en de deur gesloten.

Van pas komen, dat is de baas! —

Neem u niet veel voor, maar doe veel. Als gij dien regel omkeert en *niet veel doet, maar veel voorneemt*, dan doet gij wat vele menschen hun geheele leven lang doen, zoodat ze aan 't einde *niets* gedaan hebben.

15 SEPTEMBER.

DE BUIKSPREKER.

De goochelaar en buikspreker COMTE kwam eens op eene markt, waar hij eene boerin zag, die een varken te koop had. — »*Hoe duur is dat varken?*" vroeg COMTE. — »*Vijf en twintig gulden.*" — »*Spreekt uw varken?*" — *Wie weet!*" hernam de boerin »*welligt leert het nog eens zoo goed praten als gij!*" — »*Dat zullen wij dadelijk zien,*" zeide COMTE, pakte het varken bij de ooren, waarna het was als of het beest duidelijk bromde: »*Ik ben maar vijftien gulden waard.*" De boerin tuimelde bijna van schrik omver en meende, even als vele anderen, dat het varken betooverd was.

Niemand wilde het koopen, in weerwil van de verzekering des buiksprekers, dat hij en niet het varken gesproken had.

Pas op, dat gij de kunsten van goochelaars en buiksprekers niet voor waarheid houdt.

16 SEPTEMBER.

Wees op uwe hoede tegen alle kleine uitgaven. Er is slechts een klein lek noodig, om een groot schip te doen zinken. De lust tot lekker eten en drinken leidt tot den bedelstaf. Als gij koopt, hetgeen u overtollig is, zult gij op het laatst moeten verkoopen wat u het noodigst is. Overweeg altijd eerst, vóór gij een goeden koop kunt doen. Een goede koop is dikwijls slechts schijnbaar, omdat hij ons veelal in onze zaken belemmert en ons dus meer schade dan voordeel doet. *Vele lieden zijn ten gronde gegaan, omdat zij dikwijls iets goedkoop gekocht hadden.*

FRANKLIN.

17 SEPTEMBER.

„Ik zou naarstig, spaarzaam, zuinig, oppassend zijn, want „ik weet, dat het goed is, zoo ik maar werk had; het is „mijne schuld niet, dat ik gebrek lijd. Er is gebrek aan „werk, en ik kan het niet helpen." — Zulk eene klagt hoort men dikwijls, en ongelukkig, diep ongelukkig het land, waar, ten gevolge van oorlog, van oproer of van andere oorzaken, die klagt de waarheid uitdrukt! Maar zij wordt ook somtijds en wel het meest geuit door hen, die te lui zijn, om werk te zoeken; door hen, die uit hoofde van vroeger wangedrag geen werk meer kunnen vinden; door hen, die hunne krachten in de zonde verspild hebben en nu te krachteloos zijn, om zwaar werk te verrigten. Het moge onmenschlievend en liefdeloos zijn, wanneer men zelf werk heeft, het gebrek aan werk bij anderen steeds aan hunne schuld toe te schrijven, — de regtvaardigheid vordert, ten opzigte van ons zelven, dat wij God niet beschuldigen, zoo lang wij ons zelven eenig verzuim te verwijten hebben. En wie is er geheel zonder schuld?

18 SEPTEMBER.

Op den 18[den] September 1692 gevoelde men in de Nederlanden, in Frankrijk en in Duitschland eene aardbeving. Te Amsterdam schudden de torens zoo geweldig, dat de klokken eenige reizen klepten. De schepen, die in het IJ lagen, werden opgeligt; het water werd beroerd, doch in de Nederlanden werd nergens eenige schade te weeg gebragt. Op andere tijden heeft men hier te lande ook aardbevingen gevoeld, zoo als den 18[den] Februarij 1756, toen zij werd aangekondigd door het toeslaan van deuren, het rammelen der glasramen, het slingeren der kerkkroonen en het schudden der kerktorens; maar ook toen bragt zij hier te lande nergens schade aan.

Laat u derhalve niet door ijdele vrees bevangen, wanneer te eeniger tijd weder eene aardbeving mogt plaats hebben; maar denk er bij, dat God, die de stormen gebiedt en de onweders bestuurt, ook de aarde beven doet, dat alles Zijne magt verkondigt, en tevens, dat zonder Gods wil geen haar van ons hoofd gekrenkt wordt.

19 SEPTEMBER.

VREES NIET, WANT IK BEN MET U.

Hoe vol van angst en zielsverdriet
Zou elke dag ons wezen, —
Hoe sterk zou, zelfs in voorspoed, niet
Ons harte moeten vreezen, —
Stond Ge ons geen borg,
Dat Uwe zorg
Het kwaad van ons zal weren,
Zoo dat ons niets kan deren.

20 SEPTEMBER.

Wacht u voor het kaartspel, vrienden! Het kaartspel is een angel, dien de duivel uitwerpt, om zieltjes te vangen; maar 't is een angel met eene scherpe weêrhaak er aan. Wee hem, die met hartelust naar het aas bijt, en wee der vrouw en den kinderen van zulk één man! — Konden de tranen, die 't kaartspel reeds heeft doen storten, bij elkander verzameld worden, 't zoude een breede stroom zijn.

o Vrienden! wacht u voor den eersten stap! Wanneer men eens in de kroeg is geweest, wordt zij zoo moeijelijk ontweken. Wanneer men eens geld met spelen gewonnen of verloren heeft, begint de speelzucht het gemoed te overheerschen. Van de gladde baan, die ten verderve voert, terug te keeren, daartoe behoort dubbele kracht.

21 SEPTEMBER.

VROEGE GODSVRUCHT.

Zoek uw' Schepper in de jeugd,
Eer de kwade dagen komen;
Eer het hart, zijn kracht benomen,
Niet meer jaagt naar levensvreugd;
Eer de zorg de geestdrift rooft,
En d'ontgloeiden ijver dooft!

Ken, en hoor, en volg Zijn stem!
Leer op Hem, als Vader, bouwen;
Leer Hem elken wensch vertrouwen;
Vestig, wat gij hoopt, op Hem!
Sla, bij 't wiss'lend lot der aard,
Vroeg reeds 't zieloog hemelwaart!

EEN CURATOR.

22 SEPTEMBER.

HERFST.

Najaarstijd, rijkste tijd!
Die ons allen welkom zijt,
Als de rijk beladen takken
Onder 't ooft ter neder zakken,
En men vrucht in voorraad gadert,
Eer de koude winter nadert,
En het veld verdorren doet;
Mensch, bedenk toch, God is goed!

23 SEPTEMBER.

Den 23sten September 1738 overleed op vijftigjarigen leeftijd de in en buiten Europa beroemde geneesheer, HERMANUS BOERHAAVE, Hoogleeraar te Leiden. Hij was een voorbeeld van matigheid en kloekmoedigheid, van ootmoed en vroomheid. »Niets," zeide hij, »vermag in droefenissen, van welken aard ook, de ziel regt te ondersteunen, dan het vertrouwen op onzen Hemelschen Vader, en de eenige bron van edelen en bestendigen moed is een diepgaand gevoel van de Goddelijke genadeblijken. Niets bevordert zoo zeer de gezondheid van het ligchaam als eene kalme zielsgesteldheid, en ik weet niets, dat ons meer kan sterken onder de verschillende beproevingen des levens, dan een volkomen vertrouwen op den Almagtige."

De raad van zulk eenen beroemden arts en van zulk een edel mensch vinde behartiging!

24 SEPTEMBER.

Een, die voor kwaad zich mijden wil,
En mag niet ledig zijn of stil;
Want, 't is gansch zeker, ons gemoed
Doet kwaad, wanneer het niets en doet.

Ik bidde, deftig man! wees kloek in uw bedrijf;
Een man, die niets en doet, een plage voor het wijf.

CATS.

Een ploeg, die werrekt, blinkt,
Maar 't stille water stinkt.

De natuur heeft ons de werkzaamheid tot behoefte gemaakt; God beveelt ze ons als pligt; door gewoonte wordt zij ons tot een genoegen.

25 SEPTEMBER.

De jenever prikkelt tong en maag zóó, dat geen andere drank meer smaakt. Zij verdooft het verstand van den verstandige, verzwakt de kracht van den sterke en verwoest de gezondheid des gezonden; zij maakt de drinkers arm en de tappers rijk; gelukkige huisgezinnen rampzalig; vrienden tot vijanden, vreedzamen tot twistzoekenden. De dronkenschap doet jaarlijks door elkander, in ons vaderland een vijftal manslagen, een honderdtal verwondingen plaats grijpen, en bevolkt langs allerlei wegen de strafgevangenissen des Rijks.

Een Indiaan, die eenige jaren geleden ons land bezocht, schreef naar zijn vaderland, dat hier te lande eene zonderlinge krankzinnigheid heerschte, namelijk: eene onweêrstaanbare zucht naar zeker vergift, dat allerlei wonderlijke uitwerkselen had en tallooze onheilen te weeg bragt.

Zou deze domme Heiden wel zoo dom geoordeeld hebben?

26 SEPTEMBER.

DAGELIJKS KOME OOK UW GEEST ONZER ZWAKHEDEN MEDE TE HULPE.

Ach! wat voel ik, t'elken dage,
Diep beschaamd, mijn zwakke zij!
Tegen elke smart of plage
Weelt het booze vleesch in mij.
'k Voel het vleesch steeds in mij werken
Tegen Uwen geest, o Heer!
Doch — zoo mij Uw geest wil sterken,
Zoo Uw geest mij strijden leer', —
Zoo hij mij de zegekroonen
Aan het eind des strijds wil toonen,
Dan, o dan verwint mijn hand
Zelfs den zwaarsten tegenstand.

27 SEPTEMBER.

Er is een groot onderscheid tusschen *moed* en *vermetelheid*. *Moed* onderstelt gevoel van eigen waarde, en bewustzijn der goede zaak, die men voorstaat. De moedige spaart gaarne zijne kracht, om te kunnen volhouden. De *vermetele* verspilt haar zonder nuttig doel. Hij waagt, omdat hij niets te verliezen heeft en zich op de gunst van het toeval verlaat.

Een man, die zwemmen geleerd heeft en, niettegenstaande hij geheel gekleed is, uit een' stroom iemand het leven redt, betoont moed en verdient onze achting.

Een jongen, die zich op het broze ijs waagt, alleen om te zien of het ijs sterk genoeg is om hem te dragen, is vermetel, en verdient door zijne ouders als een ondeugend kind behandeld te worden.

28 SEPTEMBER.

Het is met de deugden als met de ondeugden. Wie ééne deugd bezit, heeft er doorgaans meer; wien ééne ondeugd aankleeft, heeft zelden die ééne alleen. Wie stelen wil, moet liegen, en wie liegen en stelen wil, zal zijne leugen bezweren en alzoo ligt tot meineed opklimmen. Die dronken zijn wil, wat zal hij niet zijn als hij dronken is? en als hij de hoogte der redelijke zinnen afgegleden is, waar houdt hij op van nedertuimelen in eene dierlijke zinnelijkheid. Daarom zal ik aan het water geene opening geven, neen, niet de minste, opdat er geene doorbraak kome, en deze geene overstrooming binnen late. Ik zal zorgen, eenen wacht uit te zetten en den dijk te bewaken, opdat de zonde geen vrijen ingang vinde. Ik kan niet te zorgvuldig wezen, als het ter zake dienstig is; het kan niet ter zake dienstig zijn, als de zorg te weinig is.

29 SEPTEMBER.

GODS AKKERWERK ZIJT GIJ.

Laat u vormen, lieve kind'ren!
Wis, uw Meester meent het goed;
Daar Zijn gunst niet kan vermind'ren,
Weet Zijn wijsheid, wat Hij doet.
Lijdzaam dragen, zwaarder lijden
Wekt ook zaliger verblijden.

Is een akker te beklagen,
Dien de landman dieper ploegt?
Hij zal beter vruchten dragen.
Is de planter niet bevoegd
Zijn geboomte te besnoeijen,
Om het schooner te doen bloeijen?

30 SEPTEMBER.

ZEEVAART.

Zij, die de zee bevaren
  Met schepen, rijk bevracht,
Zien op de groote baren
  Gods wijsheid, liefde en magt.
  Daar leeren zij de daân
Des Heeren klaar bemerken,
  En in de diepe paân
Zijn groote wonderwerken.

Hij doet den storm bedaren;
  De golven zwijgen stil;
Nu rijst de vreugd; de baren
  Zijn effen op Gods wil;
  Nu wijkt verslagenheid
Na zoo veel angstig slaven,
  Daar God hen veilig leidt
In hun begeerde haven.

BEDEELING.

1 OCTOBER.

BEDEELING.

Ja, armoê is een snijdend zwaard;
Een buik, die hongert, heeft geene ooren,...
En toch, gij Armen! wilt mij hooren,
Het geldt uw eigen heil op aard',
En meer nog dan uw aardsche lot,
Het heil der ziel, de gunst van God! —

Elk wie dat brood in luiheid eet,
Die gift oneerelijk verwerve,
Die eet zich zelven ten verderve,
En steelt des armen broeders beet; —
En wie 't in spel of drank verteer',
Wacht eenmaal 't oordeel van den Heer.

Weest zuinig, nijver, kuisch en vroom;
De vrede en trouw wone in uw midden;
Dan kunt gij tot den Heere bidden
In dood en leven zonder schroom;
Treft dan u armoê, ziekte of smart,
Geopend vindt gij beurs en hart.

2 OCTOBER.

ONNUT GEKLAP EN DARTELHEID.

Wat gaan er menigmaal onnutte klappernijen
Bij wufte spotters om, en vuile boerterijen!
Wat hoort men menig woord, dat goede zeden schendt,
En ik en weet niet wat, in teêre zinnen prent!
Een geil, een dartel woord kan door bedekte nepen
U kwetsen in den geest, en naar de lusten slepen;
Het spotten heeft vergift, het boerten heeft gevaar.
Gij neem, o jeugd! in stilte uw reine pligten waar.
Gedenk, dat uw gemoed, na dit vergank'lijk leven,
Ook van een ijdel woord zal reden moeten geven;
Gedenk nog bij gevolg, dat ja een dwaze daad
Nog wijder uit de tucht en uit den regel gaat.

CATS.

3 OCTOBER.

Den 3den October 1574, 's morgens ten acht ure, voer de vloot, met levensmiddelen beladen, de stad Leiden binnen, nadat de Spanjaarden des nachts voor het meer en meer opkomende water de vlugt hadden genomen.

Daar schuimt en tuimelt zij, beladen met haar vracht,
Uw vliet, uw havens in! Dank, weldoend Alvermogen!
Geen hart stelt Ge ooit te loor, dat God betrouwend wacht;
Geen Christenmoed werd ooit bedrogen!
't Is heil 't is overvloed! Ja, Leiden is ontzet,
En Holland, dat met u moest vallen,
Is, Leiden! in uw zwakke wallen,
Door uw standvastigheid van d'ondergang gered.

BILDERDIJK.

4 OCTOBER.

ZONDAG.

God sprak naar Zijn welbehagen:
In de week zijn zeven dagen;
Zes daarvan wil ik u geven,
Om te werken voor uw leven; —
Maar de Zondag blijve Mijn.
Dan wil Ik u onderwijzen,
Mij te dienen, Mij te prijzen,
Goed en braaf voor Mij te zijn.
Lieve kind, vergeet toch niet
Wat de Heer u hier gebiedt.

5 OCTOBER.

De grootste oorzaak van armoede bestaat in den eigen boozen wil van vele armen. Dezen boozen zin vindt men bij allen, die te lui zijn om te arbeiden; die hun geld versnoepen of in sterken drank verkwisten. Voorts bij die, welke inderdaad met bedelzucht bebebt zijn, die als de muggen, en niet als de mieren, werken en leven. Al deze menschen zijn de oorzaak van hunne eigene armoede; vooral echter zij, die slordig zijn en niet weten te bewaren wat zij hebben of krijgen, maar het verwaarloozen.

Woorden van eenen opregten menschenvriend, die velerlei nuttige inrigtingen voor armen heeft tot stand gebragt.

6 OCTOBER.

SCHOENMAKER, HOUD U BIJ UWE LEEST.

Dat een schoenmaker van de leest, een kleêrmaker van de schaar spreekt, dat gaat wel en is overeenkomstig met de rede; maar dat een klerk of schooljongen over de wapenen, een schipper over den stal, een boer over de boeilijn en de fok, en een handwerksman over het staatsbestuur redeneert, leidt tot groote dwaasheid.

Wilt gij spot en hoon ontgaan,
Trek geen anders dingen aan.

De ezel moet zich niet met de fluit, noch de blinde met den spiegel bemoeijen.

Hebt gij geen pijlen, die gij schiet,
Zoo meng u met de schutters niet.

7 OCTOBER.

BREED IS DE WEG, DIE TEN VERDERVE LEIDT;
SMAL IS DE WEG, DIE TEN HEMEL VOERT.

De weg des kwands is in 't begin
Wel schoon, waar 't oog zich wendt;
Maar 't voortgaan heeft gevaren in;
Het eind is droeve ellend.

Het pad der deugd is smal en steil
En moeijelijk te betreden;
Maar onder 't voortgaan vindt men heil, —
In 't einde zaligheden.

8 OCTOBER.

Ligte winst maakt zware beurzen; zoo ziet men, dat de hen, door graantje bij graantje op te pikken, den krop vol krijgt, en dat de eene penning bij den anderen gelegd, spoedig een stuiver en daarna een gulden wordt. 't Goed, dat men langzamerhand met de handen wint, gedijt beter en strekt verder, dan dat hetwelk men in eene groote menigte en in ééns krijgt. Eene kleine hen legt alle dagen een ei; een struisvogel maar eens in het jaar. Kleine regentjes dringen door en maken groote plassen.

9 OCTOBER.

ALLEN, DIE GOD HATEN, HEBBEN DEN DOOD LIEF.

De mensch, die God verlaat,
Verliest zijne eigen waarde;
Wie afwijkt van de deugd
Werpt zijn geluk ter aarde.
't Is tot ons heil, dat God
Tot pligten ons verbindt;
Het hart, dat ondeugd mint,
Heeft nooit zich zelf bemind.

10 OCTOBER.

Een zoet antwoord doet dikwijls den wortel van gramschap geheel opdroogen. Zet een' aarden wal tegen een' harden kogel; hij zal er in versmoren. De zee is dikwijls onstuimig en woest, maar het zachte zand weet haar te weêrhouden en in te toomen. Nadat zij, lang door den storm opgejaagd, met vreesselijk gedruisch gedreigd heeft, trekt zij zachtjes weg, zich alleen vergenoegende, met wat schuim en schelpen na te laten. Zoo wordt de heete gal het best verkoeld, wanneer men zoet water daarover giet.

11 OCTOBER.

De klokken, die maar één kiekeu heeft, gaat daarmede pronken, even vergenoegd als eene, die er acht heeft. En waartoe is de veelheid en overvloed van wereldsche dingen ons noodig? Wees tevreden met hetgeen de Hemel u beschikt heeft. Gij zult die gelukkige hen zijn, die uw goed met een stil en rustig gemoed gemakkelijk onder uwe vleugels zult kunnen dekken.

Wees tevreden met uw deel,
't Zij gij weinig hebt of veel.

12 OCTOBER.

LEVENSREGELEN VAN JEFFERSON.

Stel nooit tot morgen uit, wat gij nog heden doen kunt.

Draag niet aan anderen op, wat gij zelf kunt doen.

Verteer nooit geld, vóór dat gij het hebt.

Koop nooit iets, wat gij niet noodig hebt, ofschoon het goedkoop is.

Hoogmoed en opschik kosten meer dan honger, dorst en koude.

Niets is moeijelijk, als het gewillig gedaan wordt.

Als gij toornig wordt, tel dan honderd, alvorens te spreken.

THOMAS JEFFERSON, geboren den 2den April 1743 en overleden den 4den Julij 1826, was van 1801—1809 president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika. Was het te verwonderen, dat hij alom geëerd en geacht werd, daar hij deze levensregelen ook in zijne ambtsbetrekking in strenge toepassing bragt?

13 OCTOBER.

VROEG RIJP, VROEG ROT.

De jongheid woelt en draaft altijd naar volle vrijheid. Het toppunt van hare wenschen is, dat zij haren eigen wil mag doen. Hare jaren, hoe snel die zijn, loopen nog te traag, om vijf-en-twintig te worden. Zij wil met de handen in het deeg, en ziet te laat, wat geringe sterkte zij heeft. Die den spaarpot ligt aan scherven slaat, is zijn penningje kwijt eer hij de munt kent. Vroeg meester, laat knecht, dat wil zeggen: velen die te vroeg meester willen zijn, zijn later gedwongen geweest weder knecht te worden. Alles heeft zijnen tijd, en die te vroeg vruchten wil plukken, krijgt niet dan onrijpe.

14 OCTOBER.

KEERT WEDER, GIJ AFKEERIGE KINDEREN! IK ZAL UWE AFKEERIGHEID GENEZEN.

o God, ik moet beven;
Hoe boos is mijn hart,
Hoe godd'loos mijn leven,
Wat ben ik verward!
't Geloof is vervlogen,
De rust uit mijn ziel,
De vreugd van mijne oogen;
Hoe dobbert mijn kiel!

o Goedheid! wat hoor ik?
Gij roept mij nog weêr?
Mijn God! U verloor ik; —
Gij zoekt mij — ik keer.

15 OCTOBER.

GA IN UWE BINNENKAMER, EN UWE DEURE GESLOTEN HEBBENDE, BID.

God laat zich 't liefst in 't eenzaam vinden;
Daar spreekt Hij tot de ziel van vreê;
Daar deelt Hij haar Zijn liefde meê,
Waarvoor alle and're moet verzwinden.
Wie meldt naar waarde 't heug'lijk zoet,
Als Hij Zijn' gunst'ling daar ontmoet.

16 OCTOBER.

BEPAALDHEID VAN DEN WILDEN ZIN
GEEFT VOOR 'T GEMOED EEN GROOT GEWIN.

Er zijn weinige dingen, die zoo geschikt zijn, om ons geluk te bevorderen, om ons den arbeid gemakkelijk te maken en den weg voor de verleiding af te sluiten, als bepaaldheid, vastheid, onveranderlijkheid van den wil. De vaste wil, om slechts in zijnen stand en in zijn beroep uit te munten, snijdt allerlei overtollige wenschen, die slechts verontrusten, af. De vaste wil, om dadelijk te volbrengen wat men op goede gronden voorgenomen heeft, snijdt allerlei talmerijen af en doet goed en vlug werken; maar bovenal een bepaalde wil, om God met zijne gansche ziel, met zijn geheel gemoed lief te hebben en te dienen, en de zonde te ontvlieden, maakt het ligter het kwade te wederstaan. Een vaste wil, om goed te doen, is de grootste schat op aarde.

17 OCTOBER.

De mensch en is hier niet gesteld,
Of om te rennen op het veld,
Of om te woelen in de stad,
Opdat hij veel of lekker at;
Neen, dat en is het einde niet,
Waarop dat edel schepsel ziet;
Maar Hij, des Hemels Opperheer,
Die schiep den mensch tot Zijne eer.

CATS.

18 OCTOBER.

Wat gij in de Maatschappij zijt, tracht dat geheel te zijn. Wat gij ook zijn moogt, zoo gij maar een eerlijk bedrijf hebt, heb dat bedrijf lief; geloof, dat gij door God er in geplaatst zijt; tracht u daarom in dat bedrijf meer en meer bekwaam te maken en altijd met ijver te beoefenen. Denk niet, als gij een wever zijt: ik zou liever een kleêrenmaker zijn, dat is gemakkelijker ambacht; of als gij een kleêrenmaker zijt: ik was liever kuiper, dat is zoo een zittend leven niet; of als gij een kuiper zijt: ik was liever kruijer enz. Zoodra gij zoo begint te denken, is de last van uw bedrijf af.

Van eens andermans ambacht ziet gij het mooije, maar 't leelijke niet; dat laten zij u niet zien; en wie zich door schijn laat bedriegen, is een dwaas. CATS zegt:

Wie vreemde dingen zoekt en zijn beroep verlaat,
Heeft veeltijds groote zorg en niet dan kleine baat.

19 OCTOBER.

GEEFT OOK UW HART NIET TOT ALLE WOORDEN, DIE MEN SPREEKT.

Leen nimmer 't oor aan valsch gerucht,
Als hier of daar, door lasterzucht,
De mensch van zijnen naaste klapt,
En tot zijn' hoon of nadeel snapt.
Want de achterklapper niet alleen
Verzaakt zijn' pligt, maar ook degeen
Die d'achterklapper geeft gehoor,
En leent een toegenegen oor.

20 OCTOBER.

Ik zie dat dezelfde kaars, die mij 's avonds veel dienst doet, mij des daags weinig licht geeft; en ik weet het, de oorzaak is niet, dat het kaarslicht bij dag minder is, maar dat het licht van den dag er 's avonds niet is.

Zoo is het ook met de ware vriendschap. De vriendschap is ten allen tijde gelijk, doch wij bemerken haar het meest, wanneer wij vriendenhulp noodig hebben, en zulks niet omdat de liefde alsdan grooter is, maar de behoefte. Ofschoon ik mij nu in de vriendschap verblijde naar *mijne behoefte*, wil ik echter de vriendschap schatten naar *hare waarde*. Dat mijne fortuin de hulpvaardigheid van mijnen vriend niet noodig heeft, is mijn geluk; maar mogt mijn geluk de hulpvaardigheid van mijnen vriend versmaden, het zou mijne dwaasheid zijn.

21 OCTOBER.

HOUW EN TROUW.

Een man, een man; — een woord, een woord....
o Fiksche leus van vroeger dagen!
Nog klopt mijn hart met sneller slagen,
Wanneer mijn oor u klinken hoort: —
Een man, een man; — een woord, een woord!

Dat was een zegel zonder breuk, —
Een handschrift, nooit nog valsch bevonden, —
Een vaste borgtogt, nooit geschonden, —
Een perkament in goeden reuk,
Dat nooit een barst had of een kreuk.

In Oost en West, in Zuid en Noord
Werd Holland om die leus geprezen.....
Och! 'k bid je, laat het nog zoo wezen!
't Zij steeds — als men van Holland hoort —
Een man, een man; — een woord, een woord!

22 OCTOBER.

Velen zien den splinter in hun's broeders oog en den balk in hun eigen oog niet. Hoe vele menschen vindt men niet, die ruw en onbeschaafd zijn en toch een ander willen scheren en roskammen; maar zij vinden dikwijls den waard te huis. Zekerlijk, die barrevoets wil gaan, moet geene doornen zaaijen, en die een glazen dak heeft, moet op eens anders huis geene steenen werpen. Bovendien:

Berisp niet ligt; want niemand leeft
Zóó, dat hij geen gebreken heeft.

23 OCTOBER.

LEER MIJ, HEER! UWEN WEG; IK ZAL IN UWE WAARHEID WANDELEN.

Verlaat mij niet, ontfermend God!
Wees Gij mijn hulp en levenslot;
Laat mij in nedrigheid U vreezen;
Maak mij tot Uwe dienst bekwaam,
Tot eer van Uwen grooten naam;
Wil daartoe zelf mijn Leeraar wezen.

24 OCTOBER.

Gelukkig en verstandig is hij te noemen, die bij zijn ontwaken zegt: heden wil ik beter zijn dan ik gisteren was.

Wat lacht de dag ons vriend'lijk aan
Waarop men veel heeft welgedaan!

Wie zich heden niet verbetert, wordt morgen erger.

Alleen achter het bolwerk des geloofs is men verzekerd van door de zonde niet verrast te zullen worden.

De booze menschen verleiden hen, die naar de verleiding hooren; van hen, die voor zondige woorden doove ooren hebben, houden zij af. — Er kwam nog nooit eene vlieg in een' gesloten mond.

25 OCTOBER.

UW VADER, DIE IN 'T VERBORGEN ZIET.

Ziet u God niet in 't verborgen?
Leg Hem dan u bange zorgen,
Alles wat u knelt of smart,
Bloot met een ootmoedig hart,
Met een oog, dat onder 't vragen
Op Zijn handen blijft geslagen;
Hij, die in 't verborgen ziet,
Weigert vrome wenschen niet.

26 OCTOBER.

KAN OOIT EENE VROUW HAREN ZUIGELING VERGETEN?
ZOO ZAL IK OOK U NIET VERGETEN.

Al dekt een nacht, beroofd van starren,
Voor 't eindig brein Uw hoog besluit,
Het loopt langs raad'ren, die nooit warren,
Op onbesef'bre goedheid uit.
Dat vrij Uw wijsheid schijn' te feilen
In 't roekloos oog, dat haar wil peilen,
Waar 't noodlot op de menschen woedt;
Geen moeder wierp, op aard, zoo teeder
Een' blik op haren zuigling neder,
Als Gij op al Uw scheps'len doet.

RHIJNVIS FEITH.

27 OCTOBER.

OVERLEG VEEL EN SPREEK WEINIG.

Wijze lieden hebben den mond in het hart, en zotten hebben het hart in den mond. De tong der wijzen spreekt niet, zonder verlof aan het hart te vragen, en alle dingen worden gekookt, vóór men ze opdischt. 't Is al zoet en smakelijk, wat uit die keuken komt, en 't is alles rauw en wrang wat de mond der dwazen uitgeeft. Die gal in den mond heeft, hoe zal hij honig spuwen?

Geen regt verstandig man zegt alles wat hij weet;
Een laatste penning moet niet roekloos zijn besteed.

28 OCTOBER.

HET AMBACHT.

Het kind dat moet een ambacht leeren
Opdat het zich daarmeê erneere, (*)
Om door de wereld heen te gaan;
Maar wordt het werk van deugd vergeten
Zoo is de tijd vergeefs gesleten,
En alle ding om niet gedaan.

J. LUIKEN.

(*) *In zijne behoefte voorzie.*

29 OCTOBER.

Onder de vele weldadige gestichten, die van de liefde der meer vermogenden getuigen, bekleedt het *Instituut voor Blinden* eene loffelijke plaats. Op den verjaardag van die instelling, ingewijd den 29sten October 1810, mag te regt aan haar gedacht worden.

Ongelukkig zijn de blinden, want zij zijn van vele genoegens verstoken, maar zij waren het meest te beklagen, toen zij geen onderrigt konden erlangen. Dat onderwijs wordt hun nu gegeven. Zij kunnen nu tot gevoelige, godsdienstige menschen worden opgeleid.

Ach, hoe velen worden er gevonden, die niet blind zijn, maar toch het onderwijs verwaarloozen en voortdurend dom en onbeschaafd blijven.

Van alle blinden zijn zij, die ziende blind zijn, de ongelukkigste, want zij hebben geene verontschuldiging voor hun gebrek.

30 OCTOBER.

HET KOSTELIJKST SIERAAD VAN DOCHTEREN.

Wilt gij dochters zijn vol eere,
Die u nimmer wordt ontroofd,
Zoekt geen' pracht in fraaije kleêren,
Noch in tooisels aan het hoofd.
Deze zal zich regt versieren,
Die in huis blijft, stil van aard;
Die niet langs de straat loopt zwieren;
Die haar kuischheid trouw bewaart;
Die hare ouders zal beminnen;
Die zich heusch en zedig houdt,
Niet te wild, maar zacht van zinnen;
Die op Godes wetten bouwt;
Die haar welbevallig wezen,
Die haar vriendelijk gelaat
Altijd houdt om hoog gerezen,
Daar de deugd en vroomheid staat.

31 OCTOBER.

De nijd doet den mensch vermageren en het aangezigt bleek en geel worden; hij ontneemt den eetlust en verstoort den slaap.

De nijdige is nooit tevreden; hij verstoort zijn eigen geluk en dat van anderen.

De hoogmoed, helzucht en de nijd
Vergaan door onmagt, vrees en spijt.

1 NOVEMBER.

Houd u niet voor meerder dan anderen, opdat gij niet misschien voor minder gehouden wordt door God, die weet wat in den mensch is. Verhef u niet op uwe goede werken, aangezien God geheel anders oordeelt dan de menschen, aan wie dikwijls behaagt, wat Gode mishagen moet. Bezit gij iets goeds, denk dat anderen nog beter zijn; zoo zult gij nederig blijven. Al steldet gij u zelven beneden allen, dat zal u niet benadeelen; maar u, al is het maar boven een' enkele te plaatsen, zou u grootelijks nadeel doen. Bij den nederige woont altijd vrede: maar het hart van den trotschaard is de zetel van nijd en toorn.

THOMAS À KEMPIS.

2 NOVEMBER.

LEER MIJ UW WELBEHAGEN DOEN, WANT GIJ ZIJT MIJN GOD.

Aan U behoort de roem en de eer;
Die geef ik U, mijn God en Heer!
Gij schikt altoos mijn lot op aard,
En Uwe hand heeft mij bewaard.
Als nood mij in benaauwdheid bragt,
Dan hoorde God mijn jammerklagt,
En liet mij, naar Zijn' liefderaad,
Nooit hulp'loos in dien droeven staat.
Vergeet, mijn ziel, uw' God toch niet;
Herdenk al 't goed, aan u geschied;
Houd Zijn bevel, vereer Zijn wet;
Gehoorzaamheid zij uw gebod.

3 NOVEMBER.

BEKEER U. — EN GIJ ZULT LEVEN.

Welk een heerlijk woord voor zondaars! En welk eene troost, dat het is uitgesproken door Hem, die op aarde kwam om op te zoeken en zalig te maken, wat verloren was.

Een iegelijk beproeve zijn eigen werk.

Er is blijdschap in den Hemel over éénen zondaar, die zich bekeert.

GOEDE BUURSCHAP.

4 NOVEMBER.

GOEDE BUURSCHAP.

Een goede buur . . . , een verre vriend , . . .
Ik zou het met den eersten houën; —
En dat je er best op kunt vertrouwen
En 't meeste hulp van ondervindt,
Dat heb ik wel bij de arme liên
Het eerst en 't allermeest gezien.

In krankte, kommer, rouw en nood
Helpt de eene schaamle buur den ander'; —
Ze werken, ploet'ren voor elkander,
En deelen 't laatste stukje brood,
En wiss'len zich van wieg tot graf.
In alle leed trouwhartig af. —

o Rijkdom! had gij 't eens gezien,
Uw hart zou in uwe ingewanden
Van eerbied en bewond'ring branden,
Zoo 't niet van schaamte waar' misschien . . . .
Gij, trouwe buurtjes! hoe 't u ga,
Het loon der liefde volgt u na,

5 NOVEMBER.

SCHAAMTE IN 'T GELAAT
WEDERHOUDT HET KWAAD.

Zoo lang de schaamte in 't aangezigt,
Dien waren tolk van 't hart blijft wonen,
Zoo lang strijdt de ondeugd met den pligt,
Elk om haar dapperheid te toonen.
Maar wordt dat merk eens uitgewischt,
Helaas! dan drijft de boosheid boven,
Om door geweld, bedrog of list,
Der ziel haar' besten schat te ontrooven.
Bewaar, o jeugd, dan 't edel pand,
Dat al uw zinnen houdt in band.

C. BRUIN.

6 NOVEMBER.

DOCH DE LEIDZAAMHEID HEBBE EEN VOLMAAKT WERK.

Gelatenheid, mijn God!
In voor- en tegenspoed.
Gelatenheid, mijn God!
In al wat mij ontmoet.
Een ziel, die door Uw hand
Zich wenden laat en keeren,
Is 't gene ik van Uw gunst
Blijf bidden en begeeren.

7 NOVEMBER.

Iedere bezigheid, die verrigt kan worden tusschen anderen arbeid, — die men op elk uur van den dag in de hand nemen en ter zijde leggen kan, zoo als spinnen, breijen en ander handwerk, is buitengemeen voordeelig; want, dit doende, zamelt men al de snipperuren van den tijd op, die anders in de huisgezinnen, tusschen de noodzakelijke en onafgebroken bemoeijingen, waarmede vooral de vrouwen bezig zijn, verloren gaan, zoo als, bij voorbeeld, de tijd tusschen het opstaan en de bezorging van het ontbijt, en de gereedmaking van het middag-eten enz. Het bedrag van al deze *snipper-uren* loopt in ieder gezin jaarlijks vrij wat op.

FRANKLIN.

8 NOVEMBER.

Schoon voordoen is half verkocht. Is een winkel netjes en zindelijk, dan komen er veel kalanten voor de toonbank. Het gaat daarmede net als met de *kermiskraam* van vader CATS:

Die zijn kraam weet op te pronken
Naar den eisch en naar den tijd,
Doet den kooper daarop lonken,
En hij wordt zijn waren kwijt.

Een vriendelijk, aardig voorkomen, netheid en smaak, o! er is in die eigenschappen zoo veel voordeel gelegen. Het altijd schoone boordje van KEETJE brengt haar wel een' daalder voordeel in de week aan, en de flinke houding van WILLEM deed hem het eerst eene dienst vinden, toen hij met vijf-en-twintig makkers van de militie terug keerde.

9 NOVEMBER.

DE VREEZE DES HEEREN IS HET BEGINSEL DER WIJSHEID, EN VAN HET KWADE TE WIJKEN IS VERSTAND.

Wat men ook onderneme of doe, *het baat den mensch niets, al won hij de geheele wereld, indien hij schade lijdt aan zijne ziel.* Arm te zijn is nog geen ongeluk; maar ondeugend te zijn is de grootste ramp. Armoede, ziekte, of wat het ook zij, het verlevendigt in den mensch een diep gevoel zijner afhankelijkheid; het drijft hem naar het hoogere en betere; het leert hem, dat de gansche wereld niet rijk genoeg is, om hem waarachtige zielevrede aan te brengen. Geef een mensch honderd duizend gulden en ontneem hem het geloof *in*, het vertrouwen *op* God, en er is op de gansche wereld geen armer mensch dan hij.

10 NOVEMBER.

HET MENSCHELIJK LEVEN.

Ons leven is volmaakt gelijk aan een boek, waarvan onze kindschheid de voorrede uitmaakt, en elk blad, dat wij omslaan, een dag is, die voorbij gaat, om nimmer weder onder onze oogen gebragt te worden.

Het leven is een werk van verscheidene deelen voor hen, die edele daden bedrijven en lang leven; het zijn slechts losse blaadjes voor hen, die niets doen dan groeijen gelijk de planten.

11 NOVEMBER.

Hoe veel rust en vrede konden wij hebben, als wij ons maar niet moeijen wilden met de woorden en daden van anderen, die ons niet aangaan! Hoe toch kan iemand een' oogenblik rust hebben, die zich gedurig in de zaken van anderen steekt en zich altijd met de wereld buiten hem bezig houdt, zonder ooit, of bijkans ooit, tot zich zelven in te keeren? — Zalig de eenvoudigen, want zij zullen overvloedigen vrede hebben!

THOMAS À KEMPIS.

12 NOVEMBER.

WAANWIJSHEID.

Als iemand zwelt van trotschen waan,
Hij mist terstond de regte baan;
Want, die op eigen wijsheid staat,
Pleegt in 't gemeen met niemand raad
Dan met zijn eigen ijdel brein,
En dat is dikmaals al te klein.

CATS.

Een dubbel onverstand heeft over u gebied;
Een weetniet zijt gij, vriend! en gij en weet het niet.

JEREMIAS DE DECKER.

13 NOVEMBER.

Rijken en armen ontmoeten elkander; God heeft hen allen gemaakt, zegt de spreuk van den wijzen koning SALOMO, en het woord van MOZES: *de arme zal niet ophouden uit het midden des lands*, is duizenden jaren waarheid gebleven.

Het is Gods beschikking, dat er rijken zullen zijn, die, uit barmhartigheid, weldadigheid bewijzen, — dat er armen bestaan, om weldaden met dankbaarheid te ontvangen. Dit verschil kweekt de liefde aan en de liefde ontsluit aan allen de poorten des Hemels. Aan rijken en armen zijn wederzijdsche pligten opgelegd. De rijke moet een getrouw rentmeester van zijn goed zijn; de arme moet de vermogens, die God hem in ligchaam en geest schenkt, ten nutte van anderen aanwenden. Beide zijn trouwe knechten in een verschillend gedeelte van het huis, in dienst van denzelfden Heer. Zalig hij, die dat onderscheid, door God gewild, eerbiedigt. Zulke rijken en armen wacht eens dezelfde Hemel! Ongelukkig de rijken en armen, die hunne wederzijdsche pligten niet kennen en slechts den balk in de oogen hunner wederpartij zien. Hen wacht eenmaal dezelfde straf. — Dit is de gelijkheid, die voor God geldt.

14 NOVEMBER.

Den 14den November 1794 verloor het Vaderland in den naauwlijks 30jarigen PIETER NIEUWLAND een' zijner beroemdste en deugdzaamste burgers. Ofschoon uit burger-ouders in de Diemermeer geboren, trok hij vroegtijdig de aandacht van geleerde mannen tot zich, en zijn volgend leven beantwoordde aan de verwachting, die men van hem koesterde. Reeds op 23jarigen leeftijd werd hij tot Hoogleeraar beroepen. Niet alleen als geleerde en dichter, maar ook als deugdzaam mensch werd hij algemeen geacht. Als bewijs voor zijne vroegtijdige Godsvrucht deelen wij u hier den aanhef van eenige dichtregelen mede, door hem, op den ouderdom van elf jaren, op *Christus Hemelvaart* gemaakt.

Juicht vrolijk, o volken!
Uw lofgalm dring' door
Tot boven de wolken
Naar 't zalige koor
Der Engelen scharen!
Zingt Gode tot lof!
Spant vrolijk de snaren!
Zijn gunst schenkt ons stof.

17 NOVEMBER.

Op dezen dag werd in het jaar 1587 JOOST VAN DEN VONDEL geboren, die als dichter later zoo beroemd is geworden. Hij was een vriend van regt en ook een vriend der armen. Het volgend versje, in den voorgevel van het Burger-Weeshuis te Amsterdam geplaatst, moge daarvoor het bewijs geven:

Geen armer Wees op aarde zwerft
Dan die der Weezen Vader derft.
Der Weezen Vader derft hij niet,
Die Weezen troost in hun verdriet;
Dies sla uwe oogen op ons neêr,
Ons aller Vader troost u weêr.

18 NOVEMBER.

Elke vreemde overheersching is eene zware beproeving voor het volk. De volkswelvaart wordt dan aan het belang van vreemden opgeofferd, het land ten behoeve der vreemde schatkist uitgemergeld en de onschuldigste volksgebruiken geweldig onderdrukt. De Fransche dwinglandij, in het begin dezer eeuw, heeft dit bewezen. De handel kwijnde weg; de armoede nam hand over hand toe en het geld, hier opgebragt, werd elders verteerd. Gezegend was de verlossing van dat knellende juk. De 18de November 1813, toen onze opstand tegen de Fransche overheerschers begon, is een roemrijke gedenkdag voor ons Vaderland. Blijde was toen de verwachting. — Wel zijn de overdrevene wenschen, die sommigen toen koesterden, niet vervuld, omdat zij een geluk zonder inmenging van ramp verwachtten; maar toch plukken wij nog de vruchten dier verlossing in meer dan verdubbelden welvaart boven dien, welke onder de Franschen ons deel was.

21 NOVEMBER.

Wanneer een koopman zijn geheele vermogen in een schip geladen had en dit schip moest nu den wijden Oceaan over, hoe bezorgd zou hij zijn, eer hem het berigt der behoudene overkomst was geworden!..... Zorgen wij zóó voor onze ziel?

De meesten zorgen eerst voor dit leven en als aan eene bijzaak denken zij soms aan de Godsdienst. — Voorzeker is het met bidden alleen ook niet te verkrijgen;. want hij bidt slecht, die daarbij niet werkt; maar God te dienen is toch de hoofdzaak. — Er staat geschreven: *»Zoek eerst het Koningrijk Gods en Zijne geregtigheid en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden."*

22 NOVEMBER.

IK ZAL MIJNE HAND TEGEN U KEEREN, EN IK ZAL UW SCHUIM OP 'T ALLERREINSTE AFZUIVEREN.

Kruiden mag men bitter noemen,
Zuiv'rend vocht als bijtend doemen,
Zij genezen ligchaamspijn.
Zou dan 't bitt're van mijn strijden,
't Bijtend vocht van 't zwaarste lijden
Voor mijn' geest niet heilzaam zijn?

Bleef ik onrein als voor dezen,
Mijn melaatschheid ongenezen,
Ach! onreinen duldt Gij niet.
Maar Gij reinigt mij, mijn Vader!
Zuiv'rend lijden brengt mij nader
Waar U slechts de reine ziet.

23 NOVEMBER.

KINDERLIEFDE.

Vele ouders maken hun kind tot eenen afgod, aan wien zij alles ten offer brengen en waarbij zij den Almagtigen Schepper vergeten. — Kinderen zijn eene gave Gods; kan nu de gave grooter zijn dan de Gever?

TUCHT BAART VRUCHT.

Wie zijn' zoon geen handwerk laat leeren, brengt hem op tot dieverij.

24 NOVEMBER.

AAN GODES ZEGEN IS 'T AL GELEGEN.

Zonder Gods zegen gedijt niets. — Dien zegen moet gij met kinderlijk geloof en diepen ootmoed elken morgen, elken avond afbidden; zegen voor u en uwe betrekkingen; zegen voor uw beroep; zegen voor uw hart. En God zal uw gebed verhooren; geeft Hij u geen' overvloed, Hij zal u wijsheid en krachten schenken, om in nederigen stand tevreden en Hem ter eere te leven.

25 NOVEMBER.

Het is goed, dat wij soms tegenspoed en rampen hebben. Zij brengen den mensch tot zich zelven en tot zijn eigen hart terug, omdat zij hem leeren, dat hij hier in vreemdelingschap leeft en hem waarschuwen, zijne hoop op niets in deze wereld te vestigen. Het is goed, dat wij soms tegenspraak lijden en dat men ten onregte kwaad van ons denkt, schoon wij het goede willen en bedoelen. Dit dient, om ons nederig te houden en bewaart ons voor ijdelen waan. Want nooit vragen wij meer naar den inwendigen getuige in ons binnenste en naar God, dan wanneer wij daarbuiten door de menschen onbillijk beoordeeld en veracht worden.

THOMAS À KEMPIS.

---

26 NOVEMBER.

Draag zorg voor uw ligchaam; doch niet zóó, als of het uwe ziel ware.

Wees der Overheid onderdanig en laat anderen over haar twisten.

Handel regtschapen jegens een' iegelijk, maar schenk niet ligtvaardig uw vertrouwen.

Meng u niet in eens anders zaken, maar doe uwe eigene met vlijt.

Vlei niemand en laat u niet vleijen.

Eer een' ieder naar zijnen stand en laat hem zich schamen, als hij het niet verdient.

Word niemand iets schuldig, maar wees voorkomend, als of allen uwe schuldeischers waren.

CLAUDIUS.

27 NOVEMBER.

LES IN HET SPREKEN.

Het hart des braven mans spreekt zonder zijne tong, de tong van den geveinsde zonder zijn hart. De brave man heeft vaak God in het hart, als zijn mond van God niet gewaagt; de huichelaar heeft God dikwijls in den mond, als hij in zijn hart gezegd heeft: »daar is geen God!" Ik kan wel het eerst de tong hooren, maar 't veiligst het hart; de tong spreekt het luidst, maar het hart 't getrouwst.

LES IN HET LEZEN.

Herkaauw, eer dat gij eet; slok niet gelijk een vraat,
Maar denk meer dan gij leest, en lees meer dan er staat.

28 NOVEMBER.

BLINDE ELZE.

Blinde Elze zingt, en spint haar vlas,
Maar zou zij zingen mogen,
Als 't overal zoo duister was
Als in blinde Elze's oogen;

Was daar geen lampje voor haar voet,
Geen lichtjen op haar wegen,
Geen vlammetje in haar oud gemoed,
Van Goddelijken zegen.

Geen staaltjen in haar zwart verschiet,
Om troost en kracht te leenen,
Blinde Elze ziet het kerkhof niet,
Maar wel er over henen.

Zij draagt haar' Bijbel in haar hart;
Die doet haar alles hopen;
En tuurt ze ook hier in nacht en zwart,
Zij ziet den Hemel open.

29 NOVEMBER.

RAAD.

Zorg, dat gij geen kwaad verrigt;
Want gij weet, Gods aangezigt
Ziet ter neder op de Zijnen,
Op de grooten, op de kleinen,
En de nacht is voor Hem licht.

Schoon de menschen u niet zien,
Nooit kunt gij Gods oog ontvliên;
Kind, wil daarom 't booze mijden!
Daardoor zult gij God verblijden
En uwe ouders bovendien.

30 NOVEMBER.

Baas VAN DER ELST, die thans een bemiddeld schoenmaker is en de voornaamste heeren uit de stad bedient, is vroeger een arme jongen geweest. Wilt gij weten, waardoor hij zoo *boven Jan* is gekomen? — Alleen door, zoodra hij *de kinderschoenen had uitgetrokken*, zich de volgende spreuken vast in het geheugen te prenten en, wat beter is, in beoefening te brengen.

Schoenmaker, houd je bij je leest.

Werp geen oude schoenen weg, voor je nieuwe hebt.

Niemand weet waar een' ander de schoen wringt.

Men moet geene riemen van eens andermans leêr snijden.

Wij kunnen die spreuken ook aan timmerlieden, metselaars, smeden, kruijers, ja, aan alle menschen aanraden en verzekeren, dat hij, die ze niet opvolgt, het hier en hiernamaals zwaar te verantwoorden zal hebben.

1 DECEMBER.

DE BRANDSPUITGAST.

De rook stijgt op van dak en goot,
De vlam slaat vensters uit en ramen:
„Brand!" dreunt het, „Brand!" en 't volk stroomt zamen,
En elk wil helpen in den nood.
Het goed te bergen, 't goed van waarde,
Dat doen de Heeren graag en 't eerst;
De Dames wagen zich het zeerst
Om wat het dierst haar is op aarde.
Maar om te draven voor de spuit,
En dan te pompen uur aan uren,
Te staan op ladders langs de muren,
Den zwaren waterstraal te sturen,
Dat hield geen Heer of Dame ooit uit;
Dat's iets, dat niemand beter kan
Dan werkgezel en ambachtsman;
En, wat ze ook hitte of nat verduren,
Die haken niet naar huis of rust,
Vóór dat de brand is uitgebluscht.

Veel doet de rijkdom in ons land,
Voor wie er schraal en pover wonen;
Maar dat zij zich ook dankbaar toonen
Ziet ge in den Spuitgast bij den brand.

DE BRANDSPUITGAST.

2 DECEMBER.

DOOR GEWOONTE WORDT DE DEUGD LIGT.

Maakt hier gewoonte 't kwaaddoen ligt,
Waardoor 't zoo vast hecht op de zinnen,
Dat men het nauw'lijks kan verwinnen,
o Mensch! betracht dan steeds uw' pligt;
Zij(*) heeft dezelfde kracht ten goede.
Hij, die in 't bloeijen van zijn jeugd
De ziel vereenigt met de deugd,
Wordt nimmer haar gemeenschap moede.
Al staat die keur op kruis en bloed,
Nog blijft die alsem honigzoet.

C. BRUIN.

(*) *De gewoonte.*

3 DECEMBER.

KEN U ZELVEN.

De zelfkennis is moeijelijk.

Niemand is zoo welsprekend als de mensch, die zich zelven tracht te misleiden.

Van een' dwaas is meer verwachting dan van hem, die wijs is in eigene oogen.

Op zich zelven verliefd te zijn, van zich zelven veel te houden, is een bejammerenswaardige, kinderachtige toestand, die een groot onverstand te kennen geeft.

KLAARTJE las deze spreuken vóór in tegenwoordigheid van vader, moeder, broêrtjes en zusjes en zeide, na ze gelezen te hebben, tegen haren broeder: »nu JANTJE wijsneus! dat is eene goede les voor u."

De moeder zuchtte: *ja, zelfkennis is wel moeijelijk!*

De vader zeide op ernstigen toon: kind! er staat geschreven: *Gij dwaas! Gij ziet den splinter in het oog uws broeders, en gij ziet den balk, die in uw eigen oog is, niet.*"

4 DECEMBER.

MEN ZOEKE KORZELHEID EN ONVERSTAND DOOR ZACHTHEID TOT REDE TE BRENGEN.

Wanneer de woeste zee, gedreven van de winden,
Komt tegen haren stroom een harde rots te vinden,
Dan stuift het water op, dan stijgt het in de lucht,
Zoodat de klippe dreunt en al den oever zucht;
Maar als het strand gansch vlak en effen is gestreken,
Dan spoelt de groote zee gelijk de kleine beken;
Haar stroom gaat zachtjes op, haar stroom is wonder stil,
Het schijnt, als of de golf den oever streelen wil.
Men kan, naar mijn verstand, uit dit gezigt bemerken,
Hoe op een korzel hoofd beleefde zeden werken;
En hoe een vinnig woord omtrent onstuimig bloed
Is als een harde rots te midden van den vloed.
Leert grillig onverstand de raauwe zinnen vieren,
Gij zult ze tot bescheid en naar de rede stieren;
Maar, die met fel gebaar han gramschap tegenstaat,
Geeft oorzaak, dat de twist gedurig hooger gaat.

CATS.

5 DECEMBER.

ONZE MANIEREN.

Tusschen Keulen en Parijs,
Leit de weg naar Rome;
Al, die met ons meê wil gaan,
Die moet onze manieren verstaan;
Goeije manieren,
Fiksche manieren,
Zoo zijn onze manieren!

Ben je klein of ben je groot,
Altijd kan je leeren;
Wil je gaarne zijn bemind,
Hou maar onze manieren te vrind:
Brave manieren,
Vrome manieren,
Zoo zijn onze manieren!

Ben je niet van Hollandsch bloed,
Wil je dat niet blijven?
Hou dan, vrienden! waar het past,
Hou dan Hollands manieren maar vast:
Ouwe manieren,
Trouwe manieren,
Zoo zijn onze manieren!

6 DECEMBER.

Zoeter zal de scherts ons klinken,
Neemt zij onschulds tongval aan;
Onbeneveld zal zij blinken,
Ongesluijerd voor ons staan,
En de vonken, die zij schiet,
Blakeren de kieschheid niet.

O, dat dit nooit worde vergeten!

De meest geoorloofde uitspanning strekt toch dikwijls tot verderf voor de zeden, wanneer men zijne tong niet in toom houdt en in allerlei onkiesche en gemeene uitdrukkingen zijn vermaak zoekt.

Er staat geschreven: *„Van ieder onnut woord zult gij eens rekenschap geven!”*

7 DECEMBER.

Des luiaards weg is 't doornig pad,
Waar struik in struik zich zamenvat:
Maar 't voetspoor, dat de vlijt betreedt,
Is altijd welgebaand en breed.

Wie werkt met slappe hand
krijgt armoê tot zijn deel;
Maar wie zijn kracht niet spaart,
maait in den oogsttijd veel.

SALOMO.

8 DECEMBER.

VERTRAAG NIET IN GOED DOEN.

Wek u met elken nieuwen morgen,
Dien God u schenkt, tot uwen pligt:
Zeg: »Heer! niets is voor U verborgen;
»Hier ben ik voor Uw aangezigt.
»Op nieuw zij al mijn kracht en vlijt
»Aan Uwe liefdedienst gewijd."

Geen mensch bereikt terstond de hoogte, waarop hij staan moet; door opklimmen, niet door vliegen, komt men op de bovenste sport der ladder. Laat ons derhalve opklimmen als met twee voeten, te weten: door ernstige overdenking en door het gebed.

9 DECEMBER.

HET VERDIENDE BROOD.

Het *verdiende* brood is ontegenzeggelijk het lekkerste en beste van alle soorten van brood. Wij gelooven, dat een krentebroodje den luiaard zoo lekker niet smaakt, als een stuk grof roggebrood den nijveren arbeider, die, nog vermoeid van zijn dagwerk, met zweetdroppels op het gelaat te huis komt en dan, met zijne vrouw en kinderen om zich heen, hun de vrucht zijns arbeids toedeelt. O ja, ook zij proeven het, als zij zien, hoe de man en vader het brood met eigen hand verdiend heeft, dat er aan dit brood een hartiger smaak is. — En als zij daarbij plegtig de handen vouwen en de oogen sluiten en bidden: »Onze Vader! geef ons heden ons *dagelijksch* brood", dan wordt het *verdiende* brood ook *gezegend* brood.

10 DECEMBER.

Een enkele misstap kan dikwijls heilzaam wezen, dewijl hij ons onze zwakheid doet gevoelen, ons uit zorgeloosheid opwekt en ons voorzigtigheid leert. Heeft men echter geen berouw over de gepleegde zonde, dan komt men van kwaad tot erger.

Moog soms een dwaling ons niet schaden,
In 't dwalen voortgaan baart verdriet,
Schoon men aan 's levens laatste palen,
Eerst d'invloed van dat dwalen ziet.

11 DECEMBER.

Zoodanig is onze afhankelijkheid van God, dat wij verpligt zijn, alles om en naar Zijnen wil te doen, maar ook bij Hem de kracht te zoeken, om zoo te handelen. En deze gelukkige noodzakelijkheid, om in al onze nooden bij Hem hulp te vinden, moest, in stede van bedroevend voor ons te zijn, onze grootste vertroosting wezen. Wat heil, dat het ons vergund wordt, vertrouwelijk tot Hem te spreken, onze harten voor Hem open te leggen en gemeenzamen omgang met Hem te oefenen door het gebed.

12 DECEMBER.

DE BESTE RIJKDOM.

Al wat wij van 't geval ter leen gekregen hebben,
Moet op- en ondergaan,
Al wat de maan beschijnt, zal altijd vloeijen, ebben,
En wisselvallig zijn gelijk het licht der maan. —
Bid dan om rijkdom, dien geen lage zinnen vatten.
Te blind in hun bedrijf.
o Mensch, het kost'lijkst goed, de waardigste aller schatten
Is een gezonde ziel in een welvarend lijf.

H. KNZ. POOT.

13 DECEMBER.

MEN HOUDE ZIJNE TONG IN BEDWANG.

De tonge, lieve jeugd, de tonge, zoete vrouwen,
Kan goed en weder kwaad, kan vreemde dingen brouwen.
De tong, wanneer ze steekt en al te bijster woedt,
Is doodelijk vergif, is enkel drakenbloed.
De tong, integendeel, met zoete min bestoven,
Gaat most en honig zelfs, gaat alle ding te boven;
De tong, de losse tong, baart juist, gelijk zij wil,
Of harten vol geneugt, of huizen vol geschil.
Welaan dan, jeugdig volk, dewijle vloek en zegen
Is in het klein begrip van uwe tong gelegen,
Zoo maak u voor het kwaad een eeuwig mondgebit,
En toom met alle magt het ongetoomde lid.

CATS.

14 DECEMBER.

ZET DE TERING NAAR DE NERING.

Goede winst maakt vette soepen. Eene winnende hand mag ook wel eene milde hand wezen; want van groote blokken houwt men groote spaanders. Doch die het kostje maar van pas verdienen kan, moet, in plaats van uijen, geene kapoenen eten. Elk moet zich rigten naar den staat, waarin hij zich bevindt. Die geene kalk heeft, moet met klei en leem metselen.

15 DECEMBER.

De jeugd zal men leeren.
De deugd zal men eeren.
De wijzen zal men vragen.
De dwazen zal men dragen. (*)

Een stalen hoofd, een buigzaam hart,
Kent, voelt en overwint de smart.

Wie veel verduren kan, veel weldoen, veel vergeven,
Verstaat de groote kunst, om vergenoegd te leven.

(*) *Verdragen, dulden.*

16 DECEMBER.

Die zijn' tijd in het kwade besteedt, verliest zijn' tijd en behoudt het kwade.

Onregtvaardigheid is een kankergezwel, dat ook het eerlijk verworvene wegvreet.

Alles is voor den boosdoener ongelukkig, want hij is er ontevreden mede.

Alles is voor den deugdzame gelukkig, want hij weet, dat God, die zijn lot beschikt, zijn geluk wil.

Honderd ondeugden geven nooit zoo veel waar genoegen als ééne eenige deugd.

Wie zich zelven beheerscht, kan alles beheerschen.

19 DECEMBER.

Omzigtigheid en zorgvuldigheid, ook in de kleinste zaken, brengen veel toe tot 's menschen geluk; want eene geringe achteloosheid is dikwijls de bron van veel onheil. Bij gebrek van één nagel gaat het hoefijzer verloren; bij gebrek van een hoefijzer hinkt het paard en door het gebrek van het paard is de ruiter zelf verloren, omdat zijn vijand hem bereikt en hem doodt, en dat alles, omdat hij niet gelet heeft op één' nagel aan het hoefijzer van zijn paard.

FRANKLIN.

---

20 DECEMBER.

Arbeidzaamheid, matigheid en spaarzaamheid zijn de beste huisgenooten; zij verjagen het *gebrek* van onze deur en noodigen de *welvaart* uit, om bij ons te komen inwonen.

Daarentegen:

Die met de traagheid overnacht,
Wordt 's morgens bij 't gebrek verwacht.

---

21 DECEMBER.

WINTER.

Wintertijd, koudste tijd!
Maar Gods hand strooit wijd en zijd
Digte sneeuw, om de aard te dekken;
Wol, die tot een kleed moet strekken,
Geeft Hij 't schaap, den vogel veêren
Om de scherpe koû te weren,
En aan velen overvloed.
Mensch, bedenk toch, God is goed!

22 DECEMBER.

UW GOEDE GEEST GELEIDE MIJ IN EEN EFFEN LAND.

Leid mij door Uwen goeden geest;
Maak mij standvastig, onbevreesd;
Laat nimmer mijne voeten glijden;
Sla mij op mijne wegen gâ;
Trek, mij, o Heer! en 'k loop U na;
Versterk mij in benaauwde tijden,
Laat mij Uw licht, dat mij beschijn',
In duisternis niet verre zijn.

23 DECEMBER.

IK RIEP UIT MIJNE BENAAUWDHEID TOT DEN HEERE, EN HIJ ANTWOORDDE MIJ.

Vaak riep tot God een menschenstem
Uit diepte van ellende,
En God, zijn Vader, hoorde hem
En deed zijn klagten enden.
Hoe zwaar ik ook mijn' ramp beschouw,
Onwankelbaar is toch Zijn trouw,
En algenoegzaam Zijne magt,
Om uit des lijdens diepsten nacht,
Mij weêr aan 't licht te brengen!

24 DECEMBER.

DE BLIJDSCHAP DES HEEREN IS UWE STERKTE.

Vreugde in U kan mij versterken;
Zien op U is mijne kracht!
Mag ik Uw nabijheid merken,
'k Juich in U, wiens hulp ik wacht;
Want Uw hand, die ik niet zag,
Troostte en hielp mij dag aan dag.

25 DECEMBER.

VERTROUW OP DEN HEERE MET UW GANSCHE HARTE,
EN STEUN OP UW VERSTAND NIET.

Niet op eigen kracht, o neen,
Dwaasheid was 't daarop te bouwen,
Maar op Uw belofte alleen
Grond ik, Heer! mijn vast vertrouwen.
Sterk mij dan in allen nood,
Zelfs in 't uur van mijnen dood.

26 DECEMBER.

VERHEF UW HART TOT GOD.

Als 't kindje maar zijn stem verhief
Met *moederlief!* dat zij het hoorde,
Zoo roept die Echo *kindjelief!*
Gelijk de weêrklank op de woorden.
o Ouden! heft uw stem tot God,
Zoo deelt gij ook in 't kinderlot.

J. LUIKEN.

27 DECEMBER.

VERSMAAD NIET WAT EEN VRIEND U RAADT.

Als gij dit boekje doorbladert, zal u wel eens in de gedachte komen: Zie, de Curatoren, die zelven dit boekje hebben zamengesteld, doen toch veel moeite voor ons; zij dragen ons toch een goed hart toe. — Nu, wanneer gij zoo denkt, dan hebt gij volkomen gelijk; maar sla onzen vriendenraad dan niet in den wind. Onderzoek u zelven elk oogenblik; zeg niet enkel: dat was een mooi versje; dat is eene verstandige spreuk; maar vraag bij elken regel, dien gij leest: welk nut kan *ik* daaruit trekken voor mijn tijdelijk en eeuwig welzijn? —

Zich zelven en zijn' pligt te kennen,
De kennis brengen tot de daad,
Zich naar zijns Heeren wil te wennen
Is wijsheid, die ten Hemel gaat.

28 DECEMBER.

Er is niets zekerder dan de dood, niets onzekerder dan de tijd van sterven; daarom wil ik ten allen tijde trachten, bereid te wezen voor datgene, hetwelk spoedig *kan*, op een' of anderen tijd *moet* komen. Door mij steeds gereed te houden, zal ik mijnen dood niet verhaasten, maar verzachten. Het doet mij niet eerder maar wel beter sterven.

29 DECEMBER.

Het geloof aan een' Vader in den Hemel, wien wij mogen aanroepen, bij wien de haren onzes hoofd geteld zijn, zonder wiens wil geen musschje op de aarde valt, aan wiens gunst ons alles gelegen is, en wien wij om niets ter wereld beleedigen moeten, — dat geloof is hier op aarde 's menschen hoogste goed, het eenige tegenwigt, dat zijne onstuimige en trouwelooze driften en hartstogten weêrhoudt en bedwingt, de eenige zekere waarborg voor waarheid en regt op de wereld. Die dat geloof aantast en het den mensch ontneemt, ontrooft hem zijn geluk, wat hij hem ook daarvoor in de plaats moge geven.

CLAUDIUS.

30 DECEMBER.

Weldra begint een nieuw tijdperk. Hoeveel stof tot overdenking! — Hoe heb ik mij in dit bijna afgeloopen jaar gedragen? Hoe zal ik mij houden in den weldra aan te vangen jaarkring?

Heb God lief boven alles en uwe naasten als u zelven, was het gebod, en ik heb meestal slechts eigen vermaak, eigen voordeel opgezocht. O, welk een zelfzuchtig mensch was ik! Aan hoe vele ondeugden heb ik mij schuldig gemaakt! Laat mij het afgeloopen jaar eens nadenken.... Op dien avond .... en dan .... o God, wat heb ik in vele opzigten tegen U gezondigd! In het volgend jaar wil ik trachten mij beter te gedragen. God schenkt mij nog het leven; hoe kort kan het misschien duren.

31 DECEMBER.

OUDEJAARS-AVOND.

Uren, dagen, maanden, jaren
Vliegen als een schaduw heen.
Ach wij vinden, waar wij staren,
Niets bestendigs hier beneên!
Op den weg, dien wij betreden,
Staat geen voetstap, die beklijft;
Al het heden wordt verleden,
Schoon 't ons toegerekend blijft!

Vader, onder al mijn nooden,
Vader, onder heil en straf,
Vader, ook in 't rijk der dooden,
Vader, ook in 't zwijgend graf.
Waar ik ooit verand'ring schouwe,
Gij, o God! houdt eeuwig stand;
Ook mijn stof rust op Uw trouwe,
Sluimert in Uw Vaderhand.